

Zarządzenie Nr 54/2022
Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów
z dnia 9 września 2022 r.
w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu
„Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) oraz w związku z uchwałą nr XLVII/347/2022 Rady Miejskiej w Klimontowie z dnia 29 czerwca 2022r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zarządzam co następuje:

§1

1. Ogłaszam przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030” zwanej dalej „Strategią” stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia,
2. Celem konsultacji, o których mowa w ust. 1 jest uzyskanie uwag, wniosków i opinii w sprawie projektu „Strategii”.

§2

Termin przeprowadzenia konsultacji ustaliam od dnia 03.10.2022r. do dnia 02.11.2022r.

§3

Konsultacje społeczne, o których mowa w § 1 skierowane są do wszystkich mieszkańców Gminy Klimontów, jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych, a także innych interesariuszy.

§4

1. Konsultacje społeczne, o których mowa w § 1 zostaną przeprowadzone w formie publicznego wezwania do zgłaszania uwag, wniosków i opinii, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.
2. Wypełniony formularz konsultacyjny będzie można składać drogą elektroniczną na adres: s.nowak@klimontow.pl, drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta i Gminy w Klimontowie – ul. Zysmana 1, 27-640 Klimontów lub bezpośrednio w Sekretariacie Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie.

§5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 54/2022 Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów
z dnia 9 września 2022 r.
w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”

Projekt

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Spis Treści

Wstęp.....	3
I. Wnioski z diagnozy społeczno - gospodarczo – przestrzennej	5
1. Wnioski z diagnozy przestrzennej	5
2. Wnioski z diagnozy społecznej.....	17
3. Wnioski z diagnozy gospodarczej.....	30
4. Kluczowe wyzwania	42
II. Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	43
III. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych oraz oczekiwane rezultaty	46
IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	69
V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	77
VI. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), wraz z zakresem planowanych działań.....	84
VII. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań	89
VIII. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	91
IX. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	94
Bibliografia	97
Spis tabel	108
Spis map.....	112

Wstęp

Strategię Rozwoju Gminy można określić jako długookresowy proces wytyczania i uzyskania celów wspólnoty samorządowej, który określa kierunki działania, dążenia i kluczowe preferencje rozwoju społeczno – gospodarczego gminy oraz ukazuje sposoby i narzędzia wdrożeniowe. Stąd „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030” jest priorytetowym dokumentem planistycznym, który poprzez swój zakres, a także sposób dochodzenia do ujętych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o gminie, określa długoletnie kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których wykonanie przyczyni się do rozwoju newralgicznych obszarów rozwojowych dla samorządu w najbliższych latach. Strategia stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój gminy (przede wszystkim w sferze infrastrukturalnej, społecznej i gospodarczej, ale także te, które będą wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej) z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu wzięto pod uwagę założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ ,
- dokumenty strategiczne Powiatu Sandomierskiego oraz
- Gminy Klimontów.

Niniejsza *Strategia* stanowi również odpowiedź Gminy Klimontów na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o Strategię. Samo tworzenie Strategii rozwoju, a następnie jej wdrożenie jest procesem bardzo złożonym, obejmującym kilka etapów, który zostały zdefiniowane przez Radę Miejską w Klimontowie w uchwale nr XLVII/347/2022 z dnia 29 czerwca 2022r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Warto również podkreślić, że uchwalenie Strategii nie zamyka możliwości wprowadzania zmian, prowadzenia konsultacji społecznych i składania propozycji działań inwestycyjnych zgodnie z pojawiającymi się uzasadnionymi potrzebami oraz dopasowywania jej zapisów do zmieniających się warunków zewnętrznych i potrzeb mieszkańców. Realizacja wyznaczonych celów pozwoli na osiągnięcie możliwie najlepszej efektywności wydatkowanych środków, stworzy odpowiednie warunki do zrównoważonego rozwoju gminy oraz wpłynie na ogólną poprawę poziomu życia społeczności lokalnej. Ogólne założenia dotyczące dokumentu Strategii:

- perspektywa planowania: 2030r.
- cele i projekty zawarte w Strategii Rozwoju służą mieszkańcom gminy,
- strategia jest priorytetowym dokumentem planistycznym Gminy Klimontów i zarazem nadrzędnym w stosunku do pozostałych dokumentów przyjętych przez władze lokalne,
- końcową akceptację Strategii podejmuje Rada Miejska w Klimontowie w drodze uchwały,
- przygotowanie Strategii i jej realizacja uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju,
- zadaniem Strategii rozwoju jest ułatwienie władzom samorządowym utrzymania głównych długookresowych kierunków rozwoju lokalnego,
- Strategia wskazuje zadania wspólne partnerów społecznych, gospodarczych, samorządowych,
- realizacją Strategii kierują władze Gminy Klimontów – Rada Miejska oraz Burmistrz.

Opracowanie *Strategii Rozwoju* opierało się głównie na analizie zasobów, specyfiki i otoczenia gminy (rozdział I) głównie na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy, Głównego Urzędu Statystycznego oraz ogólnie dostępnych informacji i dokumentów dotyczących gminy Klimontów. Poza analizą

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

czynników wewnętrznych, dokonano także analizy czynników zewnętrznych, czyli tych nie zależnych od władz gminy. Ponadto, w celu uzupełnienia pozyskanych informacji i wyciągniętych wniosków, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne (zarówno diagnozy strategicznej jak i samej Strategii rozwoju). W dokumencie Strategii określono misję i wizję rozwoju Gminy Klimontów wraz z wykazem celów i projektów niezbędnych do realizacji. Zostały one uzgodnione w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Osiągnięcie założonych celów wymaga regularnego monitorowania zmian wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie rozwoju samorządu. Wobec tego, żeby proces ten przebiegał w usystematyzowany i kontrolowany sposób, opracowano - w ramach niniejszej Strategii - koncepcję docelowego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii. Koncepcja ta uwzględnia przykłady mierników efektywności procesu realizacji założeń i celów strategicznych, jakie zostały postawione do realizacji.

I. Wnioski z diagnozy społeczno - gospodarczo – przestrzennej

Podstawowym źródłem dla formułowania wniosków była analiza potencjałów i barier rozwojowych wynikających z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Klimontów. Wykorzystano analizę poszczególnych czynników w sferze gospodarczej, społecznej, środowiskowej, a także przestrzennej. Drugim elementem było uwzględnienie uwarunkowań zewnętrznych, które mogą wspierać wykorzystanie atutów obszaru i przyspieszać pozytywne zmiany, ale mogą też stanowić zagrożenie dla rozwoju Miasta i Gminy Klimontów. Do najistotniejszych uwarunkowań zewnętrznych należą:

- procesy globalne (zmiany klimatyczne oraz powiązane z tym zagadnieniem stan powietrza oraz kurczące się zasoby wody; zmiany technologiczne w tym rewolucja cyfrowa, wpływające nie tylko na procesy gospodarcze, ale również funkcjonowanie społeczeństwa; rosnące nierówności społeczne; zjawiska kryzysowe zjawiska typu pandemia SARS-COV-2 i jej skutki, ryzyko wojny w związku z agresją Rosji na Ukrainę, itp.),
- polityki Unii Europejskiej, w tym Nowy Zielony Ład oraz istotne z punktu widzenia gminy polityki wspierające rozwój jak Polityka Spójności, Wspólna Polityka Rolna;
- kierunki polityki rozwojowej kraju oraz Województwa Świętokrzyskiego.

W formułowaniu wniosków zastosowano podejście funkcjonalne. Podejmując dany wątek tematyczny nie odniesiono się wyłącznie do uwarunkowań wewnętrznych obszaru gminy, ale także do szans i zagrożeń wynikających z otoczenia zewnętrznego.

Pogłębiony materiał analityczny, będący podstawą dla sformułowania wniosków diagnostycznych, jest zawarty w dokumencie Diagnoza Strategiczna dla „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030” zatwierdzonej zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów z dnia 5 września 2022 r., a poddanej konsultacjom społecznym w dniach 4-24 sierpnia 2022r. ¹

1. Wnioski z diagnozy przestrzennej

Gmina Klimontów obejmująca powierzchnię 99 km², położona jest na wyżynie Kielecko-Sandomierskiej, w powiecie sandomierskim. Gmina graniczy z gminami: Bogoria, Iwaniska, Koprzywnica, Lipnik, Łonów, Obrazów, Samborzec i Staszów. Krajobraz gminy to stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m., z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki (lewy dopływ Wisły), będącą dominującą częścią krajobrazu gminy. Główną „osią” drogową gminy jest droga krajowa nr 9 (Barwinek – Rzeszów – Radom).

Przez teren Gminy Klimontów przebiegają drogi o znaczeniu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym:

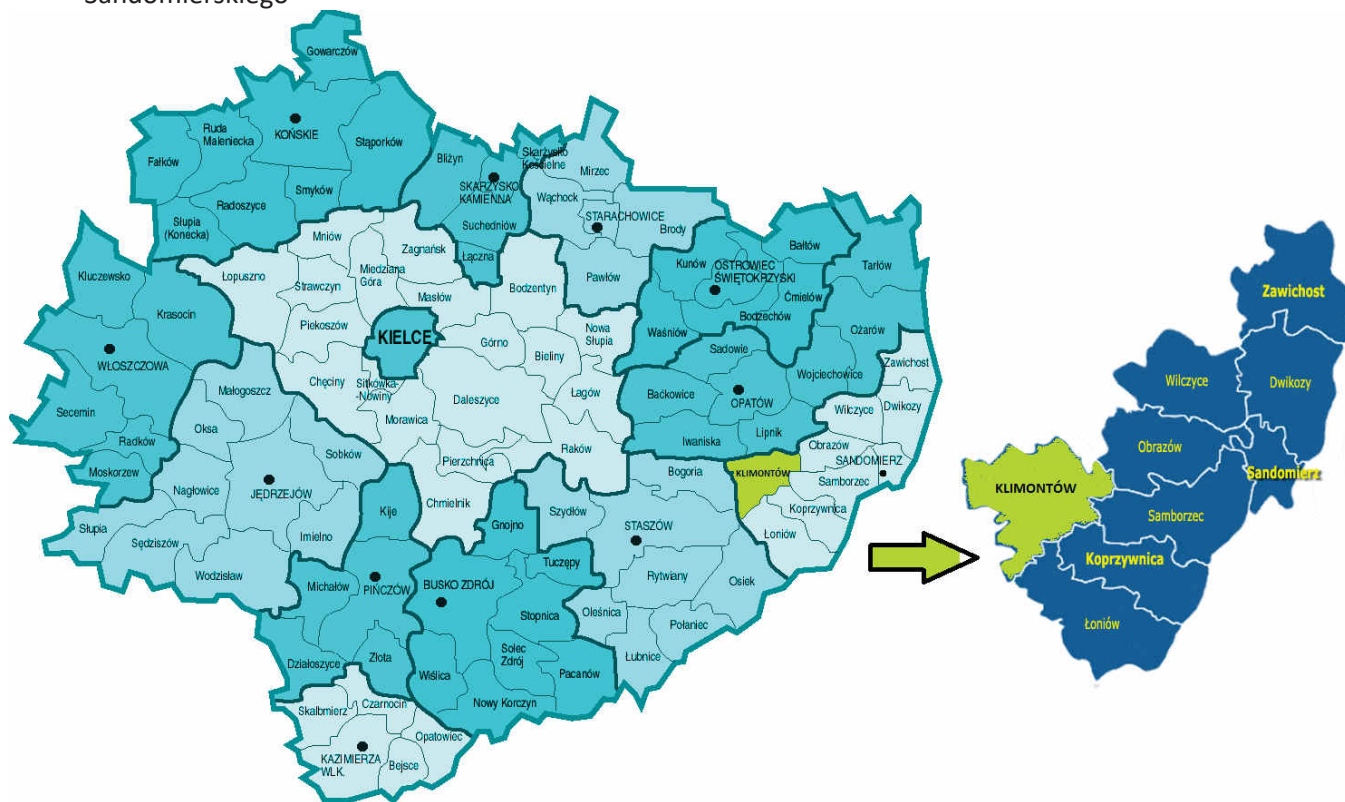
- droga krajowa Radom – Rzeszów Nr 9E-371, ilość km na terenie gminy – 10,7 km
- droga wojewódzka nr 758 Iwaniska - Klimontów – Koprzywnica – Ciszycza, ilość km na terenie gminy – 15, 385 km
- drogi powiatowe: ilość km na terenie gminy – 54,931 km
- drogi gminne: 143,658 km, w tym miasto Klimontów 8,013 km.

Szansą rozwoju dla gminy w obszarze infrastruktury drogowej jest budowa planowanej obwodnicy miasta Klimontów.

¹ Dokument dostępny na [www Gminy Klimontów](https://klimontow.pl/konsultacje-dot-diagnozy-strategicznej/) <https://klimontow.pl/konsultacje-dot-diagnozy-strategicznej/> oraz na profilu gminy w serwisie Facebook <https://www.facebook.com/miastoigminaklimontow>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Mapa 1 Położenie Gminy Klimontów na tle Województwa Świętokrzyskiego i powiatu Sandomierskiego

Źródło: opracowanie własne

Gmina położona jest w odległości ok. 70 km od stolicy województwa świętokrzyskiego Kielc oraz ok. 20 km od Sandomierza.

W skład Gminy Klimontów wchodzi 35 sołectw: Adamczowice, Berdz, Borek Klimontowski, Byszów, Byszówka, Dziewków, Goźlice, Górki, Góry Pęczowskie, Grabina, Kępie, Klimontów, Konary, Konary-Kolonia, Krobelice, Kroblisce-Pęczowskie, Nasławice, Nawodzice, Nowa Wieś, Olbierzowice, Ossolin, Pęczowiec, Pęczów, Płaczkowiec, Pokrzywianka, Przybysławice, Rogacz, Rybnica, Szymanowice-Dolne, Szymanowice-Górne, Śniekozy, Ułanowice, Węgrce-Szlacheckie, Wilkowice, Zakrzów.

Mapa 2 Podział Gminy Klimontów na sołectwa

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Klimontów

Większość dróg na terenie gminy jest w dobrym stanie. Odcinki wymagające remontów lub przebudowy sukcesywnie są poddawane modernizacji, co znacznie poprawia bezpieczeństwo na tych odcinkach. Na terenie gminy znajduje się również 8 km ścieżek rowerowych.

W całej Gminie Klimontów jest dostęp do internetu, który dostarczają prywatni dostawcy. Jakość internetu jest dobra, w wielu miejscowościach dostępny jest już internet światłowodowy. Stan zwodociągowania gminy wynosi 80%. Sieć (ponad 163 km) i urządzenia wodociągowe – w większości przypadków - znajdują się w dobrym stanie technicznym pod względem funkcjonalnym i są na dzień dzisiejszy wystarczające dla zaspokajania potrzeb związanych z dostarczeniem wody dla mieszkańców oraz przedsiębiorstw, którzy mają dostęp do sieci wodociągowej. Stan skanalizowania gminy wynosi 27%, długość sieci kanalizacyjnej 28,6 km. Dla miejscowości, w których nie ma jeszcze sieci kanalizacyjnych – w najbliższych latach – planuje się wykonanie takiej sieci lub budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (w miejscowościach, w których budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna). Rada Miejska w Klimontowie w dniu 30.12.2020r. podjęła uchwałę nr

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

XXIX/197/2020 w sprawie wyznaczenia granic aglomeracji Klimontów. Projektowana max. wydajność oczyszczalni ścieków szacuje się na 2167 RLM, a cała aglomeracja wynosi 2164 RLM.

Poniższa tabela prezentuje dostęp poszczególnych sołectw do infrastruktury wod-kan.

Tabela 1 Dostęp poszczególnych miejscowości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wg stanu na 30.06.2022r.

L.p.	Sołectwo	Czy dana miejscowość ma dostęp do infrastruktury ²	
		Wodociągowej	Kanalizacyjnej
1.	Adamczowice		
2.	Beradz	X	
3.	Borek Klimontowski		
4.	Byszów	X	
5.	Byszówka		
6.	Dziewków	X	
7.	Goźlice	X	
8.	Górki	X	X
9.	Góry Pęczowskie	X	
10.	Grabina	X	
11.	Kępie		
12.	Klimontów	X	X
13.	Konary	X	
14.	Konary - Kolonia	X	
15.	Krobielice	X	
16.	Krobielice Pęczowskie		
17.	Nawodzice	X	
18.	Nasławice	X	
19.	Nowa Wieś	X	
20.	Olbierzowice	X	
21.	Ossolin		
22.	Pęchowiec		
23.	Pęchów	X	
24.	Płackowice	X	
25.	Pokrzywianka	X	
26.	Przybysławice		
27.	Rogacz	X	
28.	Rybnica	X	
29.	Szymanowice Dolne	X	
30.	Szymanowice Górne	X	X
31.	Śniekozy		
32.	Ułanowice		
33.	Węgrce Szlacheckie	X	
34.	Wilkowice		
35.	Zakrzów	X	

² X oznaczono, że dane sołectwo ma dostęp do danej infrastruktury.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Klimontów

Stoień zgazyfikowania wynosi 9,0%. Szczegółowe dane o sieci gazowej przedstawiono w tabeli.

Tabela 2 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Klimontów w latach 2016- 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
długość czynnej sieci ogółem w m	22 186	22 186	22 186	22 186	22 186
długość czynnej sieci przesyłowej w m	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
długość czynnej sieci dystrybucyjnej w m	16 186	16 186	16 186	16 186	16 186
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	383	384	384	384	391
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	347	348	348	348	355
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	217	227	234	238	330
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	148	157	164	166	185
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	2 813,8	3 040,8	2 998,3	3 314,1	3 466,1
ludność korzystająca z sieci gazowej	712	735	751	754	1 630

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS

Podsumowując temat infrastruktury technicznej warto również zwrócić uwagę na % mieszkańców, którzy korzystają z różnego rodzaju instalacji.

Tabela 3 Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (wyrażona w %)

Kategoria	2016	2017	2018	2019	2020
Wodociągowej	58,0	58,4	60,5	60,7	69,9
miasto	-	-	-	-	91,6
obszar wiejski	-	-	-	-	51,4
Kanalizacyjnej	23,5	23,5	24,6	24,7	28,1
miasto	-	-	-	-	92,4
obszar wiejski	-	-	-	-	8,2
Gazowej	8,7	9,0	9,3	9,4	20,4
miasto	-	-	-	-	57,9
obszar wiejski	-	-	-	-	8,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wszystkie odpady komunalne odbierane z terenu Gminy Klimontów trafiają do Regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, tj. Międzygminny Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Janczycach (Gmina Baćkowice). Gmina jest również członkiem Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna dostępna na terenie gminy Klimontów przedstawiona została w poniższej tabeli:

Tabela 4 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy Klimontów

L.p.	Miejscowość	Rodzaj (hala sportowa/boisko, itp.)
1.	Klimontów	Siłownia zewnętrzna Ul. Szkolna 1

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

2.	Klimontów	Siłownia zewnętrzna ul. Zysmana 9
3.	Klimontów	Skatepark, ul. Zysmana 9
4.	Klimontów	Stadion sportowy LKS Klimontowianka, ul. Zysmana 9,
5.	Klimontów	Kompleks boisk „Orlik”, ul. Zysmana 9,
6.	Klimontów	Hala sportowa przy Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II, ul. Zysmana 9,
7.	Klimontów	Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jerzego Ossolińskiego, ul. Szkolna 1,
8.	Klimontów	Siłownia Gminna, ul. Kościelna,
9.	Adamczowice	Plac do gry
10.	Konary	Boisko do gry przy Szkole Podstawowej
11.	Goźlice	Boisko do gry przy Szkole Podstawowej
12.	Ossolin	Boisko do gry przy Szkole Podstawowej
13.	Pęczów	Boisko do gry
14.	Śniekozy	Plac do gry

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Klimontowa

Na terenie gminy występują obszary prawnie chronione są to:

- Obszar NATURA 2000 Ostoja Żyznów PLH260036,
- Jeleniowski-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 13 pomników przyrody.

Tabela 5 Wykaz pomników przyrody w Gminie Klimontów

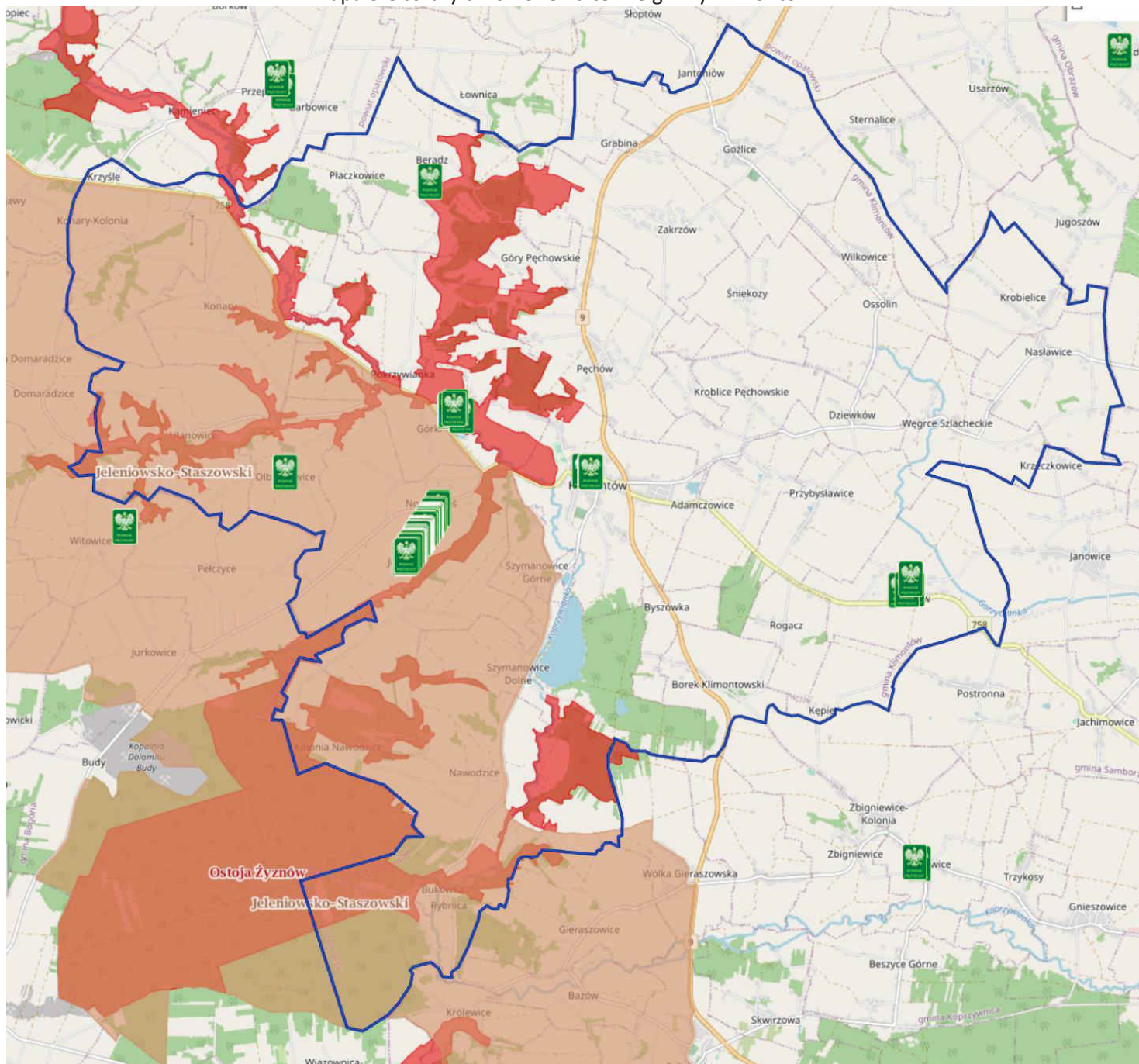
Nazwa	Opis	Miejscowość	Obręb ew.	Nr działki ew.	Opis lokalizacji
klon jesionolistny	Wiek ok. 80 lat, wysokość 18 m	Byszów	4	136	W centralnej części parku podworskiego
lipa drobnolistna	Wiek ok. 200 lat, wysokość 26 m	Olbierzowice	20	356	W pobliżu kościoła-główne wejście
lipa drobnolistna	Wiek ok. 350 lat, wysokość 20 m	Klimontów	12	407	Na terenie kościelnym przy bramie wejściowej
dąb szypułkowy	Wiek ok. 200 lat, wysokość 23 m	Byszów	4	136	W pld. części parku podworskiego przy jego granicy
dąb szypułkowy	Wiek ok. 300 lat, wysokość 28 m	Byszów	4	136	W parku podworskim, w sąsiedztwie rowu
sosny czarne (2 szt.)	Wiek ok. 100 lat, wysokość 18,17 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	Dwa drzewa, rosną w parku podworskim przed frontową elewacją
buk pospolity	Wiek ok. 100 lat, wysokość 24 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	W parku podworskim przed zachodnią elewacją pałacu
topola biała	Wiek ok. 100 lat, wysokość 25,5 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	W parku podworskim w odl. Ok. 50 m na ptn. od pałacu
"Aleja modrzewia europejskiego" (44 szt.)	Wiek ok. 70 lat, wysokość 14-20 m	Nowa Wieś	19	289	ja 45 drzew (pozostałych z 70 szt.) przy drodze z Klimontowa do Staszowa
lipa drobnolistna	Wiek ok. 150 lat,	Klimontów	12	Gm. 407,	Przy murze otaczającym

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	wysokość 27 m			dok. 1316	kościół
Klon pospolity	Wiek ok. 100 lat, wysokość 23 m	Klimontów	12	1316	Przy murze otaczającym kościół
lipa drobnolistna	Wiek ok. 300 lat, wysokość 15 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	W parku, ok. 10m od płn. elewacji pałacu
dąb szypułkowy "Czesław"	Wiek ok. 100 lat, wysokość 25 m	Beradz	2	448	Rośnie na terenie wsi, 250 m od drogi

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru pomników przyrody województwa
świętokrzyskiego

Mapa 3 Obszary chronione na terenie gminy Klimontów

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Legenda: ■ Rezerваты ■ Parki Krajobrazowe ■ Parki Narodowe ■ Obszar Chronionego Krajobrazu
■ Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe ■ Natura 2000 – obszary ptasie ■ Natura 2000 Obszary siedliskowe

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 6. Analiza SWOT Gminy Klimontów w obszarze przestrzennym³

Mocne strony	Słabe strony
<p style="text-align: center;">Położenie</p> <p>+ bliska odległość do miasta powiatowego – Sandomierza 20 km</p> <p style="text-align: center;">Zasoby przyrodnicze</p> <p>+ 1 135,97 ha na terenie Gminy Klimontów objętych obszarem NATURA 2000 Ostoja Żywnów PLH260036, + liczne wąwozy m.in. w miejscowości Konary + część gminy objęta jest Jeleniowsko-Staszowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, + 13 pomników przyrody</p> <p style="text-align: center;">Zasoby naturalne</p> <p>+ umiarkowany klimat + rzeki w granicach gminy to: Koprzywanica, Pokrzywiaka oraz Kozinka</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura drogowa</p> <p>+ budowa obwodnicy Klimontowa Bardzo dobrze rozwinięta sieć drogowa na terenie gminy: + położenie przy trasie krajowej nr 9 (Barwinek – Rzeszów – Radom) droga ta stanowi oś rozwojową gminy, + droga wojewódzka nr 758 Iwaniska - Klimontów – Koprzywnica – Ciszycza, + blisko 55 km dróg powiatowych, + ponad 143 km dróg gminnych</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura wod-kan</p> <p>+ aż 163 km sieci wodociągowej, + własne ujęcie wody w Górkach (zaopatruje 27 km sieci wodociągowej), + 28,6 km sieci kanalizacyjnej</p>	<p style="text-align: center;">Położenie</p> <p>- daleka odległość od Kielc (miasta wojewódzkiego) ok. 70 km</p> <p style="text-align: center;">Ochrona powietrza</p> <p>- przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy świętokrzyskiej do której należy Gmina Klimontów - gmina położona jest 70 km od stolicy województwa świętokrzyskiego Kielc,</p> <p style="text-align: center;">Zasoby naturalne</p> <p>- wszystkie 6 jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach gminy Klimontów oznacza się stanem ogólnym określonym jako zły, - teren gminy Klimontów to obszar charakteryzujący się głównie silnym i ekstremalnym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej, zaś w zakresie suszy hydrologicznej - umiarkowanym i silnym zagrożeniem oraz słabym i umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrogeologicznej</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura drogowa</p> <p>- słaba jakość części dróg przebiegających przez teren gminy (głównie powiatowych), - aż 688 na 881 opraw oświetleniowych zamontowanych jest na słupach stanowiących własność zakładu energetycznego - niewielka ilość chodników oraz ścieżek rowerowych na terenie gminy,</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura wod-kan</p> <p>- niewystarczające zwodociągowanie gminy (w 80%, niecałe 69% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej), - zaledwie 60,9% ogółu mieszkańców gminy korzysta z sieci wodociągowej,</p>

³ Część danych na podstawie Diagnozy strategicznej przyjętej zarządzenie Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów nr 53/2022 z 5 września 2022r.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>+ utworzenie aglomeracji Klimontów 2164 RLM (miasto Klimontów oraz miejscowości Górki, Szymanowice Górne, Adamczowice)</p> <p style="text-align: center;">Gospodarka odpadami</p> <p>+ członkostwo gminy w Ekologicznym Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki + stałe zmniejszanie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura gazowa</p> <p>+ przez południowe tereny gminy przebiega trasa magistralnego gazociągu wysokiego ciśnienia Ø250 CN40 Sandomierz-Grzybów, + 22,186 km infrastruktury gazowej na terenie gminy (gaz ziemny dostarczany do miasta Klimontów - 234 odbiorców)</p> <p style="text-align: center;">Energetyka</p> <p>+ reelektryfikacja sieci elektroenergetycznych w wielu miejscowościach (w ostatnich latach), + Posterunek Energetyczny funkcjonujący w Klimontowie</p> <p style="text-align: center;">Dostęp do internetu</p> <p>Dobry dostęp do internetu (w tym szerokopasmowego)</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura sportowo-rekreacyjna</p> <p>Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna</p>	<p>- brak odpowiednich zasobów wód podziemnych (potwierdzone badania hydrogeologicznymi), które można by wykorzystać do zaopatrzenia w wodę pitną miejscowości pozbawionych sieci wodociągowej, - kupowanie wody z innych gmin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipnik dla sołectw: Grabina, Goźlice, Zakrzów, Krobelice, Nasławice, Pęczów, Góry Pęczowskie, Kolonia Zakrzów, Nasławice, Węgrce Szlacheckie, Dziewków, Ossolin, Wilkowice Śniekozy • Bogoria dla sołectw: Nowa Wieś, Olbierzowice, część Ułanowic • Iwaniska dla sołectw: Beradz, Płaczkowice, Pokrzywianka, Konary, Konary - Kolonia <ul style="list-style-type: none"> • Samborzec dla sołectw: Byszów, Rogacz • Obrazów dla sołectwa część Nasławice • Osiek dla sołectw: Nawodzice, Rybnica, Szymanowice Dolne - niewielkie skanalizowanie gminy – 27%, <p style="text-align: center;">Infrastruktura gazowa</p> <p>- obejmuje jedynie miasto Klimontów (9% zgazyfikowania)</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura gazowa</p> <p>- brak zgazyfikowania całej gminy</p> <p style="text-align: center;">Zagospodarowanie przestrzenne na terenie gminy</p> <p>Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy</p>
Szanse	Zagrożenia
<p style="text-align: center;">Położenie</p> <p>+ droga krajowa nr 9 (Barwinek – Rzeszów – Radom) – 10,7 km na terenie gminy, + droga wojewódzka - 15,3 km na terenie gminy</p> <p style="text-align: center;">Zasoby naturalne</p> <p>+ korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa (grunty III a i II klasy)</p>	<p style="text-align: center;">Warunki atmosferyczne</p> <p>- susze, powodzie, trąby powietrzne, ulewne deszcze, itp.</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura wod-kan</p> <p>- kupowanie części wody od sąsiednich gmin, - brak uporządkowania w pełni gospodarki wodno-ściekowej ogranicza możliwości rozwoju gminy i niesie ryzyka np. kar administracyjnych w zakresie</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>bonitacyjnej), długi okres bezprzymrozkowy, równomierne usłonecznienie i rozłożenie opadów</p> <p>Ochrona powietrza</p> <p>+ uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliwa</p> <p>Od 1 lipca 2026 r. na terenie województwa świętokrzyskiego będzie można użytkować tylko odnawialne, bądź niskoemisyjne źródła ciepła takie jak: ciepło z sieci miejskiej, kotły na gaz lub olej opalowy, pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne</p> <p>+ termomodernizacja kolejnych budynków użyteczności publicznej, + wszelkie projekty związane ze zwiększeniem OZE (PV, pompy ciepła, solary) na terenie gminy, + udział w programach typu „Czyste powietrze”</p> <p>Infrastruktura wod-kan</p> <p>+ dokończenie procesu zwodociągowania oraz skanalizowania gminy – główne czynniki wzrostu atrakcyjności gminy dla obecnych i przyszłych mieszkańców, + zwiększenie wydajności ujęcia wody w Górkach, + budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie opłacalna – z ekonomicznego punktu widzenia – jest budowa sieci kanalizacyjnej, + bardziej optymalne wykorzystanie obecnie funkcjonującej oczyszczalni ścieków (obecnie 400 m³/d wykorzystana jest w połowie) + modernizacja obecnie funkcjonującej oczyszczalni ścieków, + modernizacja istniejących ujęć wody w miejscowościach Konary Kolonia, Pokrzywianka, Węgre Szlacheckie, Zakrzów, Rybnica, + budowa stacji uzdatniania wody w Klimontowie.</p>	<p>niewykonania aglomeracji</p> <p>Gospodarka odpadami</p> <p>- stale zwiększają się ilość zbieranych odpadów z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca (120 kg w 2016r., 161 kg w 2021r.)</p> <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <p>- brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu KPO lub programów regionalnych z perspektywy 2021-2027</p> <p>Środowisko naturalne</p> <p>- zagrożeniem jest potencjalne coraz większe zanieczyszczenie środowiska w przypadku np. braku uporządkowania gospodarki ściekowej,</p> <p>Zagrożenia makroregionalne</p> <p>- ryzyko „uwikłania” Polski w konflikt zbrojny w wyniku agresji Rosji na Ukrainę</p>
--	---

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>Rozwój internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną + rozbudowa i upowszechnienie internetu szerokopasmowego, + wdrożenie większej ilości e-usług (Cyfrowy Urząd) oraz w zakresie e-zdrowia przez POZ</p> <p>Infrastruktura gazowa + możliwości techniczne zgazyfikowania gminy</p>	
--	--

Źródło: Opracowanie własne

2. Wnioski z diagnozy społecznej

Na dzień 31.12.2021 r. Gminę Klimontów, według danych Urzędu Miasta i Gminy, zamieszkiwało 7935 osób (o 178 osób mniej niż w 2020 r.), z czego:

- 50,66 % stanowiły kobiety (4043), a 49,33 % mężczyźni (3937),
- dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia – 1387 osób (co stanowiło 17,38 % ogółu mieszkańców),
- dorośli – 6593 osób (co stanowiło 82,61 % ogółu mieszkańców),
- 61,0% mieszkańców gminy Klimontów jest w wieku produkcyjnym,
- 17,5% w wieku przedprodukcyjnym, a
- 21,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 9,1%. Gęstość zaludnienia w 2021r. na terenie gminy wynosiła 80 os./km² i była niższa niż średnia dla powiatu sandomierskiego (111 os na km²) i niższa niż średnia dla województwa (103 os./km²).

W 2021r. Gmina Klimontów miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -59. W 2021 roku urodziło się 58 dzieci, a zmarło 117 osób. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,89 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Tabela 7 Przyrost naturalny w gminie Klimontów w latach 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	66	79	86	65	76	76	58
Kobiet	36	49	46	27	37	43	32
Mężczyzn	30	30	40	38	39	33	26
Zgony ogółem	100	99	106	104	93	100	117
Kobiet	38	52	41	47	42	41	52
Mężczyzn	62	47	65	57	51	59	65
Zgony niemowląt	0	1	0	0	0	0	0
Kobiet	0	0	0	0	0	0	0
Mężczyzn	0	1	0	0	0	0	0
Przyrost naturalny	-34	-20	-20	-39	-17	-24	-59
Kobiet	-2	-3	5	-20	-5	2	-20
Mężczyzn	-32	-17	-25	-19	-12	-26	-39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców gminy Klimontów w 2021r. wynosił 41,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego (43 lata) oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski (42 lata).

Tabela 8 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Klimontów w 2021r

	kobiet	mężczyzn
ogółem	3986	3883
0-4	169	167
5-9	167	162
10-14	183	249
15-19	194	215
20-24	244	237

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

25-29	305	303
30-34	271	285
35-39	297	306
40-44	284	315
45-49	257	273
50-54	259	290
55-59	226	226
60-64	230	261
65-69	252	221
70 i więcej	648	373

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z ogólnej liczby mieszkańców gminy 23,33 % to mieszkańcy miasta Klimontów (1862 osób).

Tabela 9 Podział miejscowości gminy Klimontów wg liczby mieszkańców wg stanu na 31.12.2021r.

L.p.	Miasto	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców gminy
1.	Klimontów	1862	23,33%

L.p.	Miejscowości powyżej 500+ mieszkańców	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców gminy
1.	Nawodzice	604	7,57%

L.p.	Miejscowości powyżej 301 mieszkańców, ale mniej niż 500	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców gminy
1.	Nowa Wieś	405	5,08%
2.	Pęczów	395	4,95%
3.	Goźlice	315	3,95%

L.p.	Miejscowości powyżej 201 mieszkańców, ale mniej niż 300	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców gminy
1.	Konary	284	3,56%
2.	Konary - Kolonia	255	3,20%
3.	Pokrzywianka	252	3,16%
4.	Zakrzów	246	3,08%
5.	Ułanowice	218	2,73%
6.	Górki	215	2,69%
7.	Byszów	215	2,69%
8.	Szymanowice Dolne	212	2,66%
9.	Adamczowice	211	2,64%
10.	Krobelice	211	2,64%

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

L.p.	Miejscowości powyżej 101 mieszkańców, ale mniej niż 200	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców gminy
1.	Nastawice	190	2,38%
2.	Szymanowice Górne	181	2,27%
3.	Ossolin	165	2,07%
4.	Przybysławice	153	1,92%
5.	Olbierzowice	131	1,64%
6.	Borek Klimontowski	115	1,44%
7.	Szymanowice Dolne	212	2,66%
8.	Wilkowice	113	1,42%
9.	Rogacz	110	1,38%
10.	Kroblice Pęczowskie	105	1,32%

L.p.	Miejscowości poniżej 100 mieszkańców	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców gminy
1.	Beradz	95	1,19%
2.	Węgrce Szlacheckie	85	1,07%
3.	Śniekozy	80	1,00%
4.	Pęczowiec	79	0,99%
5.	Byszówka	67	0,84%
6.	Dziewków	60	0,75%
7.	Góry Pęczowskie	59	0,74%
8.	Grabina	94	1,18%
9.	Rybnica	82	1,03%
10.	Kępie	61	0,76%
11.	Płaczkowice	55	0,69%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie

Prognoza demograficzna do 2050r. wskazuje, iż liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również powiatu sandomierskiego będzie sukcesywnie spadać.

Tabela 10 Prognoza demograficzna dla powiatu sandomierskiego i województwa Świętokrzyskiego do roku 2050r.

Wyszczególnienie	2030	2040	2050
Ogółem powiat sandomierski	70 579	63 818	56 224
Mężczyźni	34 595	31 363	27 879
Kobiety	35 984	32 455	28 345
Ogółem województwo świętokrzyskie	1 157 417	1 071 560	976 938
Mężczyźni	564,561	522,939	479,846
Kobiety	592,856	548,621	497,092

Źródło: Opracowanie własne wg danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Jeżeli chodzi o Gminę Klimontów – to wg prognoz GUS do roku 2030 należy spodziewać się:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- spadku liczby ludności względem roku 2020 o 353 osoby tj. 4,49%. Według prognozy w 2030 roku teren gminy będzie zamieszkiwać 7516 osób, w tym 3771 kobiet i 3745 mężczyzn,
- znacznego wzrostu liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym, który będzie wynosić 25% ogółu ludności (wskaźnik dotyczący liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym wśród kobiet wzrośnie względem 2016r. o 4,5%, zaś wśród mężczyzn o 5,3%),
- zmaleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (względem 2016r.) z poziomu 17,8% do 15,4% w roku 2030,
- spadnie liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym z poziomu 62,1% do 59,6%.

Tabela 11 Struktura ludności w Gminie Klimontów w roku 2016 i 2030 wg prognoz GUS

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
	2016	2030
	Ogółem	Ogółem
przedprodukcyjny	17,8	15,4
produkcyjny	62,1	59,6
poprodukcyjny	20,0	25,0

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
	2016	2030
	Mężczyźni	Mężczyźni
przedprodukcyjny	18,5	15,5
produkcyjny	68,1	65,8
poprodukcyjny	13,4	18,7

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
	2016	2030
	Kobiety	Kobiety
przedprodukcyjny	17,1	15,3
produkcyjny	56,2	53,5
poprodukcyjny	26,7	31,2

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablice wojewódzkie

Podsumowując z analizy danych demograficznych wynika, że na przestrzeni ostatnich lat oraz wg prognoz GUS możemy się spodziewać:

- wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym, co przyspiesza zjawisko starzenia się społeczeństwa,
- dalszego spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym,
- spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- ujemnego przyrostu naturalnego ludności,
- częściej notowanego ujemnego salda migracji.

Pomoc społeczna na terenie gminy

W roku 2021 r. ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji skorzystało 422 osoby w gminie. Ogółem z pomocy społecznej skorzystało 308 rodzin i 834 osoby w rodzinach, udzielono 18 228 świadczeń niepieniężnych dla 243 osób i 1 350 świadczeń pieniężnych dla 188 osób. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy ośrodka jest długotrwała lub ciężka choroba lub bezrobocie. To co

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

istotne to na przestrzeni ostatnich lat spada liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej (co ilustruje poniższa tabela).

Tabela 12 Powody przyznawania pomocy społecznej⁴ przez GOPS w Klimontowie w 2017 i 2021r.

	2017		2021	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Bezrobocie	486	146	251	84
Ubóstwo	314	113	136	52
Niepełnosprawność	121	82	85	58
Długotrwała lub ciężka choroba	432	166	325	138
Przemoc	9	2	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne	75	20	27	7
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	4	4	4	4
Alkoholizm	28	17	9	8
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	18	6	2	2

Źródło: dane GOPS w Klimontowie

Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej

Na terenie gminy Klimontów funkcjonują 2 placówki służby zdrowia:

- NZOZ - Ewa Mrozowska w Klimontowie ul. Sandomierska 61,
- NZOZ „GMR” w Goźlicy 40-Kwapiński Dariusz ul. Zysmana 13 w Klimontowie

Według danych GUS na terenie gminy Klimontów w 2021r. udzielono 46 939 porad medycznych, a ich liczba w ostatnich latach nieznacznie maleje.

Tabela 13 Liczba udzielonych porad w latach 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość udzielanych porad	50 898	49 773	53 309	53 043	51 759	44 826	46 939

- Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Dostęp do edukacji

Na terenie gminy Klimontów funkcjonuje 5 publicznych szkół podstawowych, Liceum Ogólnokształcące i 5 przedszkoli/punktów przedszkolnych, 2 żłobki, z czego Gmina Klimontów jest organem prowadzącym dla:

- Przedszkola Samorządowego,
- Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jerzego Ossolińskiego w Klimontowie,
- Liceum Ogólnokształcącego im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Klimontowie – zadanie przejęte od Powiatu Sandomierskiego od 01.09.2019 r.
- Żłobka Gminnego w Klimontowie.

Zjawiskiem negatywnym jest spadek liczby dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli na terenie gminy, co obrazuje poniższa tabela:

⁴ Uwaga: dany Klient Ośrodka Pomocy Społecznej może mieć przyznaną pomoc z powodu więcej niż 1 powodu

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 14 Łączna liczba dzieci szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni ostatnich 9 lat szkolnych

Rok szkolny	Liczba uczniów i przedszkolaków
2013/2014	1000
2014/2015	976
2015/2016	964
2016/2017	951
2017/2018	929
2018/2019	895
2019/2020	839
2020/2021	836
2021/2022	862

Źródło: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Klimontów funkcjonuje Punkt Przyjęć Interesantów obsługiwany przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Koprzywnicy. W 2020 roku w gminie Klimontów stwierdzono 91 przestępstw, zaś wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Klimontów wynosi 82%.

Tabela 15 Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Klimontów

Ilość przestępstw	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klimontów	103	103	95	98	108	91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy funkcjonuje **12 terenowych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych**⁵. Wszystkie jednostki ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy posiadają na mocy umów użyczenia, prawo do bezpłatnego używania na cele działalności statutowej budynków remizo – świetlic w swoich miejscowościach.

Ponadto praktycznie wszystkie jednostki (za wyjątkiem OSP Beradz, Nasławice) to jednostki typu „S” (czyli posiadające środek transportu). W roku 2022 do jednostek typu „S” dołączyła jednostka OSP Szymanowice Dolne. Cztery jednostki, tj. OSP Klimontów, OSP Krobielice, OSP Konary i OSP Zakrzów włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Dostęp do instytucji i obiektów kultury

Na terenie gminy Klimontów funkcjonują dwie instytucje kultury:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Klimontowie,
- Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Klimontowie.

Poniższa tabela prezentuje dostęp do infrastruktury społecznej na terenie gminy:

Tabela 16 Dostęp poszczególnych sołectw w gminie do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 30.06.2022r.

Czy dana miejscowość ma dostęp do infrastruktury
--

⁵ Przy czym Ochotnicza Straż Pożarna w Beradzu ma zawieszoną działalność.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

L.p.	Sołectwo	BUDYNEK STRAŻNICY OSP	BUDYNEK ŚWIETLICY	STRAŻNICA OSP I ŚWIETLICA STANOWIĄ JEDEN BUDYNEK	SOŁECTWO NIE POSIADA TEGO TYPU BUDYNKÓW	UWAGI
1.	Adamczowice		X			
2.	Beradz			X		
3.	Borek Klimontowski		X			
4.	Byszów			X		
5.	Byszówka				X	
6.	Dziewków		X			
7.	Goźlice		X			
8.	Górki		X			
9.	Góry Pęczowskie				X	
10.	Grabina		X			
11.	Kępie		X			
12.	Klimontów	X				
13.	Konary			X		
14.	Konary - Kolonia					RAZEM Z KONARAMI W KONARACH
15.	Krobelice			X		
16.	Kroblice Pęczowskie		X			
17.	Nawodzice			X		
18.	Nasławice			X		
19.	Nowa Wieś		X			
20.	Olbierzowice		X			
21.	Ossolin			X		
22.	Pęczowiec				X	
23.	Pęczów		X			
24.	Płaczkowice				X	planowana jest budowa budynku kontenerowego
25.	Pokrzywianka			X		
26.	Przybysławice		X			
27.	Rogacz		X			
28.	Rybnica				X	planowana jest budowa budynku kontenerowego
29.	Szymanowice Dolne		X			
30.	Szymanowice Górne				X	
31.	Śniekozy				X	
32.	Ułanowice		X			
33.	Węgrce Szlacheckie		X			

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

34.	Wilkowice				X	
35.	Zakrzów			X		

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Klimontów

Organizacje społeczne

Obecnie na terenie Gminy Klimontów funkcjonuje **62 organizacje społeczne** (pozarządowych i zorganizowanych grup nieformalnych), w tym 12 Ochotnicze Straże Pożarne oraz aż 25 Kół Gospodyń Wiejskich. Warto podkreślić, że corocznie Koła Gospodyń Wiejskich aktywnie uczestniczą w organizacji imprez kulturalnych na terenie gminy.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 17. Analiza SWOT Gminy Klimontów w obszarze społecznym

Mocne strony	Słabe strony
<p>Infrastruktura sportowo-rekreacyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> + stadion w Klimontowie, który posiada około 500 miejsc siedzących, + 3 siłownie zewnętrzne w Klimontowie, + skate-park w Klimontowie, + hala sportowa w Klimontowie + boiska piłkarskie/sportowe w Klimontowie (Kompleks Orlik oraz boisko przy Szkole Podstawowej), Konarach, Goźlicach, Ossolinie, Pęchowicie oraz Śniekozach <p>Infrastruktura społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> + remiza OSP w Klimontowie + aż 16 budynków świetlic wiejskich: Adamczowice, Borek Klimontowski, Dziewków, Goźlice, Górki, Grabina, Kępie, Kroblisce Pęcowskie, Nowa Wieś, Olbierzowice, Pęczów, Przybysławice, Rogacz, Szymanowice Dolne, Ułanowice, Węgrce Szlacheckie + w 9 miejscowościach budynki OSP i świetlica wiejska stanowią jeden obiekt: Beradz, Byszów, Konary, Krobielice, Nawodzice, Nasławice, Ossolin, Pokrzywianka, Zakrzów +/- jedynie 8 sołectw na 35 nie posiada tego typu obiektów (Byszówka, Góry Pęcowskie, Pęcowiec, Płackowice, Rybnica, Szymanowice Górne, Śniekozy, Wilkowice <p>Potencjał ludnościowy</p> <ul style="list-style-type: none"> + 7935 osób zamieszkiwało obszar gminy na 31.12.2021r., + 23,33 % to mieszkańcy Klimontowa (1862 osób) – ułatwia to realizację zadań gminy, + średni wiek mieszkańców gminy Klimontów w 2021r. wynosił 41,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski <p>Pomoc społeczna</p>	<p>Procesy demograficzne</p> <ul style="list-style-type: none"> - spadek ogólnej liczby ludności (o 403 osoby tj. 5,12% zmniejszyła się liczba mieszkańców na koniec 2021 względem roku 2015), - aż 123 osoby spadła liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w latach - rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym - zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym - niska gęstość zaludnienia 80 os./km² (na koniec 2021r.), co utrudnia m.in. realizację zadań w obszarze gospodarki wod-kan czy infrastruktury gazowej (dla porównania średnia dla powiatu sandomierskiego – 111 os./km², dla województwa święt. – 103 os./ km², - niski współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,89 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju, - ujemny przyrost naturalny (2015r. – 34, 2016r. – 20, 2017r. – 20, 2018r. – 39, 2019r. – 17, 2020r. – 24, 2021r. – 59) - emigracja młodych ludzi do większych miast (ujemne saldo migracji). <p>Ochrona zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> - mała liczba specjalistów oraz słaby dostęp do nich, - mała ilość e-usług w obszarze zdrowia, <p>Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> - na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby dzieci w wielu szkolnym. Od roku 2013/2014 w szkołach zmniejszyła się liczba dzieci o 138 osoby, - słabe wyniki na egzaminie 8-klasisty (zwłaszcza język angielski, matematyka) praktycznie co roku (z małymi wyjątkami w niektórych szkołach) są poniżej średniej dla powiatu, województwa i kraju,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

+ malejąca liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej
+/- z pomocy OPS-u skorzystało w 2021r. - 422 osoby, 308 rodzin i 834 osoby w rodzinach (udzielono 18 228 świadczeń niepieniężnych dla 243 osób i 1 350 świadczeń pieniężnych dla 188 osób)
+ działalność świetlicy środowiskowej w Klimontowie działającej w strukturach OPSu,
Spadek liczby bezrobotnych
+ działalność od 01.09.2021r. Dziennego Domu „Senior+” w Klimontowie,

Ochrona zdrowia

+ 2 działające placówki służby zdrowia (Klimontów, Goźlice)
+ w 2021r. udzielono 46 939 porad medycznych
+ 52,6% mieszkańców (tj. 4203 osób) zaszczepionych przeciwko COVID-19 (na 18.07.2022r.)

Edukacja

+ na terenie gminy funkcjonuje 5 publicznych szkół podstawowych, Liceum Ogólnokształcące i 5 przedszkoli/punktów przedszkolnych, 2 żłobki

Instytucje kultury

+ na terenie gminy działają 2 instytucje kultury:
▪ Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Klimontowie,
▪ Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Klimontowie
+ na koniec 2020 Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Klimontowie posiadała księgozbiór liczący 23 059 wolumenów

Bezpieczeństwo Publiczne

+ Punkt Przyjęć Interesantów funkcjonuje w Klimontowie obsługiwany przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Koprzywnicy
+ na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 11,34 przestępstw i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski
+ wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw

Bezpieczeństwo publiczne

- w roku 2020 odnotowano 91 przestępstw na terenie gminy

Opieka społeczna

- (nadal mimo spadku) duży odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej OPS
- niedostateczna liczba usług opiekuńczych dla seniorów

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

ogółem w gminie Klimontów wynosi 82,00% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski

+ aż 4 jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (OSP Klimontów, OSP Krobelice, OSP Konary, OSP Zakrzów)

Organizacja pozarządowe

+ na terenie gminy działa aż **62 organizacje społeczne** (pozarządowe i zorganizowane grupy nieformalne), w tym 12 terenowych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, 25 Kół Gospodyń Wiejskich

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

SZANSE

Potencjał demograficzny

+ napływ mieszkańców Ukrainy i ich ewentualna dobra asymilacja kulturowa w środowisku lokalnym,

Możliwe działania na rzecz wsparcia rosnącej grupy społecznej – seniorów

+ wsparcie seniorów w różnych wymiarach 1 usługi opiekuńcze, 2 organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+, 3 posiłki z dowozem do domu, 4 pomoc sąsiedzka, 5 lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii, 6 rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach.

Edukacja

+ zwiększenie ilości innowacji pedagogicznych i uatrakcyjnienie zajęć,
+ wzrost kompetencji kadry nauczycielskiej (w szczególności w obsłudze urządzeń TIK),
+ wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży, tj. zatrudnienie psychologów dziecięcych, prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów, warsztaty i doradztwo dla rodziców, szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych.

Kultura

+ zwiększenie oferty instytucji kultury oraz poprawa jakości infrastruktury kulturalno-społecznej (światlic, remiz OSP)

Pozyskiwanie środków zewnętrznych

- szybkie „wejście w życie” środków europejskich (w obszarze społecznym) z perspektywy 2021-2027

ZAGROŻENIA

Ryzyko w zakresie bezpieczeństwa gminy

- ryzyko konfliktu zbrojnego z Federacją Rosyjską w wyniku jej agresji na Ukrainę,

Potencjał demograficzny

- niesprzyjające prognozy w zakresie przyszłej liczby mieszkańców; wg danych GUS przewiduje się koniec 2030r. (względem 2020):

- spadek liczby mieszkańców gminy o 353 osoby tj. 4,49%,
- znaczny wzrost liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym, który będzie wynosić 25% ogółu ludności,
- zmniejszenie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym względem 2016r. z poziomu 17,8% do 15,4%,
- spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym z poziomu 62,1% do 59,6%.

- ubywanie mieszkańców zwłaszcza w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a zwiększanie się liczby seniorów w wieku poprodukcyjnym

- najbardziej zagrożone 11 sołectw w zakresie wyludniania się (poniżej 100 mieszkańców): Beradz, Węgrce Szlacheckie, Śniekozy, Pęchowiec, Byszówka, Dziewków, Góry Pęchowskie, Grabina, Rybnica, Kępie, Płackowice

- częściej notowane ujemne saldo migracji,

Pomoc społeczna

- „uzależnienie się” mieszkańców od pomocy społecznej,

- z uwagi na starzenie się społeczeństwa główną przyczyną korzystania z pomocy ośrodka jest długotrwała lub ciężka choroba,

- ubóstwo i niskie dochody mieszkańców – w 2021r. z pomocy żywnościowej ofertowanej przez OPS i Caritas skorzystało 1646 osób z terenu gminy,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<p>Infrastruktura społeczna + planowana jest budowa kontenerowych budynków w m. Rybnica i Płackowice w celu uzupełnienia infrastruktury społecznej,</p> <p>Ochrona zdrowia - w 2020r. 50,3% zgonów w gminie Klimontów spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 27,0% zgonów w gminie Klimontów były nowotwory, a 2,8% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego, - COVID lub jego mutacje lub innego tego typu choroby zakaźne, - mała ilość lekarzy zainteresowana pracą w placówkach wiejskich POZ,</p> <p>Infrastruktura społeczna - zagrożeniem jest zbyt duża ilość niedopasowanej do potrzeb przyszłych grup społecznych infrastruktury społecznej,</p> <p>Edukacja - kolejne lock-down'y w ramach pandemii COVID-19 lub innych i problemy związane z alienacją uczniów, wzorem epizodów depresyjnych co jest spowodowane ograniczeniem kontaktów społecznych,</p> <p>Bezpieczeństwo publiczne - wzrost zagrożeń związanych ze wzrostem przestępczości,</p> <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych - brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu środków europejskich (w obszarze społecznym) w perspektywie 2021-2027</p>
--	---

Źródło: opracowanie własne

3. Wnioski z diagnozy gospodarczej

Poziom przedsiębiorczości

W Gminie Klimontów w roku 2021 w rejestrze REGON:

- zarejestrowanych było 560 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 430 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- zarejestrowano 58 nowych podmiotów, a 25 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Tabela 18 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2021 na terenie Gminy Klimontów według klas wielkości

Klimontów	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	422	430	491	496	531	560
Klimontów - miasto					218	224
Klimontów - obszar wiejski					313	336
zatrudniający do 9 pracowników	403	409	472	477	510	540
zatrudniający od 10-49 pracowników	18	20	18	18	20	19
zatrudniający od 50- 249 pracowników	1	1	1	1	1	1
zatrudniający od 250- 999 pracowników	0	0	0	0	0	0
zatrudniający od 1000 i więcej	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że **najwięcej (540) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników**. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Klimontów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są **handel hurtowy i detaliczny**; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwo.

Rolnictwo

Rodzaje upraw na terenie gminy i ich powierzchnię prezentuje poniższa tabela:

Tabela 19 Powierzchnie upraw w Gminie Klimontów

Rodzaj uprawy	Powierzchnia (w ha)
okopowe	131,56
olejowe	475,37
pastewne	515,43
szklarnie i tunele	2,0
ugór	87,59
motylkowate	157,12
miododajne	163,23
sady	1917,92
trawy	70,08
użytki zielone	441,42
warzywa	45,50
zboża	2508,28
uprawy nieoznaczone	23,99
Ogółem powierzchnia użytków rolnych	6539,49
w tym grunty orne	4 108,07

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

w tym łąki	511,50
w tym sady	1 917,92
w tym szklarnie	2,0

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie na podstawie wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich

Turystyka w gminie Klimontów

Do zasobów gminy w tym obszarze możemy zaliczyć:

- zbiornik wodny w Szymanowicach,
- stację narciarską w Konarach,
- duża liczba zabytków na terenie gminy⁶
- wśród zabytków na szczególną uwagę zasługuje Kolegiata w Klimontowie,

Tabela 20 Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Klimontów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego

L.p.	rejestr	numer	pod numer	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	miejsowość
1.	A	671		PARK PODWORSKI	teren parku na działkach 136, 137, 138/1;	Byszów
2.	A	672		KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	kościół parafialny p.w. WniebowzięciaNMP;	Goźlice
3.	A	673		NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMIENTARZA PARAFIALNEGO	teren najstarszej części cmentarza;	Goźlice
4.	A	674	1	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	1) pałac;	Górki Klimontowskie
			2		2) park;	Górki Klimontowskie
			3		3) strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmująca cały teren pałacowo parkowy, a więc pałac z parkiem, młyn, d. stróżówkę, bramę wjazdową, d. czworaki, mostek, figurę sakralną i kapliczkę;	Górki Klimontowskie
5.	A	675		CMENTARZ WOJENNY LEGIONOWY	teren cmentarza;	Góry Pęczowskie
6.	A	676		UKŁAD URBANISTYCZNO-KRAJOBRAZOWY MIEJSCOWOŚCI	układ urbanistyczno-krajobrazowy wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej A i B;	Klimontów
7.	A	677	1	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	1) kościół parafialny p.w. Św. Józefa;	Klimontów
			2	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	2) brama na cmentarz kościelny;	Klimontów
			3	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	3) kapliczka przed kościołem;	Klimontów
			4	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	4) plebania;	Klimontów

⁶ Gmina jest jedną z 5 gmin w regionie z największą liczbą zabytków (obok Sandomierza, Kielc, Opatowa i Pińczowa).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

8.	A	678	1	ZESPÓŁ KLASZTORNY PODOMINIKAŃSKI	1) kościół p.w. Najświętszej Marii Panny i św. Jacka	Klimontów
			2	ZESPÓŁ KLASZTORNY PODOMINIKAŃSKI	2) klasztor;	Klimontów
			3	ZESPÓŁ KLASZTORNY PODOMINIKAŃSKI	3) ogrodzenie z bramą;	Klimontów
9.	A	679		NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMIENTARZA PARAFIALNEGO	teren najstarszej części cmentarza parafialnego przy ul. Osieckiej;	Klimontów
10.	A	680		SYNAGOGA	synagoga;	Klimontów
11.	A	681		ZABUDOWA RYNKU	zabudowa rynku;	Klimontów
12.	A	682		RUINY ŚREDNIOWIECZNEGO FORTALICJUM	ruiny średniowiecznego fortalicjum, tzw. "Zamczysko" wraz z terenem działki 174 ze znajdującymi się na niej relikdami murów obronnych, piwnicami i zielenią	Konary
13.	A	683		NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMIENTARZA PARAFIALNEGO	teren;	Olbierzowice
14.	A	684		PODZIEMNA KAPLICA ZW. BETLEJEMSKĄ WRAZ Z POZOSTAŁOŚCIAMI OGRODZENIA I RELIKTAMI BRAMY	podziemna kaplica zw. "Betlejemska" wraz z pozostałościami ogrodzenia i relikdami bramy;	Ossolin
15.	A	685		RUINY ZAMKU WRAZ ZE ŚLADAMI FORTYFIKACJI ZIEMNYCH	ruiny zamku wraz ze śladami fortyfikacji ziemnych;	Ossolin
16.	A	686		ZBIOROWA MOGIŁA WOJENNA Z 1915R.	teren zbiorowej mogiły wojennej z 1915r. przy drodze z Pokrzywańki do Płaczkowic (polegli w bitwie pod Konarami);	Płaczkowice
17.	A	687		CMIENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ	teren cmentarza z I wojny światowej usytuowany w zagajniku przy drodze z Klimontowa do Byszowa;	Adamczowice
18.	A	688		MOGIŁA ŻOŁNIERZY CARSKICH Z 1863R.	teren mogiły ;	Rybnica

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego

Na terenie gminy znajduje się również jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków na terenie woj. świętokrzyskiego

OBSZAR AZP/NR ST	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ	OKREŚLENIE OBIEKTU	NR REJ C	NR REJ Aa	DATA WPISU (ostatniej decyzji)
90-70/6	Klimontów	Nowa Wieś	Kurhan pradziejowy	13	573/A (t.)	18.04.1994

Źródło: rejestru stanowisk archeologicznych województwa świętokrzyskiego – maja 2021

Przez teren gminy przebiegają:

- **2 pieszne szlaki turystyczne: zielony Chańcza – Pielaszów i czerwony Gołoszyce – Bidaczów Stary,**
- **monastyczny szlak Cystersów** (fragment Pętli Kieleckiej Małopolskiego Szlaku Cystersów – Jędrzejów, Koprzywnica, Wąchock, Sulejów),

- historyczny szlak Piłsudskiego,
- Sandomierski Szlak Jabłkowy,

Mapa 4 Sandomierski Szlak Jabłkowy

Źródło: <https://sandomierz.eu/429/sandomierski-szlak-jablkowy.html>

- Świętokrzyski Szlak Literacki - Pętla Sandomiersko-Ostrowiecka: Doły Biskupie – Bodzechów – Dwikozy – Sandomierz – Klimontów,
- Wschodni Szlak Rowerowy GREEN VELO

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Mapa 5 Przykładowe propozycje rozwoju Wschodniego Szlaku Rowerowego GreenVelo

Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

▪ Regionalna trasa rowerowa nr 154,

Mapa 6 Regionalna trasa rowerowa nr 154

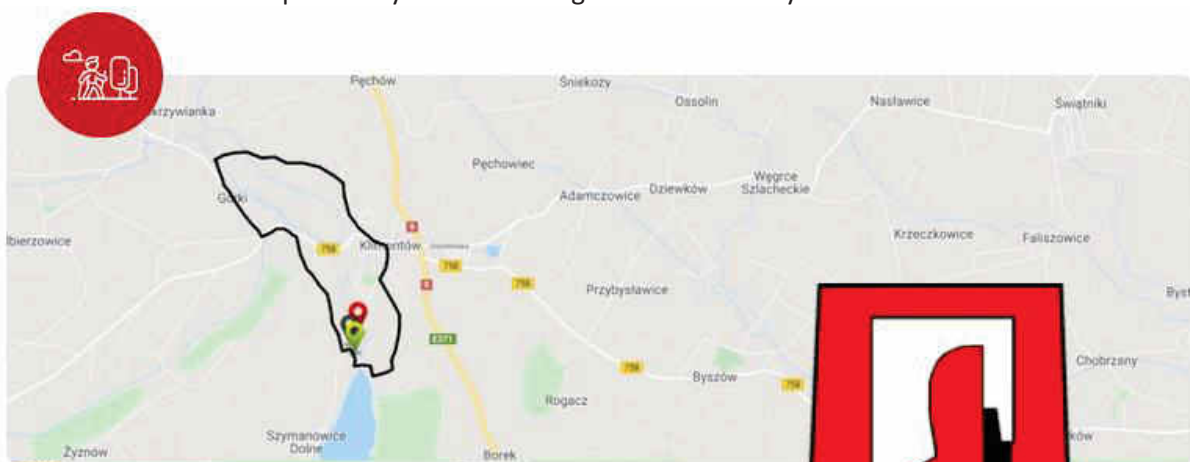

Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- **3 trasy Nordic-Walking** (Klimontów – Czarna 8,3 km, Klimontów – Czerwona 7 km, Klimontów – Zielona 3,8 km)

Mapa 7 Trasy nordic-walking na terenie Gminy Klimontów

Trasa nordic walking

KLIMONTÓW - CZARNA (świętokrzyskie)

DŁUGOŚĆ
8,3 km

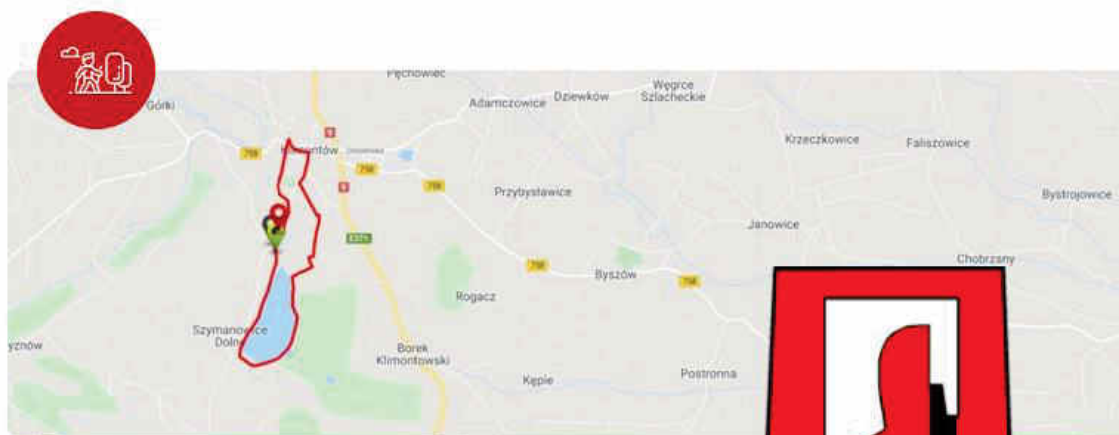

TRUDNOŚĆ
TRUDNA

ŚREDNI CZAS
1 godz. 30 min.

[szczegóły trasy](#)

Trasa nordic walking

KLIMONTÓW - CZERWONA (świętokrzyskie)

DŁUGOŚĆ
7 km

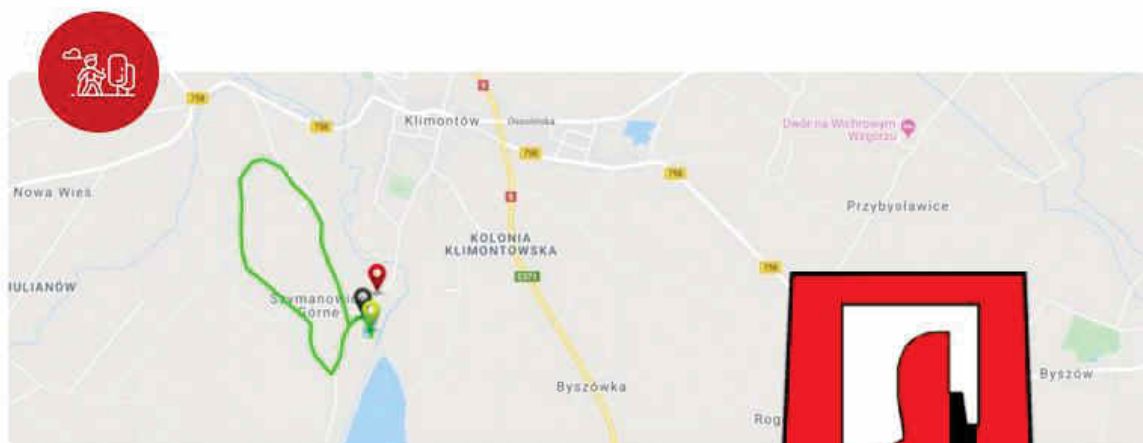

TRUDNOŚĆ
ŚREDNIA

ŚREDNI CZAS
1 godz. 10 min.

[szczegóły trasy](#)

Trasa nordic walking

KLIMONTÓW - ZIELONA (świętokrzyskie)

DŁUGOŚĆ
3,8 km

TRUDNOŚĆ
LATWA

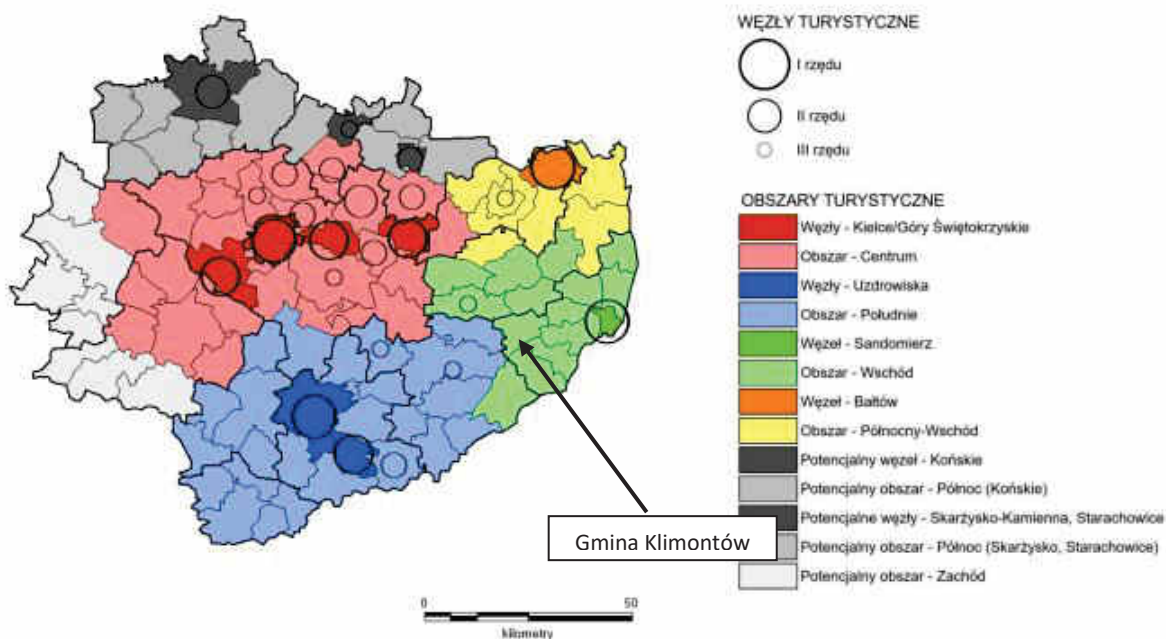
ŚREDNI CZAS
40 minut

szczegóły trasy

Źródło: <https://www.czasnamarsz.pl/>

Zgodnie z „Diagnozą stanu turystyki w województwie świętokrzyskim” (Warszawa, 30 listopada 2020) Gmina Klimontów nie została sklasyfikowana jako istotny węzeł ruchu turystycznego.

Mapa 8 Węzły koncentracji ruchu turystycznego i obszary ich potencjalnego oddziaływania w woj. Świętokrzyskim w 2020r.

Źródło: opracowanie własne

Źródło: „Diagnoza stanu turystyki w województwie świętokrzyskim” (Warszawa, 30 listopada 2020), s. 184

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Wg zaproponowanej ww. Diagnozie rejonizacji (zob. poniższą mapę), gmina Klimontów została zakwalifikowana do obszaru wschodniego, który obejmuje Miasto Sandomierz i okoliczne gminy.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 21. Analiza SWOT Gminy Klimontów - sytuacja gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>+ bardzo dobre powiązanie sieci drogowej oraz ich zadowalający stan + dobra infrastruktura techniczna i społeczna + niski poziom urbanizacji, niewielkie zanieczyszczenie środowiska naturalnego</p> <p>Zasoby – zabytki + 18 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych prowadzonego przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków – najważniejsze z nich to: 1 kościoły parafialne w Goźlicach, zespół Kościoła Kolegiackiego w Klimontowie 2 parki podworskie w Byszowie, 3 zespół pałacowo-parkowy w Górkach Klimontowskich, 4 układ urbanistyczny Klimontowa, w tym zabudowa rynku, 5 cmentarze: parafialny w Goźlicach, Klimontowie i Olbierzowicach, cmentarz wojenny legionowy w Górach Pęczowskich, zbiorowa mogiła wojenna z 1915r. w Płaczkowicach, cmentarz z I wojny światowej w Adamczowicach, mogiła żołnierzy carskich z 1863r. w Rybnicy 6 synagoga w Klimontowie, 7 ruiny średniowiecznego fortalicjum w Konarach oraz ruiny zamku wraz ze śladami fortyfikacji ziemnych w Ossolinie, 8 podziemna kaplica zw. betlejemską wraz z pozostałościami ogrodzenia i relikwiami bramy w Ossolinie,</p> <p>+ 168 zabytków budownictwa i architektury ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków + 147 stanowisk archeologicznych + wg opracowania „Diagnoza turystyki w Województwie Świętokrzyskim”</p>	<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>- niedostateczne zwodociągowanie i skanalizowanie gminy co utrudnia rozwój przedsiębiorczości,</p> <p>Rolnictwo - zakwaszenie gleb - słabo opłacalne rolnictwo o niskiej przeciętnej powierzchni gospodarstw, mała ilość punktów skupu produktów rolnych, ich niska opłacalność</p> <p>Lokalna gospodarka - przeważają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, - bezrobocie na terenie gminy Klimontów na koniec 2021r. wynosiło 8,6% i było wyższe niż w powiecie sandomierskim (6,3%) i kraju - 5,1%, - na koniec 2021r. PUP w Sandomierzu odnotował 295 bezrobotnych mieszkańców gminy (z czego aż 192 osoby były długotrwale bezrobotne), - w 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Klimontów wynosiło 4 966,33 PLN, co odpowiada 89.90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce - wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Klimontów 381 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 69 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -312.</p> <p>Zasoby mieszkaniowe - na 1000 mieszkańców przypada 317 mieszkań i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całej Polski</p> <p>Finanse samorządowe - na dzień 31.12.2021 r. zadłużenie Gminy wynosi 11 340 000,00 zł, co stanowi 23,44% dochodów budżetu.</p>

<p>(30.11.2020r.) najczęściej zarejestrowanych ruchomych dóbr kultury tamże znajduje się w: Sandomierzu, Kielcach, Opatowie, Pińczowie i Klimontowie, zaś w zakresie zabytków znajdujących się w ewidencjach gminnych najczęściej występuje ich w miastach i gminach: Ożarów, Ćmielów, Opatów, Osiek, Klimontów, Koprzywnica, Nowa Słupia, Pacanów.</p> <p>Zasoby – szlaki turystyczne/ścieżki rowerowe</p> <ul style="list-style-type: none">+ 2 piesze szlaki turystyczne: zielony Chańcza – Pielaszów i czerwony Gołszyce – Bidaczów Stary+ przez teren gminy przebiegają również:<ul style="list-style-type: none">1 szlak Cystersów2 historyczny szlak Piłsudskiego3 sandomierski Szlak Jabłkowy+ 9 km ścieżek rowerowych+ 3 trasy nordic-walking+ 2 trasy rowerowe (Wschodni Green Velo oraz regionalna trasa rowerowa nr 154 <p>Zasoby turystyczne</p> <ul style="list-style-type: none">+ XIX w. aleja kasztanowa prowadząca z Klimontowa do Górek Klimontowskich+ zbiornik wodny Szymanowice+ stacja narciarska „Konary” <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none">+ dobrze rozwinięte ogrodnictwo i warzywnictwo <p>Lokalna gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none">+ rosnąca ilość przedsiębiorstw działających na terenie gminy+ w 2021r. działało na terenie gminy 560 podmiotów gospodarki narodowej (224 na terenie miasta Klimontów i 336 na obszarach wiejskich), z czego 430 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,	
--	--

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>+ o 138 zwiększyła się liczba firm w latach 2016-2021, + wyraźny spadek bezrobocia w gminie w latach 2016-2021 (o 110 osób), + działalność placu handlowego - Targu Miejskiego w Klimontowie</p> <p>Zasoby mieszkaniowe + całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Klimontów to 2 528 nieruchomości (na koniec 2020) + biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 81,09% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 79,00% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 76,07% mieszkań posiada łazienkę, 62,90% korzysta z centralnego ogrzewania, a 21,48% z gazu sieciowego</p>	
Szanse	Zagrożenia
<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>Turystyka + korzystne warunki dla rozwoju agroturystyki oraz turystyki w różnych obszarach (rowerowej, pieszej, itp.) + zakwalifikowanie gminy do Nadwiślańskiego Rejonu Turystyczno – Rekreacyjnego + przebieg na terenie gminy trasy Green Velo (duży potencjał) + ujęcie obszarów Gminy Klimontów w ramach Regionalnej Trasy Rowerowej nr 154 i nr 159 (w „Koncepcji przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętej Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/22 z dnia 02.03.2022 r.) + stworzenie imprez sezonowych + współpraca z innymi gminami</p> <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych + zakwalifikowanie Gminy Klimontów do OSI Dolina Wisły w ramach Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, + dostępność środków krajowych i unijnych + rosnący popyt na usługi turystyczne</p>	<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>Główne zagrożenia w obszarze gospodarczym: - zwiększenie niepewności geopolitycznej w regionie w związku z agresją Rosji na Ukrainę (problemy z dostępności do części produktów, usług, wzrost inflacji, kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, cen paliw i energii), - utrzymanie się tendencji związanych ze spadkiem liczby mieszkańców (co z czasem będzie zmniejszać popyt wewnętrzny i przełoży się na poziom przedsiębiorczości na terenie gminy), - utrzymanie się niskiej dochodowości produkcji rolnej - zwiększenie zanieczyszczenie środowiska naturalnego w tym także zaśmiecanie terenów zielonych - brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu środków europejskich (w obszarze przedsiębiorczości) w perspektywie 2021-2027,</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Rolnictwo

+ tworzenie grup producenckich

Zarządzanie gminą

+ dobrze zorganizowany Urząd Gminy,

+ rosnący poziom cywilizacyjny i wzrost poziomu życia mieszkańców

+ wykorzystanie mocnych stron przy sprawnym zarządzaniu rozwojem gminy

Źródło: opracowanie własne

4. Kluczowe wyzwania

Główne wyzwania rozwojowe Gminy Klimontów:

- podniesienie atrakcyjności zamieszkania na terenie gminy, szczególnie dla ludzi młodych (w wymiarze gospodarczym, społecznym i infrastrukturalnym);
- dokończenie procesu zwodociągowania gminy,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej w szczególności na terenie poza aglomeracją (na obszarach o rozproszonej zabudowie),
- bardziej efektywne wykorzystanie endogenicznych zasobów gminy do generowania opłacalnych działalności gospodarczych;
- zapewnienie dostępu do wysokiej jakości odpowiednich usług publicznych (w szczególności dla osób w wieku poprodukcyjnym) w warunkach obserwowanych zmian demograficznych (spadek liczby ludności, starzenie się społeczeństwa);
- zachowanie i poprawa walorów środowiskowych istotnych z punktu widzenia życia mieszkańców, działalności rolniczej oraz rozwoju turystyki;
- budowanie kultury współpracy sprzyjającej podnoszeniu efektywności działań (w tym współpracy instytucjonalnej) m.in. w ramach OSI Dolina Wisły.

II. Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Formułując wizję i cele strategiczne wykorzystano podejście zintegrowane, łączące i grupujące różne wątki i obszary wyzwań zidentyfikowanych w trakcie procesu tworzenia dokumentu.

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie i powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania. Na ostateczny kształt wizji oraz celów wpłynęły:

- wyniki analizy danych społeczno-gospodarczych, które pokazały atuty gminy, ale i istniejące luki oraz potrzeby;
- opinie interesariuszy, w tym mieszkańców na temat tego w jakim otoczeniu chcieliby żyć i jakie aspekty wymagają istotnych i pilnych zmian;
- wnioski z dyskusji prowadzonych podczas tworzenia dokumentu.

Wizją gminy jest:

Osiągnięcie do 2030 roku pozycji lidera w Powiecie Sandomierskim w dziedzinie warunków do życia mieszkańców poprzez szereg inwestycji infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych realizowanych przy współudziale partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Misja określa wspólne zobowiązania wobec przyszłości. Określenie misji gminy sprowadza się do sprecyzowania istoty działalności gminy ze względu na jej rolę i zasadnicze funkcje, jakie ma ona spełniać na rzecz społeczności gminnej i otoczenia gminy.

Misją Gminy Klimontów jest optymalne zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców poprzez wykonanie zadań publicznych z poszanowaniem środowiska i racjonalnym wykorzystaniem jego zasobów oraz wspieraniem tworzenia aktywnego ośrodka gospodarczego, kulturalnego oraz turystyczno-rekreacyjnego.

Cele strategiczne

Wizja rozwoju gminy będzie urzeczywistniana dzięki koncentracji na osiągnięciu celów strategicznych. Zostały one sformułowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i potencjałów. Zakres działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych celów jest w dużej mierze komplementarny i stanowi jeden z wymiarów zintegrowanego podejścia do kształtowania polityki rozwoju Gminy Klimontów.

Wyznacza się 3 cele strategiczne:

- 1 Zwiększenie atrakcyjności gminy
- 2 Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki
- 3 Przyjazna dla środowiska i czysta gmina

W ramach wyżej wymienionych celów wyodrębnia się następujące cele operacyjne i kluczowe kierunki działań:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 22 Cele strategiczne, operacyjne oraz kluczowe kierunki działań

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kluczowe kierunki działań
1 Zwiększenie atrakcyjności gminy	1.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej 1.2 Poprawa dostępności do usług na terenie gminy 1.3 Zarządzanie gminą 1.4 Wzrost jakości kapitału ludzkiego	1.1.1 Rozwój infrastruktury drogowej 1.1.2 Zwiększenie jakości i dostępności do infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej 1.1.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych 1.2.1 Rozwój i upowszechnianie usług zdrowotnych 1.2.2 Pomoc społeczna i wsparcia grup defaworyzowanych 1.2.3 Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa 1.3.1 Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego 1.3.2. Współpraca ponadgminna (m.in. w ramach OSI Dolina Wisły) 1.3.3 Wzrost kompetencji kadr administracji publicznej 1.3.4 Partnerstwo międzysektorowe 1.3.5 Rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną 1.4.1 Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców 1.4.2 Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji 1.4.3 Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego 1.4.4 Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy
2 Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki	2.1 Wykorzystanie lokalnym potencjałów endogenicznych do rozwoju turystyki 2.2 Poprawa opłacalności rolnictwa 2.3 Zwiększenie liczby przedsiębiorstw działających na terenie gminy 2.4 Wzrost jakości kadr lokalnej gospodarki	2.1.1 Wzrost potencjału turystycznego gminy w oparciu walory endogeniczne, dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki 2.1.2 Promocja gospodarcza i turystyczna gminy 2.2.1 Tworzenie warunków dla nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego 2.2.2 Tworzenie grup producenckich 2.3.1 Poprawa warunków do inwestowania 2.3.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych 2.4.1 Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia oraz we wszystkich grupach wiekowych

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

		2.4.2 Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników
3 Przyjazna dla środowiska i czysta gmina	3.1 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego 3.2 Przystosowanie gminy do zmian klimatycznych 3.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii	3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej 3.1.2 Racjonalne gospodarowania odpadami 3.1.3 Edukacja ekologiczna 3.2.1 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody 3.2.2 Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego) 3.3.1 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie 3.3.2 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej 3.3.3 Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne

Źródło: opracowanie własne

III. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych oraz oczekiwane rezultaty

Proces definiowania projektów pozwolił przejść od fazy diagnostycznej (jakimi potencjałami dysponuje gmina i z jakimi wyzwaniami musi się zmierzyć) po opisanie ogólnych założeń projektów (jakie działania należy podjąć). Na tym etapie przybrały one charakter konkretnych działań:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 23 Kluczowe kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
Cel operacyjny 1.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	
1.1.1 Rozwój infrastruktury drogowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i /lub rozbudowa i/lub modernizacja dróg gminnych na terenie Gminy Klimontów. 2. Przebudowa i /lub rozbudowa i/lub modernizacja dróg powiatowych na terenie Gminy Klimontów. 3. Przebudowa i utwardzenie dróg dojazdowych do pól 4. Budowa i modernizacja chodników oraz przejść dla pieszych w miejscach, w których jest taka potrzeba.
1.1.2 Zwiększenie jakości i dostępności do infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remonty (w tym ew. przebudowa/rozbudowa) i doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne 2. Rozwój edukacji przedszkolnej w zakresie realizacji dodatkowych zajęć w przedszkolu, wydłużenie godzin pracy oraz modernizacji i doposażenia obiektu. 3. Budowa nowej infrastruktury sportowej na terenie gminy Klimontów. 4. Remont (przebudowa) boisk sportowych (zwłaszcza) przy placówkach oświatowych na terenie gminy. 5. Remont płyty stadionu LKS Klimontowianka (instalacja odwodnienia oraz systemu nawadniania płyt boiska). 6. Budowa budynku klubowego wraz z niezbędnym zapleczem socjalnym i gospodarczym przy obiektach LKS Klimontowianka. 7. Budowa bazy rekreacyjno-sportowej i społecznej (skate-park, korty tenisowe, letnie baseny, boisko ze sztuczną nawierzchnią i balonem, tor rowerowy) przy istniejących obiektach LKS Klimontowianka, budowa siłowni gminnej. 8. Urządzenie terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw na terenie poszczególnych miejscowości, gdzie będzie taka potrzeba. 9. Modernizacja szkolnych kuchni w szkołach podstawowych na terenie Gminy Klimontów. 10. Stworzenie miejsc rekreacyjno-turystycznych w sołectwach. Budowa placów zabaw, altan, miejsc wypoczynku i integracji społecznej. 11. Modernizacja wraz z doposażeniem istniejących obiektów, strażnic OSP będących jednocześnie świetlicami wiejskimi/ adaptacja na Kluby Seniora i świetlice środowiskowe, mieszkania chronione. 12. Budowa świetlic wiejskich/obiektów kultury wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu.
1.1.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa, modernizacja infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji, w tym kontynuacja przebudowy i modernizacji ulic wraz z chodnikami, parkingami, budową oświetlenia oraz przystanków autobusowych na obszarze gminy Klimontów.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Poprawa funkcjonalno-przestrzenna obiektów i terenów na terenie rewitalizacji. 3. Rozwój turystyki. 4. Przebudowa obiektów kulturalnych. 5. Rozwój przedsiębiorczości na terenie rewitalizacji. 6. Poprawa bezpieczeństwa. 7. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Klimontów. 8. Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej w Klimontowie. 9. Rozbudowa monitoringu w newralgicznych miejscach na terenie gminy Klimontów, 10. Remont kapitalny i adaptacja Klasztoru Poddominikańskiego na Dom Pielgrzyma – etap II”. 11. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Klimontów, 12. Remont (w tym przebudowa, rozbudowa, termomodernizacja) budynków biurowo-warsztatowych Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Klimontowie wraz z zagospodarowaniem terenu. 13. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Klimontowie. 14. Remont kapitalny Kościoła pw. Św. Józefa w Klimontowie wraz z zagospodarowaniem otoczenia i konserwacją zabytkowego wyposażenia. 15. Remont kapitalny Kościoła Najświętszej Maryi Panny i św. Jacka w Klimontowie wraz z zagospodarowaniem otoczenia i konserwacją zabytkowego wyposażenia. 16. Kontynuacja budowy instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej. 17. poprawa infrastruktury kulturowej, rekreacyjnej, sportowej, socjalnej. 18. Przeprowadzenie szkoleń pracowników administracji i nauczycieli. 19. Wsparcie profilaktyki zdrowotnej. 20. Przedsięwzięcia wspierające aktywność i integrację zwiększająca szanse na zatrudnienie. 21. Budowa siłowni gminnej – wewnętrznej. 22. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji. 23. Inne działania wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji.
Cel operacyjny 1.2 Poprawa dostępności do usług na terenie gminy	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
1.2.1 Rozwój i upowszechnianie usług zdrowotnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyposażenie budynków POZ w nowszy sprzęt medyczny. 2. Rozwój e-usług zdrowotnych - doposażenie POZ w sprzęt informatyczny (informatyzacja Ośrodków Zdrowia). 3. Lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii zwłaszcza dla Seniorów. 4. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>1.2.2 Pomoc społeczna i wsparcia grup defaworyzowanych</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Tworzenie i rozwój świetlic środowiskowych jako elementu pomocy Rodzinom w codziennym funkcjonowaniu.2. Poprawa dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynkach użyteczności publicznej m.in. w Urzędzie Miasta i Gminy.3. Wsparcie dla seniorów:<ul style="list-style-type: none">- usługi opiekuńcze w terenie świadczone osobom starszym,- organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+,- posiłki z dowozem do domu,- pomoc sąsiedzka,- lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii,- rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach.- rozwijanie opieki medycznej dla osób uzależnionych lub z zaburzeniami psychicznymi,- szkolenia dla opiekunów.4. Usługi społeczne skierowane do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem, m. in. z powodu: długotrwałego bezrobocia, braku motywacji do podjęcia pracy, niepełnosprawności, niskich kompetencji społecznych i zawodowych, a także osoby bierne zawodowo. W ramach usług społecznych planuje się kompleksową aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem:<ul style="list-style-type: none">- wsparcie psychologiczne,- wsparcie zdrowotne,- kursy i doradztwo zawodowe,- staże zawodowe,- wsparcie w podjęciu zatrudnienia.5. Utworzenie i działalność dziennej placówki wsparcia i opieki całodobowej.6. Aktywizacja osób w wieku senioralnym.7. Projekty związane z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo.8. Kompleksowa aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem:<ul style="list-style-type: none">- wsparcie psychologiczne,- wsparcie zdrowotne,- kursy i doradztwo zawodowe,- staże zawodowe,
---	---

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie w podjęciu zatrudnienia. Zakładanie i rozwijanie działalności CIS, KIS, ZAZ oraz WTZ. 9. Pomoc dla dzieci i rodzin, m. in.: - rozwijanie świetlic środowiskowych, - tworzenie Ośrodków Interwencji Kryzysowej, - prowadzenie grup wsparcia dla dzieci i rodzin, - wsparcie rodzin zastępczych (prawne, psychologiczne itd.), - szkolenia dla asystentów rodzin.
1.2.3 Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doposażenie jednostek OSP z terenu gminy Klimontów w sprzęt niezbędny do bezpiecznego przeprowadzania akcji ratowniczo-gaśniczych (w szczególności jednostki wchodzące w skład KSRG tj. Klimontów, Zakrzów, Konary, Krobielice) w tym samochodów bojowych i innego wyposażenia. 2. Współpraca z Policją oraz Strażą Pożarną w celu zapewnienia i poprawy bezpieczeństwa na terenie gminy. 3. Modernizacja (przebudowa/rozbudowa) i adaptacje istniejących obiektów OSP wraz z częściową zmianą przeznaczenia na świetlice wiejskie. 4. Rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu. 5. Likwidacja kolizyjnych skrzyżowań np. kolejowo -drogowych i budowa ścieżek rowerowych.
Cel operacyjny 1.3 Zarządzanie gminą	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
1.3.1 Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego	<ol style="list-style-type: none"> 1 Racjonalna gospodarka przestrzenna, w tym sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 2 Zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy.
1.3.2. Współpraca ponadgminna (m.in. w ramach OSI Dolina Wisły)	<ol style="list-style-type: none"> 1 Wspólna z innymi partnerami realizacja projektów w ramach Strategii OSI Dolina Wisły. 2 Tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa sandomierskiego i produktów turystycznych. 3 Kompleksowe wsparcie dla obywateli państw trzecich i ich rodzin, które pozwoli im na lepsze funkcjonowanie na terenie gminy, m. in.: - doradztwo zawodowe, - szkolenia zawodowe, - edukacja oraz integracja kulturalna (np. nauka j. polskiego i zwyczajów polskich itp.).
1.3.3 Wzrost kompetencji kadr administracji publicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie kadr urzędniczych - organizacja szkoleń, kursów, studiów podyplomowych. 2. Wsparcie zdrowotne pracowników Urzędu Miasta Gminy oraz jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	3 Koordynacja dokumentów planistycznych, programów ochrony i rozwoju.
1.3.4 Partnerstwo międzysektorowe	1. Wspólna realizacja projektów partnerskich z organizacjami pozarządowymi. 2. Budżet obywatelski
1.3.5 Rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną	1. Wdrożenie cyfrowego urzędu (e-administracja) wykorzystanie nowych technologii, m.in. chmury danych, stworzenie aplikacji oraz Internetowego portalu obsługi Interesanta. 2. Wymiana wodomierzy na system zdalnego odczytu. 3. Poprawa dostępności do szerokopasmowego internetu. 4. Zakup zestawów komputerowych /komputery, monitory, drukarki, serwery/ wraz z oprogramowaniem na potrzeby Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie i jego jednostek m.in. szkół. 5. Rozwój poszczególnych sołectw w kierunku smart villages.
Cel operacyjny 1.4 Wzrost jakości kapitału ludzkiego	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
1.4.1 Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców	1 Wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia. 2 Wspieranie Kół Gospodyń Wiejskich i Ochotniczych Straży Pożarnych – jako organizacji przyczyniających się do kultywowania tożsamości lokalnej mieszkańców. 3 Organizacja uroczystości patriotycznych. 4 Dbanie o miejsca pamięci, krzyże przydrożne i inne elementy kultury materialnej i niematerialnej. 5 Rozwijanie patriotyzmu do ojczyzny (w szczególności wśród dzieci i młodzieży).
1.4.2 Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji	1. Projekty edukacyjne szkół obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia pozalekcyjne, w tym przygotowujące do egzaminów ósmoklasisty, • wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, • wsparcie w obszarze edukacji włączającej, • doradztwo zawodowe, • podnoszenie kwalifikacji nauczycieli, • rozwijanie kompetencji kluczowych w szczególności cyfrowych (zajęcia z wykorzystaniem TIK) 2. Działania przeciwdziałające skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej: <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży, • zatrudnienie psychologów dziecięcych, • prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów, • warsztaty i doradztwo dla rodziców, • szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<p>3 Doposażenie w sprzęt edukacyjny i multimedialny (TIK) szkół na terenie gminy.</p> <p>4 Programy wczesnego wykrywania i rehabilitacji wad postawy wśród dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym.</p> <p>5 Programy zdrowotne w zakresie zwalczania nadwagi i otyłości.</p>
1.4.3 Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i rozbudowa oraz doposażenie świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenu wokół tych obiektów. 2. Poprawa stanu pomników i miejsc pamięci. 3. Organizacja międzygminnych imprez kulturalnych, promocja kultury, organizacja różnego rodzaju imprez typu dożynki. 4. Przebudowa i/lub rozbudowa i/lub modernizacja strażnic Ochotniczych Straży Pożarnych (częściowo zmiana funkcji budynku np. połączenie budynku OSP i świetlicy wiejskiej, Klubu Seniora). 5. Przebudowa i/lub rozbudowa i /lub modernizacja Ośrodka Kultury wraz z jego doposażeniem. 6. Poprawa infrastruktury obiektów kultury i dostosowanie jej do wymogów dostępności m.in. dla potrzeb osób z niepełnosprawnością. 7. Remont obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. 8. Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Klimontów. 9. Remont oraz wyposażenie Miejsko- Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w nowoczesną aparaturę nagłośnieniową oraz oświetleniową. 10. Realizacja zaplanowanego kalendarza wydarzeń oraz imprez kulturalnych. 11. Zagospodarowanie terenów zielonych: poprawa estetyki Parku Katyńskiego, alejki z ławkami, poprawa oznakowania „dębów pamięci”, tabliczki, itp. 12. Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych (w tym architektury regionalnej).
1.4.4 Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budżet obywatelski. 2. Organizacja cyklicznych spotkań z organizacjami pozarządowymi (Forum obywatelskiego).
Cel operacyjny 2.1 Wykorzystanie lokalnym potencjałów endogenicznych do rozwoju turystyki	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
2.1.1 Wzrost potencjału turystycznego gminy w oparciu walory endogeniczne, dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe 2. Rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Klimontów (zgodnie m.in. z Koncepcją przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/22 z dnia 02.03.2022 r.) w ramach:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wschodniego Szlaku Rowerowego GREEN VELO ▪ trasy nr 154 - Szczekociny województwo śląskie – Moskorzew – Nagłowice – Jędrzejów – Umianowice – Hajdaszek - Chmielnik – Raków – Bogoria – Koprzywnica – Tarnobrzeg województwo podkarpackie <p>3. Remont (konserwacja) obecnie funkcjonujących szlaków turystycznych oraz wytyczenie i oznakowanie nowych (w zależności od potrzeb).</p> <p>4. Poprawa estetyki i funkcjonalności centrum gminy i poszczególnych miejscowości, w tym tzw. zielona infrastruktura (nasadzenia, ogrody, zielone dachy itp.)</p> <p>5. Zagospodarowanie terenów zielonych na obszarze miasta Klimontów: alejki z ławkami, muszla koncertowa, ścieżka zdrowia, ogródek zabaw dla dzieci, fontanna.</p>
2.1.2 Promocja gospodarcza i turystyczna gminy	<p>1. Promocja gminy w regionie - tworzenie wspólnych produktów turystycznych w ramach Strategii Rozwoju Ponadlokalnej OSI Dolina Wisły.</p> <p>2. Wydrukowanie folderów, ulotek, kartek pocztowych, kalendarzy, nagranie filmiku promującego gminę, zakup drobnych gadżetów z logo gminy, itp. działania promocyjne.</p> <p>3. Promocja gospodarcza gminy.</p>
Cel operacyjny 2.2 Poprawa opłacalności rolnictwa	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
2.2.1 Tworzenie warunków dla nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	<p>1. Wsparcie działań rolników (m.in. rolnictwo ekologiczne, skracanie łańcuchów dostaw i stworzenie funkcjonalnych połączeń rolnicy-przedsiębiorcy).</p> <p>2. Wspólny system promocji produktów lokalnych.</p> <p>3. Organizowanie szkoleń dla rolników w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.</p> <p>4. Doposażenie i przebudowa placu handlowego - Targu Miejskiego w Klimontowie.</p> <p>5. Dywersyfikacja źródeł dochodu mieszkańców, w tym rolników.</p> <p>6. Rozwój przetwórstwa owoców i warzyw.</p> <p>7 Rolnicze wykorzystanie wysokiej jakości gruntów rolnych, ochrona przed zmianą ich przeznaczenia.</p>
2.2.2 Tworzenie grup producenckich	<p>1 Rozwój inteligentnej specjalizacji regionu świętokrzyskiego tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych.</p>
2.3 Zwiększenie liczby przedsiębiorstw działających na terenie gminy	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
2.3.1 Poprawa warunków do inwestowania	<p>1 Organizacja Forum przedsiębiorców (cyklicznego spotkania integrującego środowisko</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<p>przedsiębiorstw).</p> <p>2 Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego jako narzędzia ułatwiającego inwestowanie na terenie gminy.</p> <p>3 Budowanie zachęt (m.in. podatkowych) do inwestowania na terenie gminy.</p>
2.3.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych	<p>1. Udzielanie dofinansowania, dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej.</p> <p>2. Promowanie postaw przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>3. Utworzenie terenów inwestycyjnych - zmiany w planach zagospodarowania, wykup gruntów itd.</p>
2.4 Wzrost jakości kadr lokalnej gospodarki	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
2.4.1 Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia oraz we wszystkich grupach wiekowych	<p>1 Podnoszenie jakości kształcenia podstawowego (zajęcia pozalekcyjne, w tym przygotowujące do egzaminów ósmoklasisty lub matury; wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi; wsparcie w obszarze edukacji włączającej; doradztwo zawodowe; podnoszenie kwalifikacji nauczycieli; doposażenie placówek).</p> <p>2 Wsparcie edukacji przedszkolnej (tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, zajęcia dodatkowe dla dzieci, wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, podnoszenie kwalifikacji nauczycieli przedszkolnych).</p> <p>3 Kompetencje i kwalifikacje osób dorosłych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kursy i szkolenia zawodowe dla osób dorosłych w ramach Bazy Usług Rozwojowych, - podnoszenie kompetencji podstawowych osób dorosłych, w tym kompetencji cyfrowych (poza BUR), - doradztwo zawodowe. <p>4 Wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie psychologów dziecięcych, - prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów, - warsztaty i doradztwo dla rodziców, - szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych.
2.4.2 Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników	<p>1 Wsparcie zdrowotne dla pracowników przedsiębiorstw.</p> <p>2 Poprawa dostępu do profilaktyki (w szczególności kardiologicznej, onkologicznej i schorzeń narządów ruchu) i rehabilitacji dla mieszkańców i pracowników firm i instytucji.</p> <p>3 Wsparcie zdrowotne pracowników Urzędu Miasta i Gminy Klimontów oraz jej jednostek pomocniczych.</p>
Cel operacyjny 3.1 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Adamczowice, Borek Klimontowski, Byszówka, Kępie, Kroblice Pęczowskie, Ossolin, Pęczowiec, Przybysławice, Śniekozy, Ułanowice, Wilkowice oraz w innych miejscowościach, gdzie nie jest doprowadzona sieć wodociągowa lub powstają nowe budynki mieszkalne. 2. Dokończenie budowy kanalizacji na obszarze Aglomeracji Klimontów. 3. Budowa kanalizacji sanitarnej w kolejnych miejscowościach, gdzie taka sieć jest uzasadniona ekonomicznie. 4. Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowościach Gminy Klimontów, w których wymagana jest lub będzie wymiana sieci. 5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, w których nie będzie budowana sieć kanalizacyjna. 6. Rozbudowa monitoringu sieci zarówno wodociągowej jak i kanalizacyjnej. 7. Przebudowa i/lub rozbudowa i/lub modernizacja oczyszczalni ścieków w Klimontowie.
3.1.2 Racjonalne gospodarowania odpadami	1. Usuwanie azbestu z budynków użyteczności publicznej i prywatnych na terenie gminy.
3.1.3 Edukacja ekologiczna	1. Edukacja ekologiczna w tym programy skierowane dla dzieci w zakresie gospodarki odpadami.
Cel operacyjny 3.2 Przystosowanie gminy do zmian klimatycznych	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
3.2.1 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja istniejących ujęć wody w miejscowościach: Konary Kolonia, Pokrzywianka, Węgre Szlacheckie, Zakrzów, Rybnica. 2. Budowa stacji uzdatniania wody w Klimontowie.
3.2.2 Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego)	1 Dofinansowanie wymiany niskosprawnych źródeł spalania paliw w budynkach mieszkalnych
Cel operacyjny 3.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii	
Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
3.3.1 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje związane z montażem urządzeń OZE na obiektach użyteczności publicznej m.in. szkoły, świetlice/remizy. 2. Montaż instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii (PV, solary, pompy ciepła) w budynkach prywatnych (tzw. projekty parasolowe).
3.3.2 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (m.in. świetlice wiejskie). 2. Dofinansowanie likwidacji starych pieców węglowych na inne proekologiczne źródło ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Klimontów.
3.3.3 Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	1. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscach niedoświetlonych oraz na odcinkach, gdzie linia

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	oświetleniowa nie istnieje, a powstają nowe zabudowania. 2. Modernizacja istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne.
--	--

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 24. Obszary operacyjne oraz ich oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia oraz źródła finansowania

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
1.1.1 Rozwój infrastruktury drogowej	<p>1. Jakość dróg (zarówno gminnych jak i powiatowych) na terenie gminy – jest w bardzo dobrym stanie.</p> <p>2. We wszystkich miejscowościach gminy zdecydowana większość dróg dojazdowych do pól jest utwardzona.</p> <p>3. Wybudowano nowe przejścia dla pieszych oraz nowe chodniki, co zwiększyło poziom bezpieczeństwa w gminie.</p>	<p>Liczba przebudowanych, wyremontowanych dróg gminnych [w km]: min. 16</p> <p>Liczba zmodernizowanych dróg wewnętrznych/dojazdowych do pól – min. 30</p> <p>Liczba przebudowanych/ wyremontowanych dróg powiatowych [w km]: min. 10</p>	Szacunkowa wartość projektów: 8 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p> <p>Środki Urzędu Wojewódzkiego Województwa Świętokrzyskiego</p> <p>Fundusz Dróg Samorządowych</p>
1.1.2 Zwiększenie jakości i dostępności do infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej	<p>1. Szkoły Podstawowe na terenie gminy są wyremontowane oraz wyposażone w nowoczesny sprzęt w szczególności TIK.</p> <p>2. Przedszkole w Klimontowie zostało zmodernizowane i wyposażone.</p> <p>3 Na terenie gminy powstaje nowa infrastruktura sportowa (głównie przy szkołach).</p> <p>4 Boiska przy placówkach szkolnych zostały wyremontowane.</p> <p>5 Klub piłkarski LKS Klimontowianka ma wyremontowaną płytę stadionu (instalacja odwodnienia oraz systemu nawadniania płyt boiska) oraz wybudowany budynek klubowy wraz z niezbędnym zapleczem socjalnym</p>	<p>Liczba wyremontowanych szkół min. 1</p> <p>Liczba wyposażonych szkół min. 1</p> <p>Liczba wyremontowanych przedszkoli - 1</p> <p>Liczba wyremontowanych boisk sportowych – min. 1</p> <p>Liczba urządzonych terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw – min. 2</p> <p>Liczba zmodernizowanych obiektów dla Klubów Sportowych –1</p> <p>Liczba wyremontowanych kuchni w szkołach min. 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 6 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna oraz priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	<p>i gospodarczych.</p> <p>6. Na terenie poszczególnych miejscowości (gdzie jest taka potrzeba) urządzono tereny rekreacyjne wraz z budową boisk i placów zabaw.</p> <p>7. Kuchnie w szkołach zostały wyremontowane.</p>			<p>Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
<p>1.1.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>	<p>Miasto Klimontów po rewitalizacji stanowi wizytówkę gminy oraz perłę Powiatu sandomierskiego przyciągając coraz większą liczbę turystów.</p>	<p>Powierzchnia zrewitalizowanych terenów – min. 3 ha</p> <p>Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – min. 2</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Działanie 5.4 Infrastruktura w turystyce i kulturze</p> <p>Działanie 6.1</p> <p>Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT)</p> <p>Działanie 6.3</p> <p>Wzmacnianie lokalnych potencjałów</p> <p>Działanie 6.4</p> <p>Rozwój Lokalny kierowany przez społeczność (EFRR)</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027 RPO WŚ 2021-2027</p> <p>Działanie 6.2 Rewitalizacja miast</p>
<p>1.2.1 Rozwój</p>	<p>1. Polepszenie jakości usług zdrowotnych</p>	<p>Liczba wdrożonych projektów</p>	<p>Szacunkowa</p>	<p>Źródła finansowania:</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

i upowszechnianie usług zdrowotnych	<p>świadczonych na terenie gminy, w tym e-usług.</p> <p>2. Zwiększenie liczby świadczonych usług zdrowotnych.</p> <p>3. Dobrze funkcjonujący POZ posiadający wysokiej jakości wyposażenie (sprzęt medyczny)</p> <p>4. Na terenie gminy są realizowane programy profilaktyki zdrowotnej.</p>	<p>z zakresu e-usług zdrowotnych – min. 1</p> <p>Liczba obiektów POZ wyposażonych w nowoczesny sprzęt medyczny – min. 1</p> <p>Liczba wykonanych zabiegów rehabilitacji (zwłaszcza dla Seniorów) – ok. 200/rocznie</p> <p>Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – min. 1</p>	wartość projektów: 1,5 mln zł	<p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 5.3 Infrastruktura ochrony zdrowia Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p>
1.2.2 Pomoc społeczna i wsparcia grup defaworyzowanych	<p>1 Na terenie gminy działają świetlice środowiskowe skierowane do rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.</p> <p>2. Budynki użyteczności publicznej są dostosowane do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.</p> <p>3. Gmina pomaga Seniorom poprzez m.in. świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i inne usługi opiekuńcze.</p> <p>5. OPS realizuje przedsięwzięcia nakierowane na pomoc osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym pomagając podopiecznym w ich usamodzielnieniu.</p>	<p>Liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych na terenie gminy – wg potrzeb – min. 2</p> <p>Liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami – min. 3</p> <p>Liczba projektów zrealizowanych na rzecz wsparcia dla seniorów – min. 1</p> <p>Liczba działających Klubów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+ - min. 1</p> <p>Liczba projektów skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo – min. 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 3 mln zł	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
1.2.3 Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa	<p>1. Jednostki OSP (w szczególności te należące do KSRG) są dobrze wyposażone.</p> <p>2. Zmniejsza się liczba przestępstw i wykroczeń popełnianych na terenie gminy.</p> <p>3. Obiekty OSP zostały wyremontowane (częściowo przebudowane) oraz wyposażone (w niektórych przypadkach rozszerzono funkcje w kierunku działalności świetlicowej)</p>	<p>Liczba wyposażonych jednostek OSP – min. 2</p> <p>Liczba wyremontowanych (przebudowanych) budynków OSP min. 4</p>	Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

	4. Na terenie gminy funkcjonuje transport publiczny zapobiegający wykluczeniu transportowemu mieszkańców.			Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Dotacje Wojewody Świętokrzyskiego
1.3.1 Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego	Na terenie gminy funkcjonuje Plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący swym zakresem obszar całej gminy Klimontów.	Liczba opracowanych i przyjętych Planów Zagospodarowania Przestrzennego - 1	Szacunkowa wartość: 0,5 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy
1.3.2. Współpraca ponadgminna (m.in. w ramach OSI Dolina Wisły)	Gmina Klimontów jest aktywnym partnerem w ramach OSI Dolina Wisły i wspólnie z innymi samorządami realizuje projekty partnerskie.	Liczba projektów partnerskich zrealizowanych przy udziale Gminy Klimontów – min. 2	Szacunkowa wartość: 2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 5.4 Infrastruktura w turystyce i kulturze Działanie 6.1 Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT) Działanie 6.3 Wzmacnianie lokalnych potencjałów
1.3.3 Wzrost kompetencji kadr administracji publicznej	Pracownicy Urzędu Gminy stale podnoszą swoje kompetencje stanowiąc wzór dla innych JST. Dodatkowo na terenie gminy zrealizowany zostanie projekt mający na celu wsparcie zdrowotne pracowników UMiG oraz jednostek organizacyjnych.	Liczba zrealizowanych projektów mających na celu wsparcie zdrowotne pracowników UMiG oraz jej jednostek organizacyjnych – min. 1	Szacunkowa wartość: 1,5 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027
1.3.4 Partnerstwo międzysektorowe	Na terenie gminy JST wspólnie z organizacjami pozarządowymi realizuje projekty partnerskie, w tym budżet obywatelski.	Liczba projektów partnerskich realizowanych na terenie gminy wspólnie przez JST oraz organizacje społeczne – min. 3 Liczba projektów z zakresu kształcenia kadr urzędniczych – min. 1	Szacunkowa wartość: 2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Środki różnego rodzaju fundacji

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

				i stowarzyszeń
1.3.5 Rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na terenie całej gminy działa system zdalnego odczytu wodomierzy. 2. UMiG jest świetnie wyposażoną jednostką świadczącą znaczną część swoich usług w sposób cyfrowy. 3. Na terenie gminy rozwija się internet światłowodowy. 4. Część miejscowości rozwija się w kierunku smart villages stanowiąc wzór dla innych wsi na terenie województwa świętokrzyskiego. 	<p>Liczba projektów mających na celu wymianę wodomierzy na system zdalnego odczytu min. 1</p> <p>Liczba wdrożonych nowych e-usług dla mieszkańców – min. 10</p> <p>Liczba miejscowości określanych mianem smart villages – min. 3</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 3 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027</p>
1.4.1 Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców	<p>Organizacja pozarządowe (głównie Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne) są nośnikami kultywowania tożsamości lokalnej, a środowisko szkolne wzmacnia patriotyzm lokalny (oraz do ojczyzny) zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów z obszaru zwiększenia poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców – min. 3</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
1.4.2 Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły realizują projekty podnoszące kompetencje kluczowe uczniów. 2. Realizacja w szkołach projektów pomagającym dzieciom i młodzieży na ograniczenie negatywnych skutków związanych z nauką zdalną. 3. Na terenie gminy realizowane są projekty z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej. 	<p>Liczba zrealizowanych projektów w zakresie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych z wykorzystaniem TIK – min. 2</p> <p>Liczba projektów przeciwdziałających skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 1,5 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027</p> <p>oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
1.4.3 Rozwój instytucji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świetlice wiejskie/remizy OSP zostały 	<p>Liczba wyremontowanych obiektów</p>	<p>Szacunkowa</p>	<p>Źródła finansowania:</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>kultury i dziedzictwa kulturowego</p>	<p>rozbudowane/przebudowane oraz doposażone, zaś znaczna część pomników i zabytków na terenie gminy – odnowiona.</p> <p>2. Co roku na terenie gminy są organizowane imprezy o zasięgu ponadlokalnym.</p> <p>3. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Klimontowie został zmodernizowany/przebudowany oraz doposażony.</p> <p>4. Część zabytków na terenie Gminy Klimontów została poddana renowacji.</p>	<p>zabytkowych – min. 3 Liczba wyremontowanych/przebudowanych remiz OSP/świetlic wiejskich – min. 3 Liczba doposażonych świetlic wiejskich/remiz OSP - min. 4 Liczba wyremontowanych pomników i miejsc pamięci – min. 4 Liczba zorganizowanych międzygminnych imprez kulturalnych – min. 6 Liczba przebudowanych/zmodernizowanych Ośrodków Kultury – 1 Liczba zabytków poddanych renowacji – min. 3</p>	<p>wartość projektów: 4 mln zł</p>	<p>Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Środki Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p>
<p>1.4.4 Poprawa warunków dla zwiększenia aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy</p>	<p>Na terenie gminy organizowane są cykliczne spotkania przedstawicieli władz gminnych i organizacji pozarządowych.</p>	<p>Liczba zorganizowanych cyklicznych Forum Obywatelskich min. 4</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 0,1 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
<p>2.1.1 Wzrost potencjału turystycznego gminy w oparciu walory endogeniczne, dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki</p>	<p>1. W wyniku realizacji szeregu inwestycji w infrastrukturę turystyczną nastąpił wzrost osób odwiedzających Gminę Klimontów.</p> <p>2. Na terenie gminy powstają nowe szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe.</p> <p>3. Większość miejscowości gminy ma pięknie zagospodarowane centrum wsi.</p> <p>4. Miasto Klimontów (po rewitalizacji) zostało odnowione i zagospodarowane (m.in. fontanna, muszla koncertowa, alejki z ławkami, ścieżka zdrowia).</p>	<p>Liczba wybudowanych ścieżek rowerowych [w km]: min. 6 Liczba zrealizowanych projektów w ramach partnerstwa OSI Dolina Wisły – min. 1 Liczba wytyczonych i oznakowanych szlaków turystycznych – min. 1 Liczba miejscowości w których poprawiono estetykę centrum wsi – min. 8</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 6 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Działanie 5.4 Infrastruktura w turystyce i kulturze</p> <p>Działanie 6.1</p> <p>Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT)</p> <p>Działanie 6.3</p> <p>Wzmacnianie lokalnych potencjałów</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

				<p>Działanie 6.4 Rozwój Lokalny kierowany przez społeczność (EFRR)</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p>
2.1.2 Promocja gospodarcza i turystyczna gminy	Gmina Klimontów (wspólnie z gminami z OSI Dolina Wisły) promuje swoje walory turystyczne i gospodarcze.	Liczba zrealizowanych projektów z obszaru promocji i turystyki – min. 1	Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p>
2.2.1 Tworzenie warunków dla nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	<p>1.W gminie funkcjonuje nowoczesne rolnictwo z łańcuchem dostaw do Klienta docelowego.</p> <p>2.Gmina szeroko promuje produkty lokalne.</p>	<p>Liczba opracowanych wspólnych systemów promocji produktów lokalnych – 1</p> <p>Liczba projektów mających na celu wsparcia dla rolników (m.in. rolnictwo ekologiczne, skracanie łańcuchów dostaw i stworzenie funkcjonalnych połączeń rolnicy-przedsiębiorcy) – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu promocji gospodarczej i promocji produktów lokalnych – min. 1</p> <p>Liczba zorganizowanych szkoleń dla rolników – min. 5</p>	Szacunkowa wartość projektów: 0,5 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>WPR</p>
2.2.2 Tworzenie grup producenckich	Na terenie gminy prężnie działają grupy producenckie.	Liczba utworzonych grup producenckich – min. 2	Szacunkowa wartość projektów: 0,1 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>WPR</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>2.3.1 Poprawa warunków do inwestowania</p>	<p>Cykliczne organizowane spotkania przedsiębiorców z przedstawicielami władz samorządowych przełożyły się na poprawę klimatu przedsiębiorczości na terenie gminy</p>	<p>Liczba zorganizowanych Forum Przedsiębiorców – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 1.3 Promocja gospodarcza regionu i doradztwo dla MŚP Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027</p>
<p>2.3.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych</p>	<p>W wyniku wykupu gruntów samorząd pozyskał nowe tereny inwestycyjne oferowane przedsiębiorcom.</p>	<p>Liczba ha terenów inwestycyjnych oferowanych przedsiębiorcom – min. 2</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 1 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 1.3 Promocja gospodarcza regionu i doradztwo dla MŚP Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

<p>2.4.1 Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia oraz we wszystkich grupach wiekowych</p>	<p>Na terenie gminy stale podnoszona jest jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej oraz wspierane są działania związane z „uczeniem się przez całe życie” wśród osób dorosłych</p>	<p>Liczba projektów edukacyjnych zrealizowanych na terenie gminy – min. 4</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 1 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 - priorytet 8 EFS oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
<p>2.4.2 Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników</p>	<p>Wzrasta rola profilaktyki wśród przedsiębiorców i instytucji publicznych działających na terenie gminy</p>	<p>Liczba projektów w zakresie wsparcia zdrowotnego dla pracowników – min. 2</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 - priorytet 8 EFS</p>
<p>3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aglomeracja Klimontów została w pełni skanalizowana. 2. W części sołectw do roku 2030 zostanie wybudowana sieć kanalizacyjna, zaś w miejscowościach, gdzie budowa sieci jest nieefektywna ekonomicznie – zostaną wybudowane przydomowe oczyszczalnie ścieków. 3. Sieć wodociągowa na terenie gminy zostanie przebudowana i zmodernizowana oraz doprowadzona do miejscowości, w których jej obecnie nie ma. 4. Rozbudowa monitoringu sieci zarówno wodociągowej jak i kanalizacyjnej. 5. Oczyszczalnia ścieków w Klimontowie zostanie przebudowana i rozbudowana. 6. Ujęcia wody na terenie gminy zostały przebudowane i/lub zmodernizowane. 	<p>Liczba projektów nakierowanych na modernizację sieci wodociągowej – min. 2 Liczba miejscowości, w których wybudowano sieć kanalizacyjną – min. 3 Liczba przebudowanych i rozbudowanych oczyszczalni ścieków – 1 Liczba wybudowanych indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków – min. 150 Liczba projektów z zakresu rozbudowy monitoringu sieci wodociągowej jak i kanalizacyjnej – 1 Liczba projektów nakierowanych na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej – min. 1 Liczba ujęć wody przebudowanych/zmodernizowanych na terenie gminy – min. 1.</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 10 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 2.4 Infrastruktura wodno-ściekowa (dla aglomeracji) Działanie 2.3 Gospodarowanie zasobami wody i przeciwdziałanie klęskom żywiołowym Działanie 2.6 Ochrona dziedzictwa i różnorodności biologicznej Krajowy Plan Odbudowy (KPO) dla inwestycji poza aglomeracjami Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

				Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027
3.1.2 Racjonalne gospodarowania odpadami	Do 2030r. zostanie usunięty azbest z budynków użyteczności publicznej i prywatnych.	Liczba projektów mających na celu usuwanie azbestu z wszelkich budynków na terenie gminy – min. 3	Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 2.5 Gospodarowanie odpadami Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji
3.1.3 Edukacja ekologiczna	Na terenie gminy cyklicznie realizowane są projekty nakierowane na rozwój edukacji ekologicznej w szczególności wśród dzieci i młodzieży.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji ekologicznej – min. 3	Szacunkowa wartość projektów: 0,1 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
3.2.1 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody	Ujęcia wody na terenie gminy zostały zmodernizowane oraz wybudowano stację uzdatniania wody w Klimontowie.	Liczba zmodernizowanych ujęć wody na terenie gminy – min. 2 Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody – min. 1	Szacunkowa wartość projektów: 2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
3.2.2 Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka	W terminach wskazanych w uchwałach Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego na terenie gminy funkcjonują jedynie ekologiczne źródła	Liczba budynków prywatnych, w których wymieniono na ekologiczne źródła ciepła – ponad 500	Szacunkowa wartość projektów: brak	Źródła finansowania: Budżet gminy środki Wojewódzkiego Funduszu

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego)	ciepła.		oszacowania	Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej budżet państwa
3.3.1 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie	<p>1. Zdecydowana większość budynków użyteczności publicznej posiada PV, solary i/lub pompy ciepła.</p> <p>2. Samorząd realizuje projekty parasolowe dla mieszkańców związane z zakupem i montażem PV i innych elementów OZE na/w prywatnych budynkach mieszkańców.</p>	<p>Liczba projektów z zakresu montażu instalacji fotowoltaicznych na obiektach gminnych – min. 1</p> <p>Liczba projektów parasolowych w zakresie OZE na budynkach mieszkalnych – min. 1.</p>	Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Działanie 2.1 Efektywność energetyczna</p> <p>Działanie 2.2 Zielona energia</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p>
3.3.2 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Wszystkie budynki użyteczności publicznej na terenie gminy zostały poddane termomodernizacji (m.in. świetlice wiejskie).	<p>Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji: min. 3</p> <p>Liczba projektów z zakresu termomodernizacji budynków mieszkalnych wraz z modernizacją kotłowni oraz montażem OZE – min. 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 2 mln zł	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Działanie 2.1 Efektywność energetyczna</p> <p>Działanie 2.2 Zielona energia</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład:</p>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

				Program Inwestycji
				WPR 2021-2027
3.3.3 Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina Klimontów posiada optymalną strukturę (ilość i jakość) nowoczesnego oświetlenia ulicznego.	Liczba projektów nakierowanych na rozbudowę oświetlenia ulicznego w miejscach niedoświetlonych oraz na odcinkach, gdzie linia oświetleniowa nie istnieje, a powstają nowe zabudowania – min. 1 Liczba projektów z zakresu modernizacji istniejącego oświetlenia ulicznego - min. 1	Szacunkowa wartość projektów: 1 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 2.1 Efektywność energetyczna Działanie 2.2 Zielona energia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027

Źródło: opracowanie własne

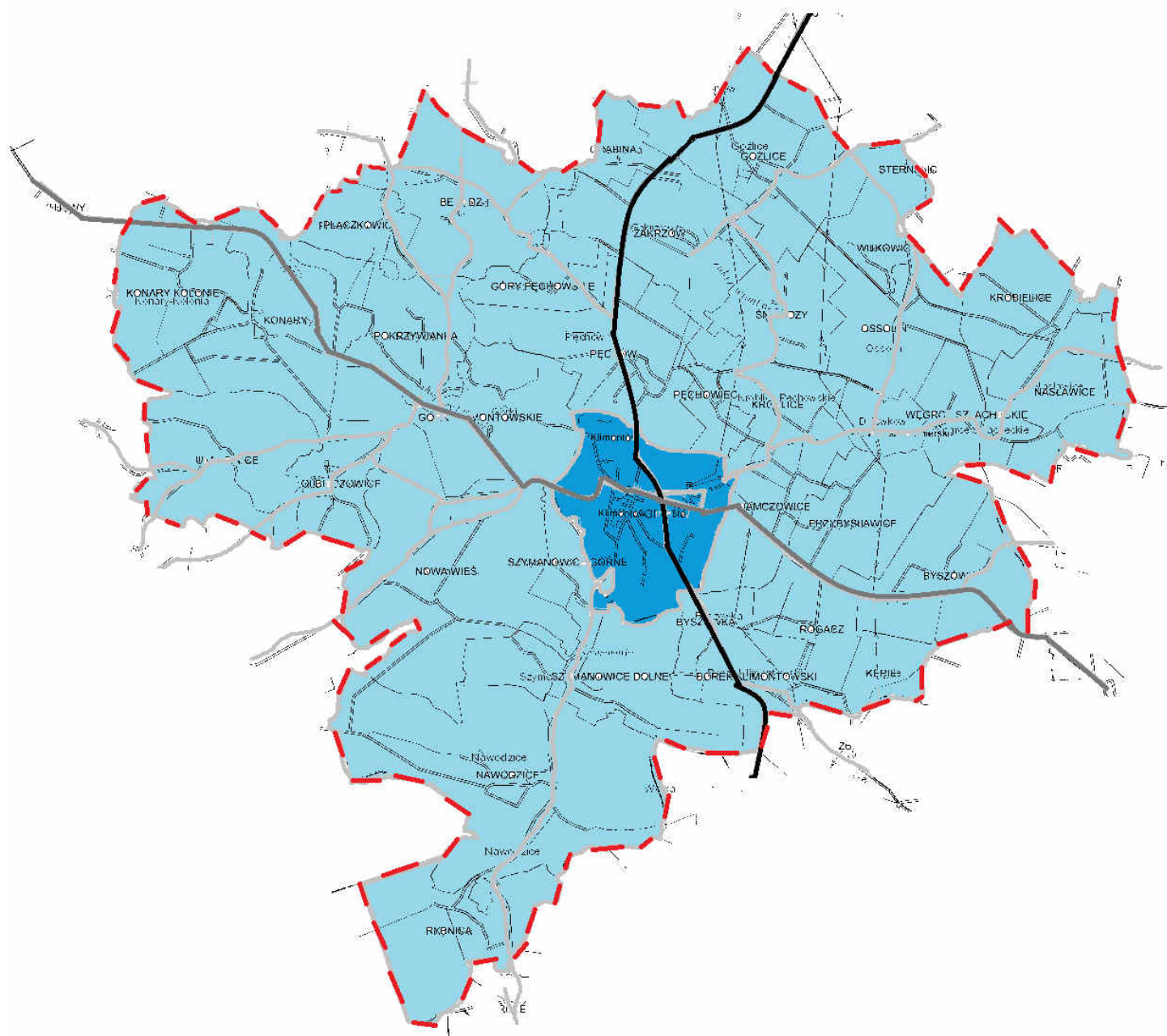
IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, strategia rozwoju gminy musi być opracowywana z wykorzystaniem zintegrowanego podejścia. Tego rodzaju podejście wymusza konieczność planowania i jednoczesnego łączenia ze sobą zagadnień z różnych sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej. Kompleksowy dokument ma zapewnić koordynację przestrzenną wszelkich planowanych działań w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym.

Poniższe mapy prezentują model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Klimontów.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – podział administracyjny

Legenda: Podział administracyjny

obszar wiejskie
 obszar miasta

Droga krajowa nr 9
 droga wpowiatowa 758
 główne drogi
 drogi gminne

pozostałe drogi gminne
 granice sołectw

granice obszaru realizacji *Strategii Klimontów* – nazwy miejscowości

Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – gospodarowanie przestrzenią

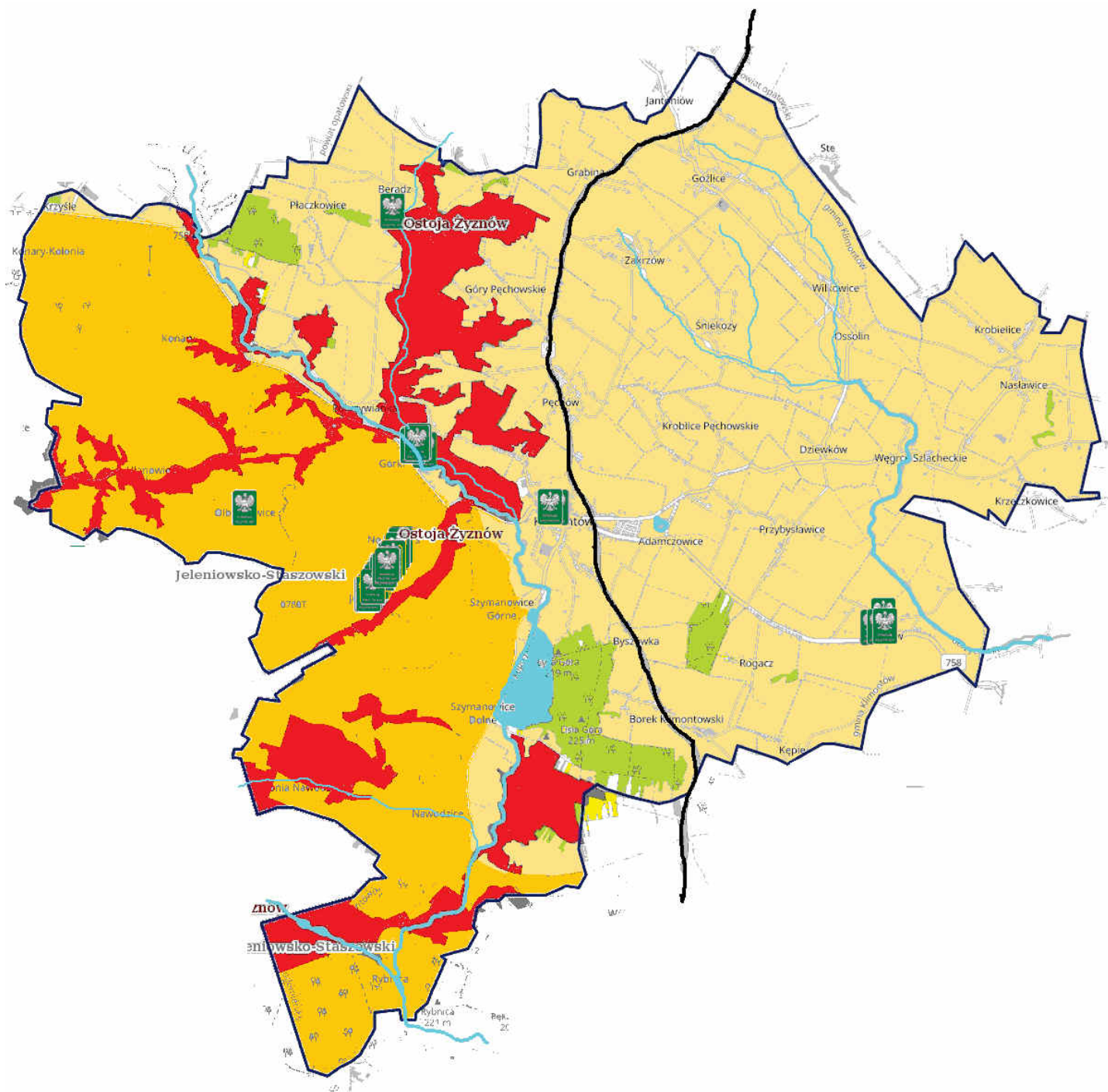
Legenda:

Funkcje terenu: tereny zabudowane lasy wody obszary rolnicze

Układ transportowy: Droga krajowa nr 9 droga powiatowa 758 drogi gminne

Struktura osadnicza: Ośrodek centralny ośrodki lokalne granice obszaru realizacji Strategii

Mapa 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zasoby naturalne i ochrona środowiska

Legenda:

Obszary chronione: ■ obszary NATURA 2000 ■ obszary chronionego krajobrazu ■ pomniki przyrody

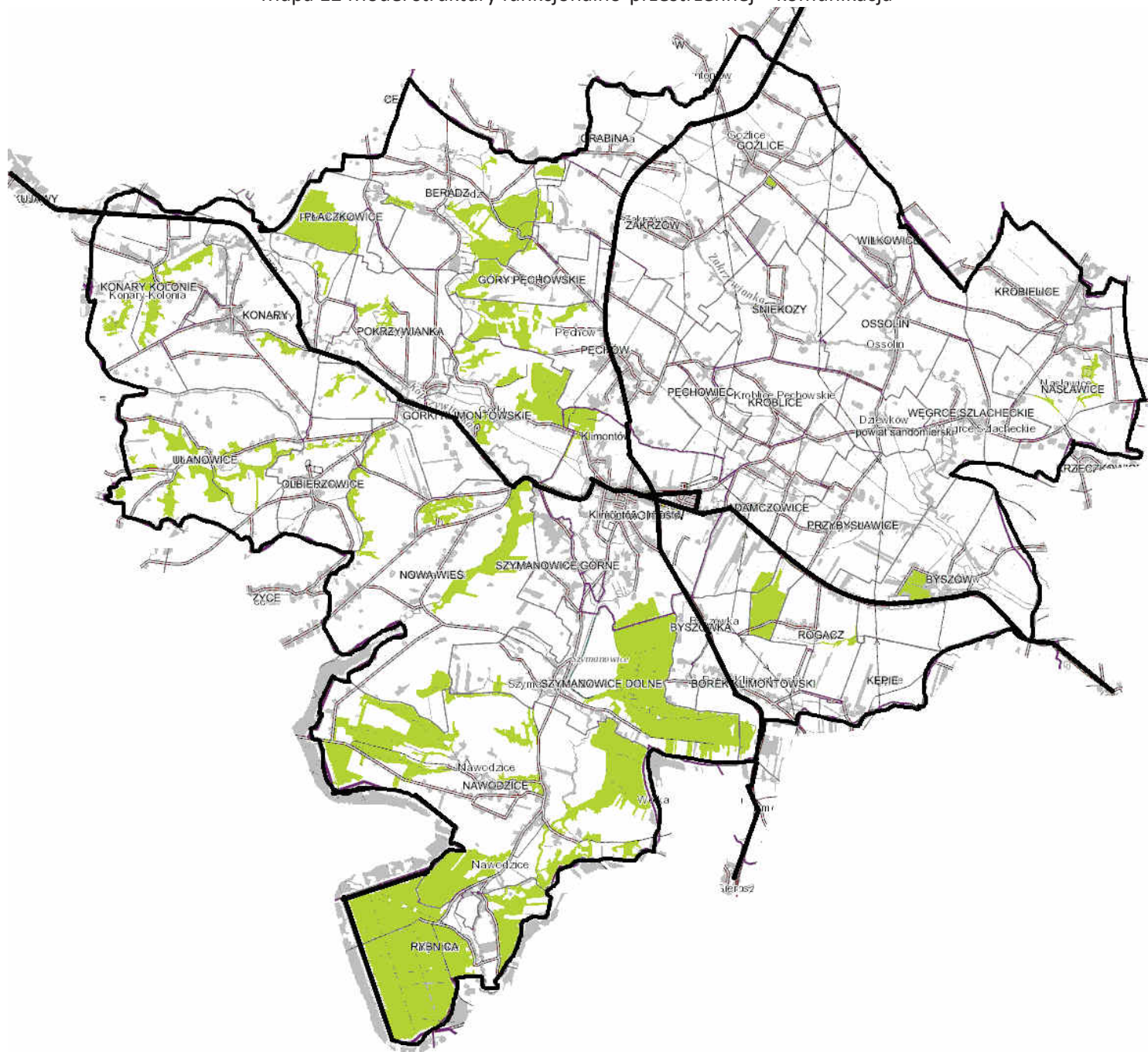
Elementy zielonej infrastruktury: ■ lasy ■ obszary rolne

Elementy niebieskiej infrastruktury: ■ zbiorniki wodne ■ rzeki

Infrastruktura uzupełniająca: ■ tereny zabudowane — Droga krajowa nr 9 — droga powiatowa 758 ■ drogi gminne

— granice ■ sołectw — granice obszaru gminy; Klimontów, Rogacz – nazwy miejscowości

Mapa 12 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – komunikacja

Legenda:

Infrastruktura drogowa: tereny zabudowane Droga krajowa nr 9 droga powiatowa 758 drogi gminne granice sołectw granice obszaru gminy Klimontów, Rogacz – nazwy miejscowości

Mapa 13 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – turystyka

Legenda:

Główne obszary i kompleksty turystyczno rekreacyjne: obszar turystyczno rekreacyjny

miejscowości turystyczne

Wybrane szlaki turystyczne: szlak rowerowy, szlak pieszy

Elementy zielonej infrastruktury: lasy obszary rolne

Elementy niebieskiej infrastruktury: zbiorniki wodne rzeki

Infrastruktura uzupełniająca: tereny zabudowane Droga krajowa nr 9 droga powiatowa 758 drogi gminne, **Klimontów** – nazwy miejscowości

granice sołectw granice obszaru realizacji Strategii **Klimontów, Rogacz** – nazwy miejscowości

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

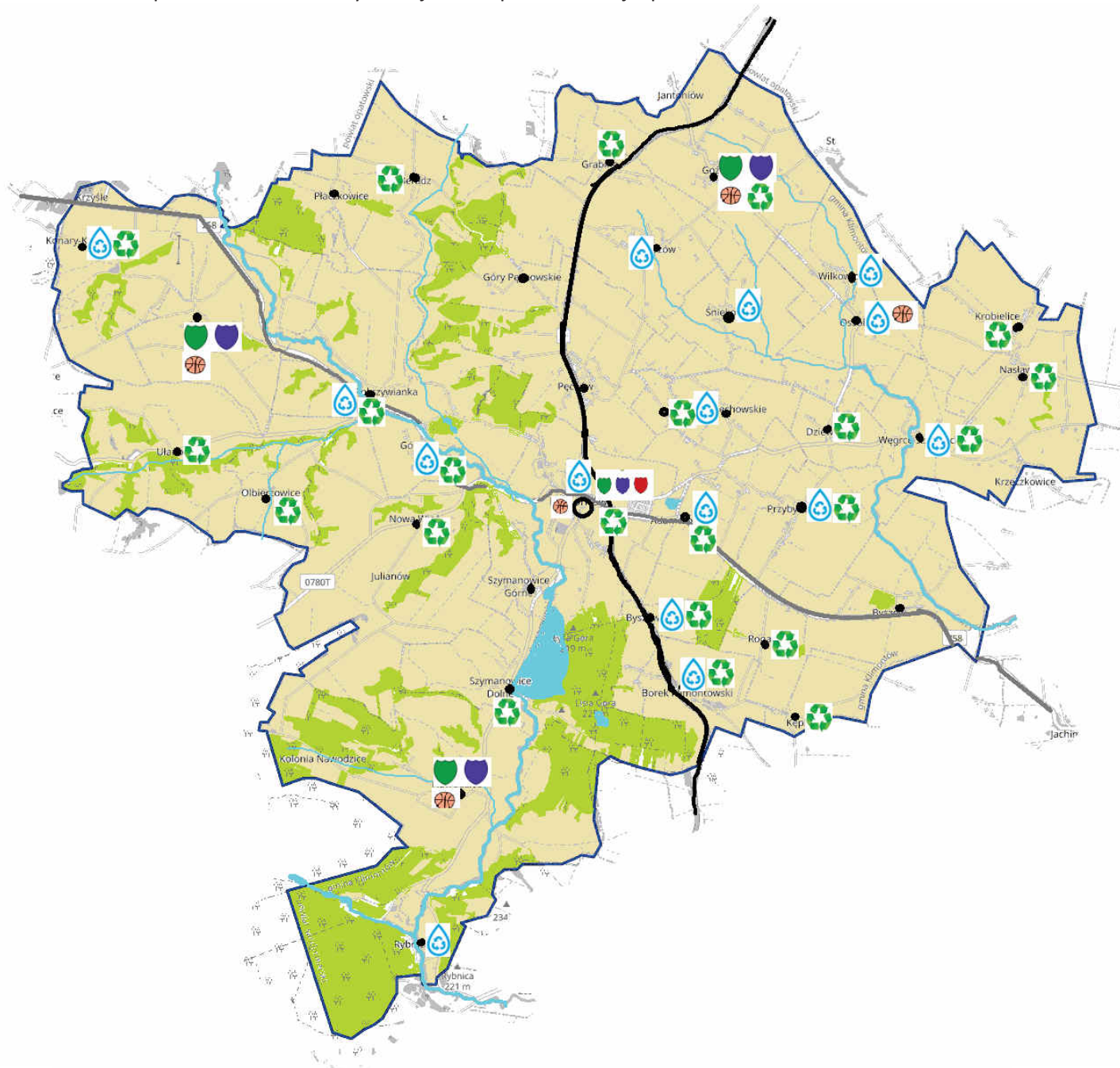
Mapa 14 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – ochrona zdrowia, opieka społeczna, usługi społeczne

Legenda:

- Ochrona zdrowia: Ośrodki zdrowia apteka
- Opieka społeczna: Ośrodek Pomocy Społecznej, Dzienny Dom „Senior+” Świetlica
- Środowiskowa
- Usługi społeczne: szkoły podstawowe, licealne, przedszkola poczta, Urząd
- Miasta i Gminy Biblioteka
- Infrastruktura uzupełniająca: tereny zabudowane Droga krajowa nr 9 droga powiatowa
- drogi gminne granice obszaru realizacji Strategii Klimontów, Rogacz – nazwy miejscowości

Mapa 16 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – planowane kluczowe działania

Kluczowe działania:

W zakresie usług społecznych: modernizacja infrastruktury szkolnej, przedszkolnej

modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej

w zakresie infrastruktury wodno kanalizacyjnej: modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej

w zakresie infrastruktury technicznej: termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w tym zastosowanie OZE

Infrastruktura uzupełniająca: tereny zabudowane lasy wody droga krajowa nr 9 droga powiatowa drogi gminne granice obszaru realizacji strategii **Klimontów** –

V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Osiągnięcie określonych celów zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej i kompleksowej polityki przestrzennej obejmującej wszystkie dziedziny gospodarowania oraz systemy budujące te działania. Polityka ta powinna być nakierowana przede wszystkim na ochronę bezcennych wartości naturalnego środowiska, do których zaliczają się wartości krajobrazowe i kulturowe oraz zapewnienie niezbędnych uzasadnionych rezerw terenowych dla realizacji funkcji związanych z różnymi formami zabudowy. Obserwowana w ostatnich latach ekspansja zabudowy wiąże się z uruchomieniem szeregu niekorzystnych zmian w środowisku przyrodniczym. Niekorzystnym następstwem rozwoju zabudowy jest wzrost związanych z nią oddziaływań – wzmożona penetracja terenu przez zwierzęta domowe, niekontrolowane zaśmiecanie, zmiany warunków siedliskowych szaty roślinnej, a przede wszystkim zmniejszanie się powierzchni biologicznie czynnej terenu. Równocześnie z rozwojem funkcji mieszkaniowych i usługowych łączy się potrzeba realizacji układów komunikacyjnych służących ich obsłudze, co powoduje zwiększenie natężenia ruchu samochodowego, powodując tym samym wzrost zanieczyszczenia powietrza i pogorszenie klimatu akustycznego. Zmiany dotyczące struktury wizualnej spowodowane są głównie niedostosowaniem gabarytów budynków do skali przestrzeni. Intensywność przekształceń związanych z ekspansją zabudowy może okazać się znacząca, zwłaszcza dla bardziej wrażliwych komponentów środowiska.

Warto również pamiętać, że planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym polegającym na sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ich realizacji w drodze podejmowania stosownych decyzji administracyjnych, dokonywaniu okresowych ocen ich aktualności, a także wprowadzaniu do ich ustaleń zmian gwarantujących tworzenie prawa miejscowego, umożliwiającego realizację bieżących celów społeczno-gospodarczych, zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej, przy równoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i wymogów przepisów szczególnych.

W sferze rozwoju przestrzennego, gmina nie posiada występujących znaczących przeszkód ograniczających rozwój sieci osadniczej tzn. nie ma jednoznacznych obszarów intensywnej zabudowy mieszkaniowej. Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy oraz w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezainwestowane przestrzenie. Rozwój tego typu zabudowy jest najbardziej pożądany ze względów ekonomicznych, ekologicznych i związanych z racjonalizacją zarządzania gminą (realizacja zadań własnych). Obecnie do najważniejszych determinantów warunkujące rozwój gminy należy:

- miejsko-wiejskie położenie warunkujące przebieg większości procesów społeczno-gospodarczych na terenie gminy. W szczególności wykształcił się ośrodek centralny – miasto Klimontów, które jest miejscem koncentracji działalności prowadzonych dla ludności całej gminy,
- typowa hierarchia sieci osadniczej – wynikająca z rozmieszczenia usług. Najwięcej usług funkcjonuje na terenie miasta. Mieszkańcy gminy w zakresie załatwiania codziennych potrzeb w zakresie usług komercyjnych i publicznych w dużym stopniu uzależnieni są od Klimontowa - to w nim zlokalizowane są m.in. Urząd Miasta Gminy, Szkoła Podstawowa, przedszkole, żłobek, Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, GOPS, bank, itp.),
- zdecydowana większość miejscowości cechuje się zabudową stosunkowo mało intensywną, rozmieszczoną wzdłuż dróg, bez wykształcenia lokalnych centrów (wsie typu „ulicówka”). Miejscowości te zazwyczaj są także stosunkowo słabo wyposażone w zakresie usług. Podkreślić należy, że przy tego typu osadnictwie, nie ma w praktyce większego znaczenia liczba ludności poszczególnych miejscowości – bowiem przy braku koncentracji zabudowy, co ma miejsce w większości miejscowości, ludność ta jest stosunkowo silnie rozproszona w przestrzeni. Taki charakter zabudowy powoduje utrudnienia w sprawnej realizacji zadań

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

samorządowych np. w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej (wymóg przy projektach z dofinansowaniem unijnym, gdzie wskaźnik koncentracji musi wynosić 120 osób/km sieci; 90 osób/km sieci na terenach cennych przyrodniczo),

- rozproszona zabudowa większości miejscowości oznacza w praktyce brak możliwości wyposażenia większości z nich w instytucje usług publicznych – mogą one działać tylko w niewielkiej ich liczbie, co oznacza, że mieszkańcy większości miejscowości muszą wyjechać poza swoje miejsce zamieszkania dla zaspokojenia podstawowych potrzeb;
- warunki fizyczno-geograficzne, są w dużym stopniu zróżnicowane – krajobraz gminy jest nizinny.

W kontekście planowania i kształtowania polityki przestrzennej w gminie należy się również odnieść do dokumentów planistycznych wyższego rzędu (przyjętych uchwałami Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego). Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870). Dokument ten wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej powinny być zatem spójne i zgodne z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego. Działania ujęte w niniejszej *Strategii* wpisują się w cele ujęte w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* tj.

Cel strategiczny nr 1 „Zwiększenie atrakcyjności gminy” jest spójny z Celami strategicznymi SR WŚ 2030+: 1 *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3 *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*, 4 *Sprawne zarządzanie regionem*.

Cel strategiczny 2: „Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki” jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+ 1. *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3. *Wspólnota i przestrzeń, które łączą ludzi*.

Cel strategiczny 3: „Przyjazna dla środowiska i czysta gmina” jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 2. *Przyjazny dla środowiska i czysty region*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*.

Ponadto, przedmiotowa Strategia uwzględnia zapisy dotyczące Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Gmina Klimontów należy do OSI *Obszary zagrożone trwałą marginalizacją* oraz OSI *Dolina Wisły*.

W związku z tym przedmiotowa Strategia jest spójna ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* w zakresie uwzględnienia w ww. dokumencie celów strategicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 11 ust. 1c pkt. 6 i 7 wskazanej regulacji).

Ważne w dla ustaleń i rekomendacji są również zapisy „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” w kontekście Gminy Klimontów. Dokument ten (oraz poniższe mapy) wskazują, że Gmina Klimontów stanowi:

- 1 obszar wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej, zaś głównymi funkcjami mogą być: turystyka oraz rolnictwo,
- 2 podobszar kumulacji działań w zakresie poprawy dostępności do usług.

Mapa 17 Obszar realizacji inwestycji

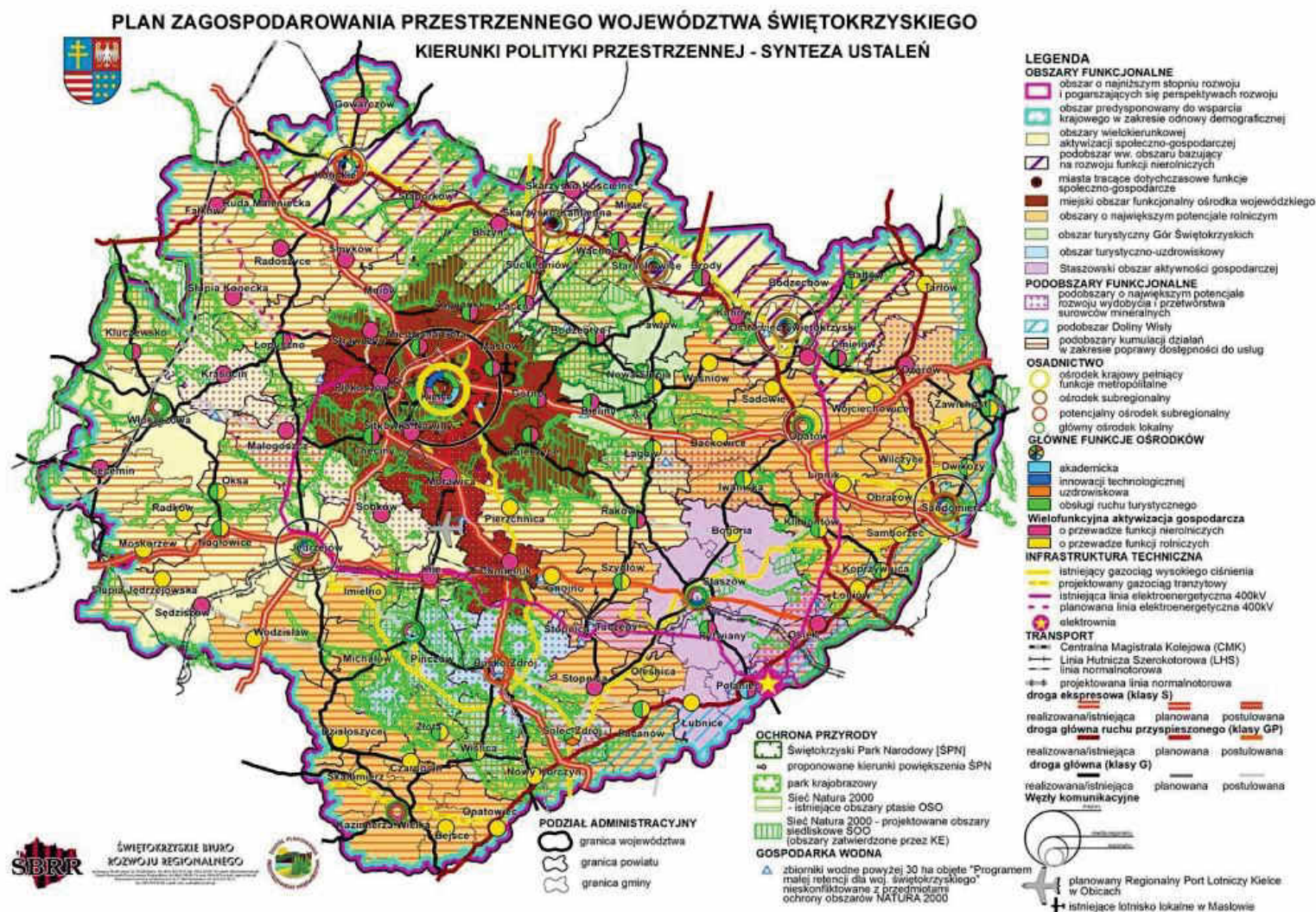

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

<http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/dokumenty-regionalne/item/385-mapy-obszarow-strategicznej-interwencji>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Mapa 18 Kierunki polityki przestrzennej – synteza ustaleń wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego

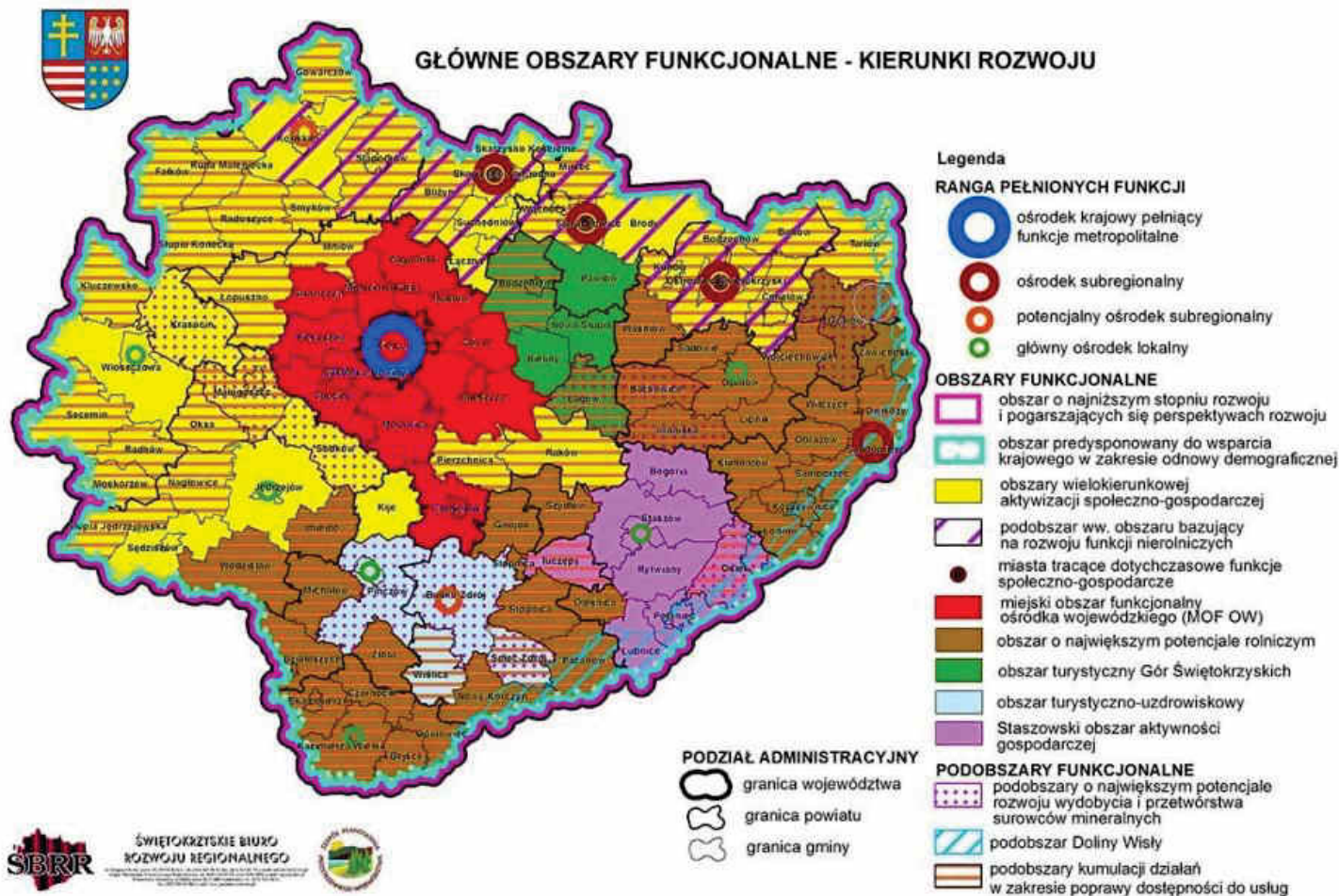

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Mapa 19 Kierunki rozwoju wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

LEGENDA:

RODZAJOWO PRZEDSIĘWZIENIA I KULTUROWE

- Lasy
- Lasy ochronne
- Parki narodowe
- Parki krajoznawcze
- Strefa Parku Narodowego
- Strefa Parków Krajoznawczych
- Obszary Chronionego Krajoznawstwa
- Propozycje obszarów ochrony prawnej
- Przeplątane obszary ochrony prawnej
- Obszary ochrony środowiskowych
- Obszary głównych zbiorników wod podziemnych
- Obszary zagrożone powodzią
- Obszary III klasy bezpieczeństwa
- Obszary zagrożenia
- Zasady zabudowy mieszkaniowej
- Zasady zabudowy przemysłowej
- Planowane zbiorniki retencyjne

- Zbiorniki wodne:**
- Stawiska
 - Wbudowane - Zbiorniki Wody
 - Projektowane Zbiorniki Chłujny
 - Sieć ekologiczna "NATURA 2000"

- Obszary zabytłowe:**
- Zabudowa architektury szlacheckiej
 - Zabudowa architektury sakralnej
 - Zabudowa architektury urbanistycznej i technicznej
 - Przebiegi w otoczeniu kultury

- SYSTEMY SABLARIANA**
- Linia wysokiego napięcia 400 kV istniejąca i projektowana
 - Linia wysokiego napięcia 220 kV istniejąca i projektowana
 - Graniczne punkty zastopu - istniejące
 - Stacje redukcyjno-rozdzielnicze istniejące i projektowane
 - Elektrownie w Pielnie

- Granice województwa
- Granice powiatów
- Granice gmin

OBECNY FUNKCJONALNE

- A - Niewielki obszar z potencjalnym obszarem metropolitalnym
- B - Polikroślowy obszar zurbanizowany
- C-1 C2 - Obszary ekonomicznej wykrywalności i funkcjonalnej w obszarach metropolitalnych
- D1 D2 - Obszary intensywnego rozwoju metropolitalnego
- E-1 E2 E3 - Obszary rozwinętych rezerwów
- F-1 F2 F3 - Obszary wdrażania polityki regionalnej w obszarach metropolitalnych
- G - Obszary Doliny Wławy
- H - Obszary urbanistycznej sieci powiatu (obszary 2011 - 2016 - 2019)
- I - Specjalny obszar efektywności przemysłowo-usługowej

KOMUNIKACJA

- Drugi krajowe ekspresowe i półekspresowe do docierania i projektowane
- Drugi krajowe i wojewódzkie i projektowane
- Drugi wojewódzkie podziemne na krajowe
- Drugi wojewódzkie i projektowane
- Drugi powiatowe podziemne na wojewódzkie i projektowane
- Wybrane drugi powiatowe
- Linie kolejowe AGC
- Linie kolejowe o znaczeniu państwowym
- Linie kolejowe powiatowe
- Linie kolejowe szeregowe (LSD)
- Linie kolejowe projektowane
- Lotniska
- Centrum usług lokalnych w Pielnie

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE
PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

fragment powiatu sandomierskiego

skala 1:100 000

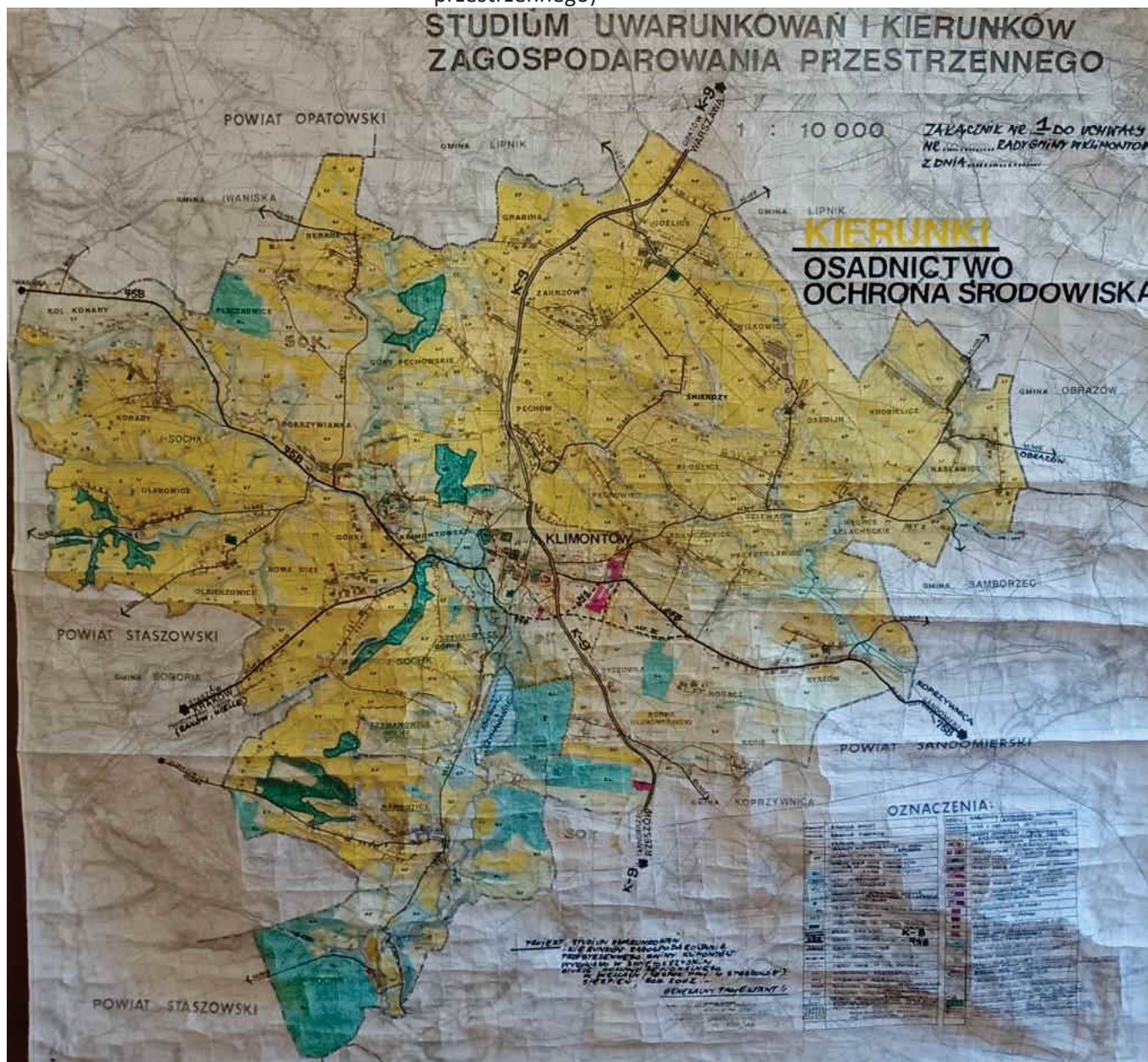

ŚBRR ŚWIĘTOKRZYSKIE BIURO ROZWOJU REGIONALNEGO
 25-516 Kielec, Al. IX Wieków Kielc 3, tel. (041) 34-217-00
 fax. (041) 34-408-47, e-mail: sbrr@ujm.kielce.pl

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Obecnie samorząd nie posiada aktualnych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, stąd instrumentem wdrażania polityki przestrzennej w Gminie Klimontów jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Klimontów przyjęte uchwałą Rady Gminy Klimontów nr XXVIII/197/02 z 9 października 2002r.

Mapa 20 Mapa kierunki i osadnictwo (wg Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego)

Źródło: załącznik nr 1 do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Główne kierunki i rekomendacje rozwoju:

1. rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej (w szczególności dokończenie procesu zwodociągowania gminy) przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej gminy oraz powiązań ponadlokalnych planowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Ponadlokalnego OSI Dolina Wisły),
2. rozwój gospodarczy w oparciu o aktywizację społeczno-gospodarczej opartą na turystyce i rolnictwie,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

3. zwiększenie jakości i dostępności do usług publicznych dostępnych na terenie gminy,
4. projektowanie otoczenia i przedsięwzięć zgodnie z filozofią uniwersalnego projektowanie,
5. wdrażanie koncepcji *smart village*,
6. eliminacja barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
7. ścisłe połączenie rozwoju przestrzennego z:
 - rozbudową systemu transportu (sieć dróg publicznych, sieć dróg rowerowych, sieć transportu zbiorowego);
 - rozwojem sieci wodociągowo-kanalizacyjnej;
 - systemem odbioru i wywozu odpadów z rozwojem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;
 - dostarczeniem energii elektrycznej;
 - systemem łączności sieci internetowej;
8. określenie oraz przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych na terenach zmarginalizowanych w gminie (w szczególności na obszarze rewitalizacji) oraz poprawa jakości życia mieszkańców tych obszarów, w tym poprzez poprawę stanu zdegradowanych przestrzeni;
9. opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego,
10. pełne skanalizowanie gminy
 - obszaru aglomeracji oraz poza nią
 - rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej w miejscowościach o małej gęstości zaludnienia i rozproszonej zabudowie poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków i/lub szczelnych szamb,
11. ochrona wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i racjonalne jej zagospodarowanie poprzez rozwój ekoturystyki, agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
12. rozwój turystyki w oparciu o zasoby endogeniczne.

Z kolei Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego dla gmin (w tym także Klimontowa) należących do *OSI Obszaru zagrożonego trwałą marginalizacją* – rekomenduje następujące działania:

- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe;
- rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych;
- rozwój OSI jako obszaru srebrnej gospodarki (ang. silver economy) oraz smart villages;
- rozwój systemów oczyszczania ścieków i odpadów komunalnych;
- utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, w tym siedlisk półnaturalnych;
- dostosowanie rolnictwa i gospodarki komunalnej do zmian klimatycznych;
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych (w tym architektury regionalnej);
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia;
- dywersyfikacja źródeł dochodu mieszkańców, w tym rolników;
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji;
- rozwój edukacji kulturalnej i turystycznej opartej na bazie dziedzictwa kulturowego regionu;
- podnoszenie standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym rozwój sieci telekomunikacyjnych;
- rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu;
- likwidacja kolizyjnych skrzyżowań kolejowo -drogowych i budowa ścieżek rowerowych;
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych;

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- budowa i rozwój partnerstw lokalnych.

Wybrane rekomendowane kierunki działań dla OSI Dolina Wisły mające znaczenie dla gminy Klimontów:

- rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych,
- rozwój przetwórstwa owoców i warzyw,
- rozwój turystyki w oparciu o zasoby kulturowe i przyrodnicze doliny Wisły, we współpracy z sąsiednimi regionami,
- rozwój systemów oczyszczania ścieków i odpadów komunalnych,
- utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, w tym siedlisk półnaturalnych,
- zabezpieczenie przed skutkami suszy, w tym dostosowanie rolnictwa do zmian klimatycznych,
- budowa tras i ścieżek rowerowych,
- wspieranie termomodernizacji zabudowy i wykorzystania energii odnawialnej w obiektach turystycznych i obiektach użyteczności publicznej,
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych (w tym architektury regionalnej),
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji,
- rewitalizacja przestrzeni i budynków użyteczności publicznej,
- poprawa dostępności do szerokopasmowego internetu,
- zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy,
- rolnicze wykorzystanie wysokiej jakości gruntów rolnych, ochrona przed zmianą ich przeznaczenia,
- wspólne działania na rzecz promowania walorów obszaru OSI,
- poprawa dostępności do infrastruktury kultury i obiektów dziedzictwa kulturowego,
- koordynacja dokumentów planistycznych, programów ochrony i rozwoju,
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa sandomierskiego i produktów turystycznych,
- tworzenie grup producenckich.

Wskazane rekomendacje dla realizacji polityki przestrzennej Gminy Klimontów realizowane będą m.in. poprzez zadania oraz projekty strategiczne wskazane w niniejszym dokumencie *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030*.

VI. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), wraz z zakresem planowanych działań

W „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+” Gmina Klimontów została włączona do OSI Dolina Wisły.

Mapa 21. OSI Obszary zagrożone trwałą marginalizacją

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ s. 73.

Gminy OSI łączy położenie w dolinie Wisły oraz jej dopływów: Czarnej, Koprzywnianki i Opatówki i jest to jeden z najważniejszych korytarzy ekologicznych w skali całego kraju (niemal w całości objęty ochroną jako obszary Natura 2000). Gminy OSI są ważnym terenem rolniczym i sadowniczym.

Obszar charakteryzuje się:

- niskim odsetkiem korzystających z kanalizacji,
- niewystarczającym wykorzystaniem walorów turystyczno-krajobrazowych,
- znaczącą skalą odpływu ludności,
- przeciętnymi (na tle regionu) wskaźnikami gospodarczymi,
- wysokimi wskaźnikami kulturowymi, architektonicznymi i archeologicznymi,
- wysokimi wskaźnikami korzystania z pomocy społecznej,
- występowanie terenów zagrożonych powodzią.

VII. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań

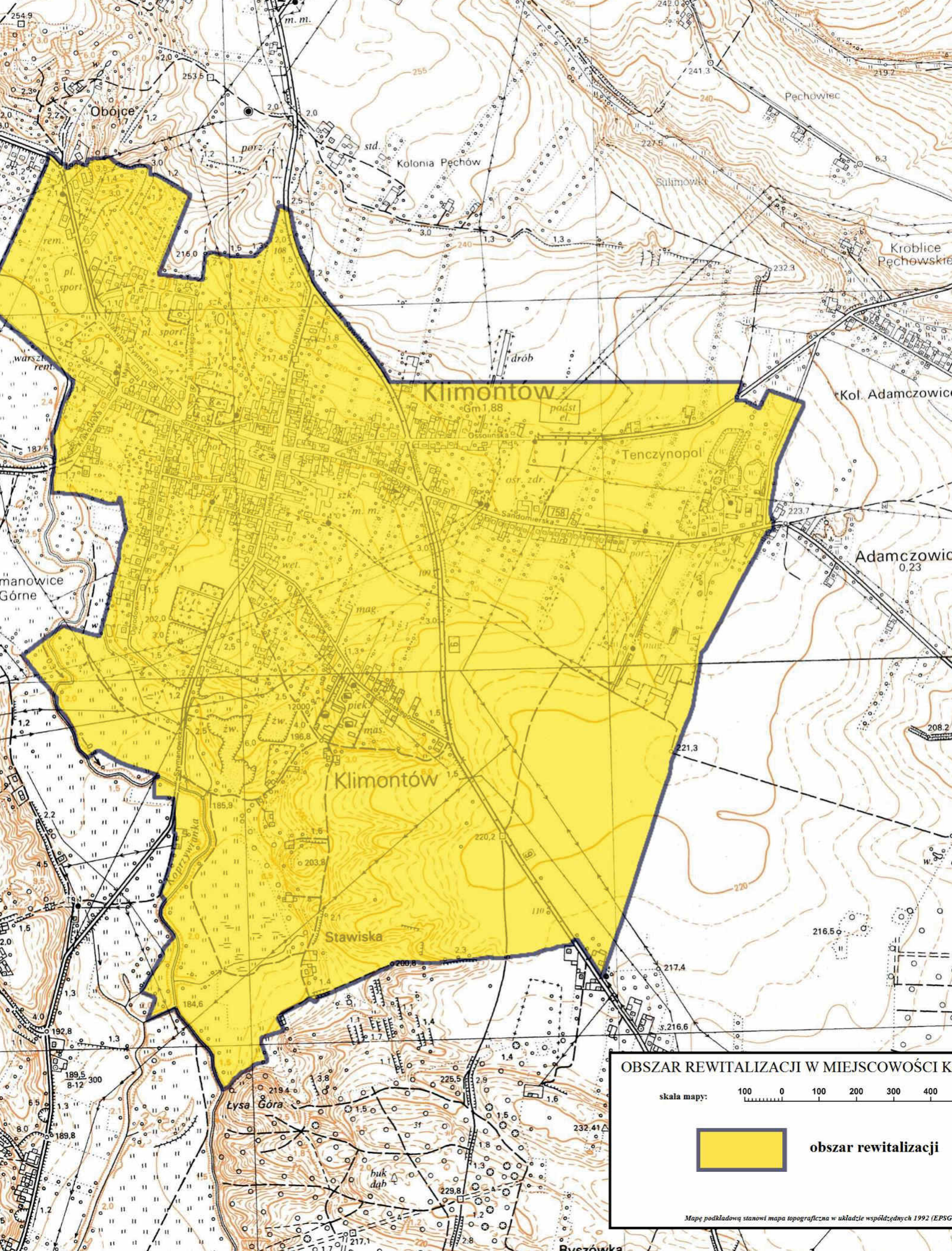
Obszary strategicznej interwencji (OSI) to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o różnym charakterze, mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie – posiadać potencjał rozwojowy. Obszary te wymagają podjęcia określonych działań mających na celu zniwelowanie występującego problemu bądź też wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału. Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym jest fakultatywne. W Gminie Klimontów za obszar strategicznej interwencji uznaje się obszar rewitalizacji zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Klimontowie nr XXXIII/231/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Klimontowa na lata 2016-2023”.

Obszar zdegradowany pokrywający się terytorialnie z obszarem rewitalizacji obejmuje centrum miejscowości Klimontów i tereny bezpośrednio przylegające, jak również oddalone od centrum, ale wymagające podjęcia zadań rewitalizacyjnych.

Na podobszarze tym zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej (bezrobocie, przemoc, niekorzystna sytuacja demograficzna, duża liczba osób korzystających z pomocy OPS w Klimontowie) oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Obszary te jednocześnie mają istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Wybór podobszarów uzyskał całkowitą akceptację zarówno władz lokalnych jak i akceptację społeczną.

Najważniejszymi kierunkami działań są:

- kontynuacja przebudowy i modernizacji ulic wraz z chodnikami, parkingami, budową oświetlenia oraz przystanków autobusowych na obszarze gminy Klimontów,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Klimontów,
- zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej,
- rozbudowa monitoringu w newralgicznych miejscach na terenie gminy Klimontów,
- remont kapitalny i adaptacja Klasztoru Podominańskiego na Dom Pielgrzyma – etap II”,
- modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Klimontów,
- remont budynków biurowo-warsztatowych Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Klimontowie wraz z zagospodarowaniem terenu,
- modernizacja oczyszczalni ścieków w Klimontowie,
- remont kapitalny Kościoła pw. Św. Józefa w Klimontowie wraz z zagospodarowaniem otoczenia i konserwacją zabytkowego wyposażenia,
- remont kapitalny Kościoła Najświętszej Maryi Panny i św. Jacka w Klimontowie wraz z zagospodarowaniem otoczenia i konserwacją zabytkowego wyposażenia,
- kontynuacja budowy instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej,
- poprawa infrastruktury kulturowej, rekreacyjnej, sportowej, socjalnej,
- przeprowadzenie szkoleń pracowników administracji i nauczycieli,
- wsparcie profilaktyki zdrowotnej,
- przedsięwzięcia wspierające aktywność i integrację zwiększająca szanse na zatrudnienie,
- budowa siłowni gminnej – wewnętrznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

VIII. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia rozwoju jest dokumentem zawierającym podstawowe wytyczne dotyczące kierunków rozwoju gminy ujęte w cele strategiczne i planowane zadania. Zarządzanie realizacją *Strategii* odbywa się – najpierw - na poziomie celów strategicznych oraz operacyjnych, a następnie kierunków działań służących realizacji tych celów. Na każdym z tych poziomów ustalono układ instytucjonalny, podmioty zaangażowane w zarządzanie oraz funkcje i zasady pracy poszczególnych zespołów/osób. Zarządzanie *Strategią rozwoju* będzie przebiegać zgodnie ze schematem podzielonym na etapy planowania, realizacji, monitorowania i ewaluacji. Zatem schemat zarządzania strategicznego przedstawia się następująco:

Poziomy realizacji Strategii	Poziomy instytucjonalnego zarządzania	Etapy
- cele strategiczne, - cele operacyjne, - kierunki działań - projekty	- Burmistrz Miasta i Gminy, - Komitet zarządzający wdrażaniem Strategii - Koordynator Strategii - koordynatorzy projektów	- planowanie, - realizacja, - monitorowanie, - ewaluacja

Źródło: opracowanie własne

System wdrażania i monitorowania Strategii

Cele strategiczne będą realizowane poprzez cele operacyjne, które definiuje się jako zbiór projektów, których realizacja zmierza do osiągnięcia określonego celu strategicznego.

Po przeprowadzonej ogólnej weryfikacji wykonalności projektu pod kątem prawnym, organizacyjnym, środowiskowym i finansowym Koordynator wdrażania Strategii, przedstawia go Burmistrzowi Miasta i Gminy do akceptacji. Następnie, zarekomendowany projekt, Burmistrz konsultuje ze Skarbnikiem i Radą Miejską oraz dokonuje ostatecznego zatwierdzenia lub go odrzuca. Zbiór takich projektów jest podstawą do konstruowania planów inwestycyjnych, które zostaną bezpośrednio przełożone na roczny budżet gminy oraz wieloletnie planowanie wydatków.

Metodyka zarządzania projektami realizowanymi przez Urząd Miasta i Gminy w Klimontowie oraz przez jednostki organizacyjne, będzie podstawą systemu zarządzania strategicznego w oparciu o zapisy *Strategii rozwoju*.

Wdrażanie Strategii

Właściwy proces wdrażania *Strategii* wymaga wspólnych wysiłków pracowników Urzędu Miasta i Gminy oraz społeczności lokalnej. Konieczne jest również rejestrowanie, analiza i aktualizacja kluczowych uwarunkowań rozwoju, które zapewni możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Mogą one bowiem spowodować konieczność modyfikacji celów przyjętych w *Strategii* oraz wymuszać zmianę sposobów ich realizacji. Dlatego ważne jest, aby podejmować następujące działania:

- w corocznym *Raporcie o stanie gminy* należy uwzględnić jakie przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji poszczególnych celów *Strategii* - zostały zrealizowane w poprzednim roku oraz jakie są w trakcie realizacji,
- jeśli nie znajdą szczególne okoliczności wymagające wcześniejszej aktualizacji, *Strategia* powinna być zaktualizowana przynajmniej raz w okresie jej obowiązywania,
- w kolejnych latach sprawozdania z realizacji działań zawartych w *Strategii* przedstawiane będą na sesji (podczas, których prezentowany jest *Raport o stanie gminy*),

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- szczegółowe projekty realizujące cele ujęte w Strategii, powinny być przygotowywane od marca do września każdego roku na podstawie sugestii kierowników jednostek oraz decyzji Burmistrza i Rady Miejskiej,
- osobą odpowiedzialną za zebranie, opracowanie i przedstawienie informacji na sesji Rady Miejskiej każdego roku będzie powołany przez Burmistrza Koordynator Strategii,
- Rada Miejska będzie oceniać skuteczność wdrażania Strategii raz w roku podczas sesji na której prezentowany będzie *Raport o stanie gminy*.

Szczegółowy plan monitorowania i ewaluacji zapisów *Strategii* przedstawia się następująco:

Miesiąc	Zadanie	Odpowiedzialność
II	Aktualizacja Raportu o stanie gminy	Sekretarz
VI	Informacja na sesji Rady Miejskiej o stanie realizacji Strategii	Koordynator Strategii
III-VIII	Przygotowanie aktualizacji Strategii (o ile będzie taka potrzeba)	Sekretarz i Koordynator Strategii
IX	Uchwała Rady Miejskiej w sprawie ewentualnej aktualizacji Strategii	Rada Miejska
IX-X	Składanie wniosków do projektu budżetu na kolejny rok	Sołtysi, Radni, Kierownicy jednostek, Skarbnik, mieszkańcy
XI	Przekazanie projektu uchwały budżetowej do Regionalnej Izby Obrachunkowej i Rady Miejskiej	Burmistrz, Skarbnik
XII	Uchwała Rady Miejskiej w sprawie budżetu	Burmistrz, Skarbnik, Rada Miejska

Monitorowanie *Strategii*

Przeprowadzenie procesu monitorowania *Strategii* odbywać się będzie na bieżąco, w cyklach corocznych, a do jego realizacji powinna zostać wyznaczona osoba lub osoby reprezentujące władze samorządowe. Ich główną funkcją będzie w szczególności pozyskiwanie informacji na temat działań / projektów realizowanych w gminie oraz ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania *Strategii* oraz wskazanie – w przypadku opóźnień - ewentualnych konkretnych działań naprawczych.

Efektem procesu monitorowania *Strategii* powinna być coroczna ewaluacja efektów, obejmująca w szczególności zestawienia wartości zdefiniowanych i monitorowanych w danym okresie wskaźników efektywności realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.

Zaleca się coroczną ewaluację wyników wdrażania *Strategii* - na podstawie uzyskanych wskaźników z realizacji zadań i projektów, które w danym roku są w trakcie realizacji lub zostały zakończone.

W procesie realizacji *Strategii* ważna jest jej kontrola oraz ocena uzyskanych efektów społecznych i gospodarczych, a także zmian w środowisku przyrodniczym. Zadanie to, mające charakter stały, nazywa się monitoringiem strategii. Pomiar i kontrola działań strategicznych w gminie powinny odpowiadać na dwa zasadnicze pytania:

- Czy *Strategia* jest faktycznie realizowana?
- Czy *Strategia* przynosi zamierzone efekty?

Monitoring wdrażania *Strategii* musi zatem dotyczyć:

- oceny procesu realizacji strategii tj. jej celów, programów i zadań,
- oceny osiągniętych efektów rozwoju społeczno - gospodarczego oraz stanu środowiska.

Taki monitoring realizacji zapisów *Strategii* ma zatem dwie funkcje: sprawdzającą i korygującą.

Monitoring *Strategii* umożliwi więc:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiąganie zamierzonych celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach wdrażania poszczególnych projektów realizujących cele strategiczne.

Działania mające na celu monitorowanie *Strategii* rozwoju opierają się na założeniu, iż uchwalenie planów rozwojowych stanowi etap inicjujący właściwe poczynania strategiczne w aspekcie rozwoju gminy, nie zaś koniec prac. Decydując się na budowę *Strategii* władze gminy opowiedziały się za nowym typem zarządzania bazującego na świadomej i perspektywicznej polityce strategicznej. Z tą myślą organizowany nadzór nad realizacją *Strategii*, zakładać powinien trzy kierunki działania:

1. aktualizowanie danych zebranych na etapie diagnozy

W celu bardziej optymalnego wykorzystania zestawień diagnostycznych należy aktualizować istniejące dane. Jest to jeden z zasadniczych etapów monitoringu *Strategii* umożliwiający obserwację dynamiki zmian zachodzących w wybranych dziedzinach życia oraz dostrzeganie kształtujących się potrzeb mieszkańców.

Proponowana częstotliwość wspomnianych prac:

Aktualizowanie ilościowych danych statystycznych dla profilu społecznego oraz gospodarczego – raz w połowie realizacji *Strategii*, oraz w miarę pojawiania się aktualnych danych za minione okresy, uzupełnianie informacji jakościowych dla profilu środowiskowego w miarę zachodzących zmian i potrzeb, monitorowanie opinii i nastrojów społecznych – lub jeśli zachodzi taka potrzeba np. przed podejmowaniem strategicznych dla gminy decyzji, w celu rozpoznania stanowiska społeczności lokalnej.

2. nadzór nad realizacją kolejnych celów rozwoju i oceną efektu działań strategicznych

Nadzór nad realizacją kolejnych celów rozwoju powinien być gwarantem wdrażania planów rozwoju ustalonych w *Strategii*. W czasie realizacji założeń strategicznych należy zwrócić uwagę, aby sformułowana wizja oraz cele szczegółowe miały swe odzwierciedlenie w planowanych konkretnych zadaniach i ich efektywnym wdrażaniu.

3. nadzór nad zasadnością utrzymania lub zmiany wyznaczonych celów rozwojowych

Kolejny etap monitoringu stanowi nadzór nad zasadnością modyfikacji wyznaczonych celów i działań strategicznych. Decyzja o ewentualnej modyfikacji celów rozwojowych zależy w dużej mierze od tzw. luki efektywności, czyli różnicy między wyznaczonymi celami i zadaniami a wynikami wdrażania zamierzonych celów. Jeśli pojawia się rozbieżność między planami a realizacją wówczas można, a niekiedy wręcz należy skorygować priorytety rozwojowe. Dla każdego przedsięwzięcia wyznaczone zostaną wskaźniki realizacji (zob. rozdział III), które posłużą do oceny stanu wdrażania działań strategicznych. Wskaźniki te będą wykorzystane przy opracowaniu sprawozdań z realizacji rocznych planów. Nie osiągnięcie założonych parametrów jakościowych i ilościowych (pożądanych zmian i ich wielkości) będzie podstawą do wprowadzenia działań korygujących.

Stopień realizacji przedsięwzięć - mierzony wskaźnikami wskazany w rozdziale III - może wpływać na modyfikację przyjmowanych w następnych latach działań i celów.

Wskaźniki realizacji *Strategii*

Dla każdego z celów strategicznych określono zestaw wskaźników za pomocą których możliwe będzie monitorowanie postępu w jego osiągnięciu, a także ocena stopnia satysfakcji władz samorządowych z poziomu i szybkości obserwowanych zmian. Wskaźniki przedstawiono w rozdziale III.

IX. Ramy finansowe i źródła finansowania.

Cele strategiczne i operacyjne, opracowane w ramach niniejszej Strategii, które stanowią podstawę do podejmowania i realizacji konkretnych projektów, mogą być finansowane z dochodów własnych samorządu oraz ze środków zewnętrznych. Są to m.in.:

- Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027,
- Wspólna Polityka Rolna (WPR 2021-2027),
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO),
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji,
- środki Wojewody Świętokrzyskiego,
- środki Marszałka Województwa Świętokrzyskiego,
- środki Starosty sandomierskiego,
- Powiatowy Urzędu Pracy,
- pożyczki i kredyty bankowe.

W rozdziale III przy poszczególnych kierunkach działań przypisano także możliwe źródła finansowania poszczególnych projektów. Jednocześnie nowy okres programowania środków unijnych stwarza możliwość pozyskania przez Gminę Klimontów dotacji na działania służące stricte realizacji celów zawartych w przedmiotowym dokumencie strategicznym. Wykorzystanie tej możliwości w istotnym stopniu uzależniona jest od aktywności władz gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł dofinansowania projektów.

Poniżej prezentuje krótki opis poszczególnych programów mogących stanowić źródło finansowania projektów opisanych w *Strategii*:

Instrumenty wynikające z polityk rozwojowych Unii Europejskiej

Gmina Klimontów będzie mogła skorzystać z instrumentów przygotowywanych na nową perspektywę finansową 2021-2027, a w przypadku PROW z dodatkowej puli wynikającej z wydłużenia horyzontu realizacji tego programu.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)

następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FENIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet z UE to z ponad 25 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji. Planowany budżet UE to ok 7,9 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji

osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)

jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa (w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji), rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców. Planowany budżet z UE dla FERC to ok. 2 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)

jako jedyny program ponadregionalny, realizowany będzie w Polsce po raz trzeci. Zakres wsparcia obejmuje dofinansowanie rozwoju przedsiębiorczości, rozwój i modernizację systemu dystrybucji energii, adaptację do zmian klimatu i ochronę przyrody, zrównoważoną mobilność miejską, gospodarkę o obiegu zamkniętym, zwiększenie dostępności transportowej (drogowej i kolejowej), miejsca aktywności społecznej oraz produkty turystyczne, wsparcie podmiotów świadczących usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe. Wkład UE do programu to 2,5 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego

Na poziomie regionalnym środki polityki spójności będą dostępne w ramach kontynuacji dotychczasowych Regionalnych Programów Operacyjnych. Zaangażowanie środków UE w ten program wyniesie 1,403 mld euro, z czego 829 mln euro ze środków EFRR, a 277 mln euro ze środków EFS+.

Programy dedykowane obszarom wiejskim

W związku z decyzją o ustanowieniu okresu przejściowego dla obecnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich do wykorzystania do końca 2022 pozostają środki w wysokości ok. 4,5 mld euro. Natomiast na nową perspektywę finansową przygotowany jest Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027, który zgodnie z założeniami Wspólnej Polityki Rolnej będzie koncentrował się na wspieraniu rozwoju sektora rolno-spożywczego (w szczególności w sektorze owoców i warzyw) oraz działaniom związanym z oddziaływaniem rolnictwa na klimat i środowisko. Proponowane środki dla Polski w ramach WPR na lata 2021-2027 to 30,6 mld euro.

Krajowy Plan Odbudowy (KPO) przygotowywany na podstawie Europejskiego Planu Odbudowy

przeznaczony na zwiększenie produktywności gospodarki oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w wybranych obszarach.

Inicjatywy zarządzane z poziomu europejskiego (np. Erasmus+, LIFE, Cyfrowa Europa, Interreg) lub dostępne na podstawie umów międzynarodowych (Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego).

Instrumenty finansowane z budżetu państwa, funduszy celowych i innych krajowych środków publicznych

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Poza środkami wsparcia Unii Europejskiej Gmina Klimontów będzie mogło ubiegać się o dofinansowanie działań w ramach dostępnych instrumentów krajowych. Do najważniejszych należą:

- **Rządowy Fundusz Polski Ład:** Program Inwestycji Strategicznych, mający na celu bezzwrotne dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce;
- **Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,** w ramach którego finansowane będą projekty związane z budową, przebudową, remontem dróg powiatowych lub dróg gminnych oraz przebudową dróg wewnętrznych, które po uzyskaniu właściwych parametrów technicznych będzie można zaliczyć do odpowiedniej kategorii dróg publicznych;
- **Program Rozwoju Elektromobilności,** w ramach którego finansowane będą projekty związane z rozwojem elektromobilności oraz transportem opartym na paliwach alternatywnych;
- **Program Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych** – to instrument wsparcia samorządów, które będą mogły realizować inwestycje w formule społecznego budownictwa czynszowego;
- **Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,** w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce m.in.: na inwestycje ważne dla społeczności lokalnych;
- pozostałe programy finansowane z budżetu państwa, m.in.: w zakresie ochrony środowiska - realizowane przez NFOŚiGW, właściwy WFOŚiGW; w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi – realizowane przez PFRON, a także **Program Senior+, Program „Aktywni+” na lata 2021-2025;** w zakresie kultury, itd.

Wskazane powyżej źródła finansowania należy rozpatrywać jako katalog otwarty, który może ulec zmianom. Z uwagi na aktualnie opracowywaną nową perspektywę finansowania 2021-2027, czas realizacji projektów nastąpi w latach 2022-2030. Tym samym należy zakładać, że w tym okresie pojawią się również inne programy dofinansowujące skierowane na rozwój inwestycji w samorządach. Identyfikacja i wybór potencjalnych źródeł, z których mogą być finansowane poszczególne przedsięwzięcia w ramach *Strategii* wymaga właściwej organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania tych środków. W związku z powyższym zakłada się bieżące monitorowanie źródeł finansowania przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy, co daje gwarancje ciągłej aktualizacji i dostosowywania najlepszych źródeł finansowych do realizacji zamierzonych inwestycji.

X. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030 nie jest jedynym opracowaniem, które dotyczy planowania strategicznego w gminie Klimontów. Samorząd posiada kilka innych dokumentów strategicznych, które mają znaczenia w kontekście przedmiotowej Strategii. Ważnym elementem jest umiejętne współgranie tych opracowań ze sobą. Wzajemna komplementarność *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030* z innymi dokumentami strategicznymi (zarówno lokalnymi jak i ponadlokalnymi czy też krajowymi) ma podnieść efektywność podejmowanych w jego ramach działań, a dodatkowo podnosi znacznie jego ogólną wartość oraz prawdopodobieństwo realizacji. Niniejsza *Strategia* jest powiązana z niżej wymienionymi dokumentami:

- Lokalny Program Rewitalizacji Klimontowa na lata 2016-2023,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ ,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS),
- Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły,
- Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju,

Lokalny Program Rewitalizacji Klimontowa na lata 2016-2023

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXXIII/231/16 Rady Gminy w Klimontowie z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Klimontowa na lata 2016-2023”. Cele oraz kierunki działań nakreślone w niniejszej Strategii wpisują się w wizję określoną w LPR:

„Klimontów jako miejsce atrakcyjne i przyjazne dla wszystkich jego mieszkańców, turystów i inwestorów na bazie dynamicznego lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poprawy jakości usług publicznych, atrakcyjności przestrzeni publicznej i oferty społeczno-gospodarczo-rekreacyjnej.

W wyniku przeprowadzenia zadań rewitalizacyjnych poprawie ulegnie infrastruktura drogowa, poprawi się estetyka miejscowości, przebudowie zostaną poddane budynki użyteczności publicznej, nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców” (s. 87).

oraz w cele strategiczne określone w Programie Rewitalizacji, tj.:

- 1: Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej i bezpieczeństwa mieszkańców gminy Klimontów.
- 2: Wsparcie dla rozwoju gospodarczego w celu poprawy oferty obszaru oraz zmniejszenia zjawiska bezrobocia i ubóstwa.
- 3: Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych w obszarze rewitalizowanym.

W ramach *Strategii* w celu strategicznym nr 1 Zwiększenie atrakcyjności gminy wskazano cele operacyjny nr 1.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej oraz kierunek działań 1.1.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Dokument przyjęty uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. Zgodność przedstawiono w rozdziale V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Dokument ogrywa kluczową rolę w procesie programowania

środków publicznych, w tym funduszy UE. Działania ujęte w *Strategii Rozwoju* wpisują się w cele ujęte w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027 został przyjęty na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia *Planu przeciwdziałania skutkom suszy* (DZ. U. 2021 r. poz. 1615).

Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Przeciwdziałanie skutkom suszy zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego. **Pierwszym etapem rozwoju suszy jest susza atmosferyczna.** Najprościej rzecz ujmując jest ona konsekwencją względnie długiego okresu bez opadów atmosferycznych lub wspólnie występujących wysokich temperatur i niskich sum opadów (na skutek wysokich temperatur dochodzi do parowania wody co w konsekwencji prowadzi do obniżenia poziomu wód).

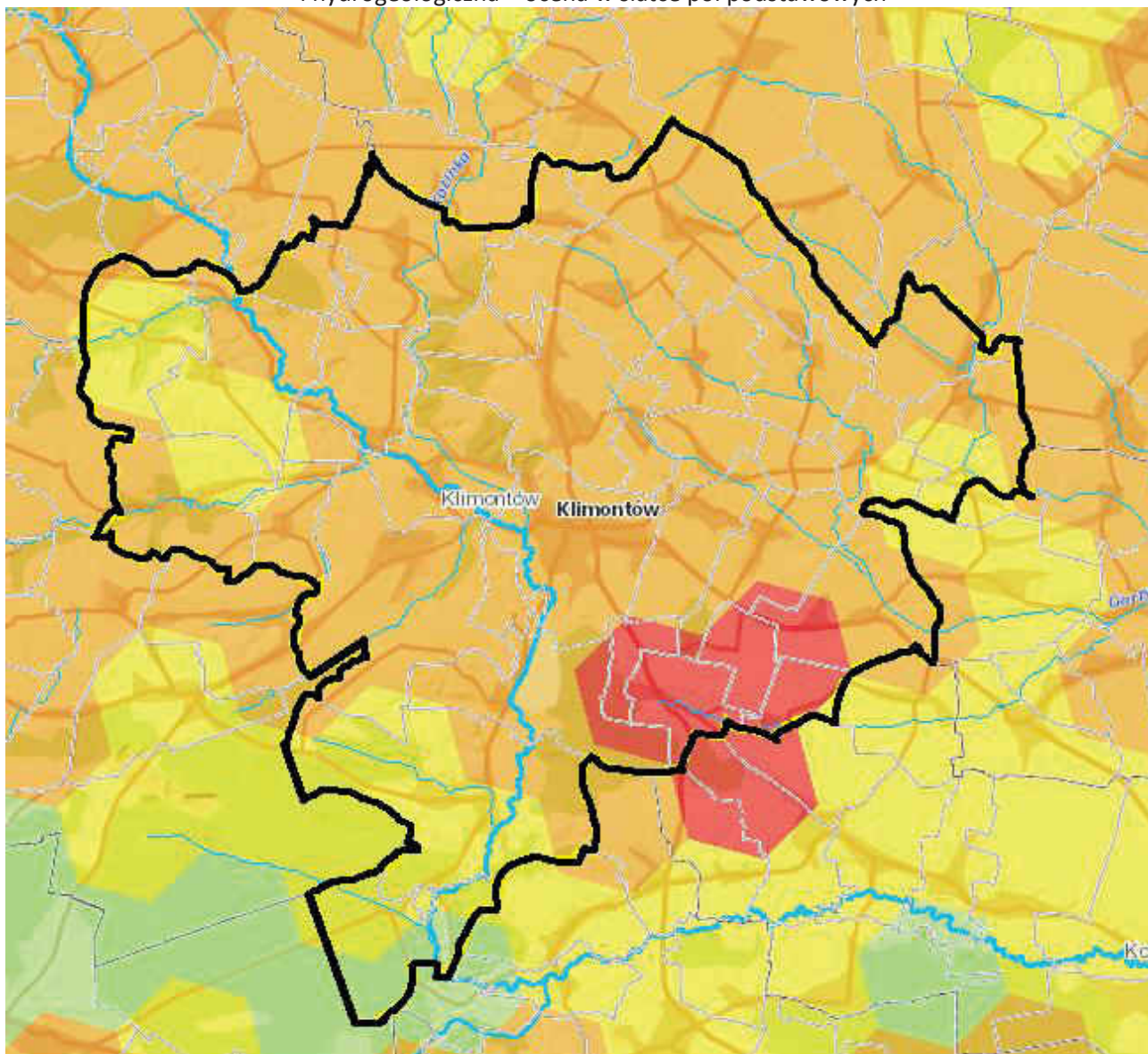
Susza rolnicza jest bezpośrednim następstwem długotrwałej suszy atmosferycznej. Długotrwały brak opadów w naturalnej konsekwencji prowadzi do spadku zawartości wody w glebie i jest to szczególnie poważne zagrożenie dla rolników i ich upraw. Niedostateczna ilość wody może być czynnikiem, który doprowadzi do poważnych strat w uprawach, przekładając się na spadek ogólnej produkcji roślinnej. Skutki takiej sytuacji możemy odczuć wszyscy jako konsumenci produktów rolnych (spadek produkcji przekłada się na wzrost cen).

Susza hydrologiczna jest kolejnym etapem rozwoju suszy. Dochodzi do niej wówczas, gdy poprzednie dwa etapy niebezpiecznie się przedłużają. Charakteryzuje się pogłębieniem stanów uprzednio wskazanych a także obniżeniem stanów wód w rzekach, jeziorach oraz zbiornikach wodnych poniżej przyjętych stanów średnich.

Susza hydrogeniczna jest ostatnim i w konsekwencji najgroźniejszym etapem rozwoju zjawiska suszy. Charakteryzuje się wyraźnym obniżeniem poziomu wód podziemnych w stosunku do stanu średniego. Zjawisko to można obserwować m.in. na przykładzie wysychających studni przydomowych. Wystąpienie tego etapu suszy stanowi ogromne zagrożenie dla człowieka oraz dla całego systemu gospodarczo – społecznego państwa.

Przedstawione na mapach zagrożenia suszą informacje wskazują, iż teren gminy Klimontów to obszar charakteryzujący się głównie silnym i ekstremalnym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej. Niewielkie obszary gminy to tereny o słabym i umiarkowanym zagrożeniu suszą rolniczą. Część gminy charakteryzuje się umiarkowanym i silnym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrologicznej oraz słabym i umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrogeologicznej. Według klas łączonego zagrożenia suszą na terenie gminy Klimontów występują obszary o silnym i ekstremalnym zagrożeniu oraz niewielkie obszary umiarkowanego zagrożenia suszą.

Mapa 23 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS

Legenda: klasy łącznego zagrożenia suszą: ■ słabe zagrożenia suszą ■ umiarkowane zagrożenia suszą ■ silne zagrożenia suszą ■ ekstremalne zagrożenia suszą
— granice gminy

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030 zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Wskazuje na to cel strategiczny nr 3 Przyjazna dla środowiska i czysta gmina oraz cele operacyjne 3.1 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego i 3.2 Przystosowanie gminy do zmian klimatycznych oraz kierunki działań:

- 3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- 3.2.1 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody

- 3.2.2 Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego)

W ramach Strategii przewidziano szereg działań związanych z ochroną środowiska naturalnego, podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców, rozwojem infrastruktury komunalnej, likwidowaniem zbiorników bezodpływowych na rzecz sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków. W tym zakresie Strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy. Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy – Prawo wodne PPSS obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy

Główny cel dokumentu czyli przeciwdziałanie skutkom suszy doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- 1) skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
- 2) zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
- 3) edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- 4) formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy

Jednym z elementów Planu jest katalog działań, w którym znajdują się konkretne, mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby ograniczyć skutki suszy. Poprzez wskazany katalog działań realizowany jest cel główny dokumentu. Wśród rekomendowanych działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy znajdują się:

- działania służące zwiększeniu retencji oraz wspierające przeciwdziałanie skutkom suszy,
- działania związane ze zwiększeniem retencji korytowej w zlewniach na obszarach wiejskich.

Przedstawione w dokumencie działania, po ich wdrożeniu przyczynią się do minimalizowania skutków suszy. Wśród proponowanych działań znajdują się działania związane ze zwiększeniem retencji (zarówno sztucznej, jak i naturalnej), działania formalne, a także działania edukacyjne. Wśród działań związanych ze zwiększeniem retencji wskazano działania mające ograniczyć spływ powierzchniowy i zatrzymanie wody w przyrodzie, w glebie – w miejscu, gdzie spadł opad. Ponadto proponuje się m.in. przebudowę urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniającej na nawadniająco – odwadniające, zachowanie mokradeł, czy budowę zbiorników wodnych – zarówno zlokalizowanych na ciekach, jak i przykorytowych. Poza działaniami zwiększającymi ilość wody w przyrodzie, wskazano działania formalne, które umożliwią działanie, w trakcie wystąpienia zjawiska suszy, mające na celu łagodzenie jej skutków. Wśród nich należy wymienić m.in. czasowe ograniczenie korzystania z wód.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest zgodny z celami środowiskowymi, w zakresie dobrego stanu wód, o których jest mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Przeciwdziałanie skutkom suszy wpisuje się bezpośrednio w kierunek działań 3.2.1 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody.

Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły

Obszar Gminy Klimontów położony jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły, a najważniejszymi ciekami znajdującymi się w granicach gminy są: Koprzywianka, Pokrzywiaka, oraz rzeka Kozinka. Na obszarze dorzecza Wisły wyznaczonych jest obecnie⁷:

⁷ Na podstawie obecnie obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętego rozporządzeniem w 2016r.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- 2660 jednolitych części wód rzecznych,
- 5 jednolitych części wód przejściowych,
- 6 jednolitych części wód przybrzeżnych,
- 484 jednolite części wód jeziornych,
- 94 jednolite części wód podziemnych⁸.

Na obszarze dorzecza Wisły ustanowiono również obszary chronione, które w szczególny sposób są traktowane w planie gospodarowania wodami – pełen wykaz obszarów chronionych obejmuje⁹:

- jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
- obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;

Obszar gminy Klimontów znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

⁸ W tym podziale na jednolite części wód nie były wyznaczone jednolite części wód powierzchniowych zbiornikowych.

⁹ Zgodnie z art. 16 ust. 32 ustawy z 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 2233)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Tabela 25 Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Klimontów

KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
RW200019219499	Koprzywianka od Modlibórki do ujścia	SZCW ¹⁰	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa oczyszczalni ścieków Koprzywnica • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Klimontów • budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Samborzec
RW200062194349	Kujawka	NAT ¹¹	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW200062194369	Dopływ spod Zagorzyc	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków

¹⁰ silnie zmieniona część wód

¹¹ naturalna jednolita część wód

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

						Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW20006219449	Kozinka	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW20006219469	Kacanka	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • regularny wywóz nieczystości płynnych Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW20006219489	Gorzyczanka I	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Lipnik • budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód

Źródło danych: baza danych aPG

oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 116 (PLGW2000116).

Tabela 26 Wykaz Jednolitych Części Wód Podziemnych znajdujących się na terenie gminy Klimontów

KOD JCWPd	Nazwa JCWPd	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
PLGW2000116	116	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami • przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych • coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia • coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia
Źródło danych: baza danych aPG					

Wszystkie 6 jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach gminy Klimontów oznacza się stanem ogólnym określonym jako zły. Działania wskazane w aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju (aPWŚK) dotyczą przede wszystkim budowy nowych zbiorników bezodpływowych, remont istniejących; regularnego wywóz nieczystości płynnych oraz budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. Na podstawie informacji zawartych w kartach informacyjnych o JCWPd wiadomo, że w przypadku JCWPd nr 116, stan ilościowy oceniono jako dobry stan chemiczny i ogólny.

Analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem udokumentowanego obszaru ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Strategia Rozwoju Gminy Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030 jest zgodna z w/w dokumentem. Cele i działania ujęte w Strategii m.in. w cel strategiczny nr 3 **Przyjazna dla środowiska i czysta gmina** oraz cele operacyjne:

- nr 3.1 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego
- nr 3.2 Przystosowanie gminy do zmian klimatycznych

oraz kierunki działań:

- 3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.3 Edukacja ekologiczna
- 3.2.1 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody
- 3.2.2 Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego).

Działania zaplanowane w tych obszarach przyczynią się do realizacji celu środowiskowego w gospodarowaniu wodami jakim jest ochrona, poprawa oraz przywracanie jednolitych części wód do stanu możliwie jak najbardziej zbliżonego do naturalnego. Pod pojęciem celu środowiskowego rozumie się osiągnięcie i utrzymanie:

- co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych,
- co najmniej dobrego stanu wód podziemnych,
- norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione,
- a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów od wód zależnych.

Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju¹²

aPWŚK jest jednym z dokumentów planistycznych opracowywanych w celu programowania i koordynowania działań zmierzających do realizacji celów środowiskowych wskazanych w artykule 4 RDW, tj.:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m. in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie),
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Niniejsza Strategia jest zgodna z założeniami aPWŚK – potwierdzają to: cel strategiczny nr 3 wraz z celami operacyjnymi nr 3.1 i 3.2 oraz kierunki działań 3.1.1, 3.1.3, 3.2.1, 3.2.2.

Ryzyko powodziowe

Analizując dostępne na stronie Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie mapy przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których

¹² Źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% stwierdzono, że na terenie Gminy Klimontów nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z *Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym*, przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia *Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły* (PZRP: DZ.U. z 2016r. poz. 1841) zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. *Prawo wodne* w granicach Gminy Klimontów nie wskazano konieczność realizacji żadnych zadań.

XI. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

Zgodnie z prawem¹³ podmiotami uprawnionymi na poziomie lokalnym do prowadzenia polityki rozwoju są władze gmin. Przygotowanie dokumentów strategicznych, których zapisy będą oddziaływały na ogół społeczeństwa, wymaga **udziału mieszkańców**. Partycypacja społeczna pozwala na udoskonalenie przygotowywanej polityki, a następnie uzyskanie lepszych efektów jej realizacji, ponieważ:

- pozwala na trafniejsze określenie potrzeb, potencjałów i wyzwań, które bardzo często „wymykają się” statystyce publicznej oraz danych o charakterze ilościowym;
- pozwala na poznanie oczekiwań i preferencji mieszkańców, celów ich działań, punktów widzenia, i na tej podstawie przyjęcie hierarchii działań kluczowych dla całej społeczności;
- daje poczucie sprawczości mieszkańcom, co zachęca do zwiększonej integracji, aktywności i kreatywności;
- daje poczucie „wspólnienia” celów, a nawet współodpowiedzialności za przygotowaną politykę, co zapewnia włączenie się mieszkańców w realizację jej postanowień, a przynajmniej ogranicza potencjalne konflikty;
- sprzyja wzrostowi świadomości społecznej na temat celów i zasadności działań podejmowanych przez władze lokalne;
- stanowi element edukacyjny dla społeczności lokalnej wpływając na budowanie relacji opartej na otwartości, poszanowaniu poglądów i potrzeb wszystkich mieszkańców;
- zapewnia informowanie mieszkańców nie tylko na temat planów, ale i efektów realizowanych działań.

Przygotowanie i realizacja niniejszej *Strategii* zakłada współuczestnictwo interesariuszy, czyli partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie m.in. działających na rzecz ochrony środowiska czy promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji. Ich udział został przewidziany w całym procesie strategicznym w różnych formach.

Partycypacja społeczna na etapie przygotowania strategii

Przyjęty partycypacyjno-ekspertycki tryb prac sprawił, że partnerzy społeczno-gospodarczy byli włączeni w proces tworzenia dokumentów na każdym jego etapie. Po opinię społeczeństwa sięgano wielokrotnie używając różnych form współdziałania i tworzenia relacji.

Etap 1 Faza diagnostyczna

W dniu 1 sierpnia 2022r. zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów został powołany Zespół ds. pracy nad „Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”. W jego składzie znaleźli się reprezentanci m.in. sektora publicznego, liderzy organizacji pozarządowych oraz lokalne autorytety. Pozwoliło to na uzyskanie **źródnicowanych ocen i opinii** od reprezentantów kluczowych środowisk w zakresie rozwoju partnerstwa.

Głównym opracowaniem w tej fazie była „**Diagnoza strategiczna**”, która poza danymi statystycznymi pochodzącymi ze źródeł administracyjnych, uzupełniona została informacjami o charakterze jakościowym.

¹³ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

W ramach tej fazy odbyły się konsultacje społeczne w dniach 04.08.2022r.-25.08.2022r. zgodnie z uchwałą nr LI/356/18 Rady Gminy w Klimontowie z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Klimontów. Ich celem była:

- weryfikacja jakościowa wstępnych wniosków diagnostycznych,
- określenie głównych problemów i wyzwań, a także przyczyn ich występowania;
- uzyskanie propozycji działań, które należy podjąć (zostały one następnie wykorzystane do określenia kierunków rozwoju).

Raport z konsultacji społecznych oraz zarządzenie Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów z dnia 5 września 2022 r. w sprawie zatwierdzenia Diagnozy Strategicznej dla „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030” – zostały opublikowane na stronie internetowej Gminy Klimontów. Kolejną formą konsultacji było - **badanie opinii liderów – rozmowy z władzami gminy**. Jej celem była:

- weryfikacja opinii władz lokalnych;
- określenie atutów i problemów rozwojowych obszaru oraz niezbędnych działań;
- omówienie diagnozy w kontekście wniosków dla gminy.

Etap 2 Faza koncepcyjna

Włączenie mieszkańców na tym etapie przygotowania dokumentu *Strategii* pozwoliło **przygotować propozycje wizji, misji, celu strategicznego i celów operacyjnych**, a następnie uzyskać ich akceptację społeczną. Partnerzy społeczno-gospodarczy wnieśli również znaczący wkład do dyskusji nad proponowanymi **koncepcjami projektowymi**.

Rodzaj konsultacji: spotkania strategiczne

Spotkania strategiczne poświęcone zostały zaprezentowaniu wizji, misji i celów *Strategii*, a także wypracowaniu koncepcji projektów zintegrowanych. Celem spotkań było:

- uzyskanie akceptacji społecznej dla propozycji wizji i celów strategicznych;
- uzupełnienie, weryfikacja i usystematyzowanie działań określonych we wstępnych propozycjach projektowych (tym sposobem uzyskano koncepcje bardziej złożone, zintegrowane),
- sformułowanie nowych koncepcji projektowych bazujących na diagnozie oraz wiedzy interesariuszy.

Rodzaj konsultacji - upublicznienie projektu Strategii

Na stronie internetowej gminy zamieszczono projekt Strategii oraz formularz uwag.

Rodzaj konsultacji – akcja informacyjna

Poza organizacją spotkań i konsultacji on-line przez cały czas prowadzona była **akcja informacyjna**. Na stronie internetowej gminy utworzono dedykowaną zakładkę dot. Strategii Rozwoju 2030. Mieszkańcy byli informowani o działaniach podejmowanych w ramach przygotowania dokumentu, postępach prac, wynikach przeprowadzonych działań konsultacyjnych, a także byli zachęceni do aktywnego udziału we wspólnym tworzeniu dokumentu.

W trakcie prowadzonych prac wykorzystywane były różne **kanały dotarcia z informacjami do mieszkańców**. O głównych działaniach i postępach prac mieszkańcy byli informowani poprzez komunikaty zamieszczane na stronie internetowej samorządu, a także na profilu gminy w mediach społecznościowych.

Rodzaj konsultacji – instytucje opiniodawcze

Kolejną formą konsultacji strategii było przekazanie jej do konsultacji/wydania opinii przez:

- ościennie (sąsiadujące) samorządy tj. Bogoria, Iwaniska, Koprzywnica, Lipnik, Łoniów, Obrazów, Samborzec i Staszów

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- zarząd powiatu sandomierskiego,
- zarząd województwa świętokrzyskiego,
- związki gmin i stowarzyszeń (Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego, Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywnianki z siedzibą w Baćkowicach, Unia Miasteczek Polskich z siedzibą w Podkowie Leśnej, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego),
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach,
- organizacje pozarządowe (m.in. Sandomierskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego Lokalna Grupa Działania),
- przedsiębiorcy,
- mieszkańcy.

Partycypacja społeczna na etapie realizacji strategii i oceny jej efektów

Zmieniające się uwarunkowania, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne, powodują konieczność modyfikacji zaplanowanych działań. Tak jak w przypadku przygotowania polityki rozwojowej również etap realizacji i wprowadzania ewentualnych zmian wymaga aktywnej współpracy ze społecznością lokalną, a także instytucjami, których funkcjonowanie i decyzje wpływają na sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Głównym „łącznikiem” pomiędzy samorządem a mieszkańcami są różnego rodzaju organizacje społeczne i grupy nieformalne działające na terenie gminy. Kontakt z mieszkańcami jest również utrzymywany dzięki innym, **mniej sformalizowanym mechanizmom**, które będą uruchamiane w sposób elastyczny, w zależności od potrzeb. Należą do nich:

1 działania informacyjne:

- informacje zamieszczane na stronie internetowej gminy oraz social mediach;
- informacje w materiałach drukowanych,
- współpraca z lokalnymi mediami.

2 spotkania, warsztaty i debaty:

- planowane do wdrożenia (w ramach niniejszej Strategii) spotkania władz gminy z przedsiębiorcami, rolnikami, organizacjami pozarządowymi; spotkania te umożliwią dyskusję na tematy bieżące, ale również na temat kierunków rozwoju gminy,
- dyskusje nad raportami o stanie gminy, których elementem będzie również informacja o stanie realizacji strategii rozwoju,
- dyskusje podczas spotkań sołeckich, zebrań komisji i Rady Miejskiej,

3 badania opinii i gromadzenie informacji:

- organizowanie badań ankietowych na temat oceny procesów, które zaszły na obszarze gminy w trakcie wdrażania *Strategii*,
- okresowe badania opinii mieszkańców dotyczące oceny efektów realizowanych projektów;
- zbieranie opinii o realizacji *Strategii* zgłaszanych różnymi kanałami, zarówno do przedstawicieli poszczególnych partnerów (NGO's, przedsiębiorców), jak i grup nieformalnych.

4 włączenie w działania:

- możliwość zgłaszania pomysłów projektowych w ustalonej procedurze;
- włączanie się mieszkańców w dyskusje dotyczące projektowania szczegółowych rozwiązań w ramach wybranych projektów (np. urządzenie przestrzeni publicznych);

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

- system zbierania, selekcji i wsparcia realizacji wartościowych przedsięwzięć lokalnych wzmacniających efekty realizacji projektów strategicznych (np. budżet obywatelski).

Spis tabel

Tabela 1 Dostęp poszczególnych miejscowości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	8
Tabela 2 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Klimontów w latach 2016- 2020	9
Tabela 3 Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (wyrażona w %)	9
Tabela 4 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy Klimontów.....	9
Tabela 5 Wykaz pomników przyrody w Gminie Klimontów	10
Tabela 6. Analiza SWOT Gminy Klimontów w obszarze przestrzennym.....	13
Tabela 7 Przyrost naturalny w gminie Klimontów w latach 2015-2021	17
Tabela 8 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Klimontów w 2021r.....	17
Tabela 9 Podział miejscowości gminy Klimontów wg liczby mieszkańców wg stanu na 31.12.2021r..	18
Tabela 10 Prognoza demograficzna dla powiatu sandomierskiego i województwa Świętokrzyskiego do roku 2050r.....	19
Tabela 11 Struktura ludności w Gminie Klimontów w roku 2016 i 2030 wg prognoz GUS	20
Tabela 12 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Klimontowie w 2017 i 2021r. ...	21
Tabela 13 Liczba udzielonych porad w latach 2015-2021	21
Tabela 14 Łączna liczba dzieci szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni ostatnich 9 lat szkolnych...	22
Tabela 15 Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Klimontów	22
Tabela 16 Dostęp poszczególnych sołectw w gminie do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 30.06.2022r.....	22
Tabela 17. Analiza SWOT Gminy Klimontów w obszarze społecznym.....	25
Tabela 18 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2021 na terenie Gminy Klimontów według klas wielkości	30
Tabela 19 Powierzchnie upraw w Gminie Klimontów	30
Tabela 20 Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Klimontów wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego	31
Tabela 21. Analiza SWOT Gminy Klimontów - sytuacja gospodarcza	38
Tabela 22 Cele strategiczne, operacyjne oraz kluczowe kierunki działań	44
Tabela 23 Kluczowe kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami	47
Tabela 24. Obszary operacyjne oraz ich oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia oraz źródła finansowania	57
Tabela 25 Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Klimontów	102
Tabela 26 Wykaz Jednolitych Części Wód Podziemnych znajdujących się na terenie gminy Klimontów	104

Spis map

Mapa 1 Położenie Gminy Klimontów na tle Województwa Świętokrzyskiego i powiatu Sandomierskiego.....	6
Mapa 2 Podział Gminy Klimontów na sołectwa.....	7
Mapa 3 Obszary chronione na terenie gminy Klimontów	12
Mapa 4 Sandomierski Szlak Jabłkowy	33
Mapa 5 Przykładowe propozycje rozwoju Wschodniego Szlaku Rowerowego GreenVelo.....	34
Mapa 6 Regionalna trasa rowerowa nr 154.....	34
Mapa 7 Trasy nordic-walking na terenie Gminy Klimontów.....	35
Mapa 8 Węzły koncentracji ruchu turystycznego i obszary ich potencjalnego oddziaływania w woj. Świętokrzyskim w 2020r.	36
Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – podział administracyjny	70
Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – gospodarowanie przestrzenią	71
Mapa 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zasoby naturalne i ochrona środowiska	72

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Mapa 12 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – komunikacja.....	73
Mapa 13 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – turystyka	74
Mapa 16 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – planowane kluczowe działania	77
Mapa 17 Obszar realizacji inwestycji	80
Mapa 18 Kierunki polityki przestrzennej – synteza ustaleń wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	81
Mapa 19 Kierunki rozwoju wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.....	82
Mapa 20 Mapa kierunki i osadnictwo (wg Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego)	84
Mapa 21. OSI Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	87
Mapa 22 OSI Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	88
Mapa 23 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych	99
Mapa 24 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Klimontów.....	107

Konsultacje społeczne związane z projektem "Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030"

FORMULARZ ZGŁASZANIA UWAG do projektu Strategii

Załącznik nr 2

do Zarządzenia nr 54/2022 Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów

z dnia 9 września 2022 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”

L.p.	Wskazanie strony w Strategii	Dotychczasowy zapis	Proponowany zmieniony zapis	Uzasadnienie uwagi
1.				
2.				
3.				
4.				

.....
podpis osoby zgłaszającej uwagi

Uwagi/sugestie można zgłaszać od 03.10.2022r. do 02.11.2022r.

1. Osobiście lub za pośrednictwem poczty w formie papierowej na sekretariacie Urzędu Miasta i Gminy Klimontów

2. Za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: s.nowak@klimontow.pl